

Sammanställning utfall mot budget per bolag 2021

Resultatrapport (mnkr)	Sthlm Vatten AB			Sthlm Avfall AB			Koncernen		
	Utfall	Budget	Diff	Utfall	Budget	Diff	Utfall	Budget	Diff
Taxebaserade intäkter	1 441	1 447	-6	715	735	-20	2 144	2 180	-35
Övriga intäkter	441	424	17	27	23	4	469	447	22
Summa externa intäkter	1 882	1 871	11	742	758	-16	2 613	2 627	-14
Aktiverat arbete	120	130	-10	0	0	0	132	133	-1
Summa intäkter	2 003	2 002	1	742	758	-16	2 745	2 760	-15
Varor/Material/Kemikalier	-73	-77	4	-18	-13	-5	-91	-91	-1
Entreprenadkostnader	-294	-201	-92	-548	-557	9	-842	-759	-83
Fastighets- och lokalkostnader	-81	-81	0	-13	-12	-1	-94	-93	-1
IT-kostnader	-73	-74	1	-1	-1	0	-74	-74	1
Energikostnader	-128	-142	14	0	0	0	-128	-142	14
Skadeståndskostnader	-93	-12	-81	-11	0	-11	-104	-12	-92
Konsultarvoden	-111	-123	13	-3	-7	3	-114	-130	16
Inhyrd personal	-36	-34	-2	-1	-1	0	-36	-34	-2
Personalkostnader	-516	-568	52	-39	-40	1	-555	-608	53
Övriga externa kostnader	-188	-255	67	-18	-19	1	-205	-273	68
Summa driftkostnader	-1 592	-1 567	-25	-652	-649	-2	-2 243	-2 216	-27
Driftresultat	411	435	-24	90	109	-19	502	544	-42
Koncerninterna intäkter och kostnader	69	65	4	-69	-65	-4	0	0	0
Resultat före avskrivningar och finansnetto	480	500	-20	21	44	-23	502	544	-42
Avskrivningar/Rearesultat	-537	-491	-46	-13	-9	-4	-549	-500	-49
Finansnetto	-98	-91	-7	-3	-3	0	-101	-94	-7
Resultat efter finansnetto	-154	-82	-72	5	32	-26	-148	-50	-98

Investeringar (mnkr)	Sthlm Vatten AB			Sthlm Avfall AB			Koncernen		
	Utfall	Budget	Diff	Utfall	Budget	Diff	Utfall	Budget	Diff
Vattenproduktion	170	382	-212			0	170	382	-212
Ledningsnät - befintligt nät	589	690	-101			0	589	690	-101
Ledningsnät - exploateringsområden	1 104	970	134			0	1 104	970	134
Avloppsrening	173	352	-179			0	173	352	-179
Avfall				114	276	-162	114	276	-162
Övriga investeringar	23	46	-23			0	23	46	-23
Summa exkl uppdragsinvesteringar och SFA	2 059	2 440	-381	114	276	-162	2 173	2 715	-542
Uppdragsinvesteringar	0	0	0			0	0	0	0
Summa exkl SFA	2 059	2 440	-381	114	276	-162	2 173	2 715	-542
SFA	1 462	1 550	-88			0	1 462	1 550	-88
Summa inkl SFA	3 521	3 990	-469	114	276	-162	3 635	4 265	-630
Generellt besparningskrav	0	-199	199			0	0	-199	199
Summa inkl SFA och besparningskrav	3 521	3 791	-270	114	276	-162	3 635	4 066	-431

Årsredovisning

för

Stockholm Vatten AB

556210-6855

Räkenskapsåret

2021

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	2
Resultaträkning	8
Balansräkning	9
Rapport över förändring i eget kapital	11
Kassaflödesanalys	12
Noter	13

Styrelsen och verkställande direktören för Stockholm Vatten AB avger härmed årsredovisning för räkenskapsåret 2021.

Förvaltningsberättelse

Ägarförhållanden

Stockholm Vatten AB ägs till 98% av Stockholm Vatten och Avfall AB, 556969-3111 och till 2% av Huddinge kommun. I koncernen Stockholm Vatten och Avfall ingår även Stockholm Avfall AB.

Verksamhetens art och inriktning

Stockholm Vatten AB är ett kommunalt bolag inom Stockholms Stad som ansvarar för vattenförsörjning och omhändertagande av avloppsvatten i Stockholm och Huddinge. Likaså äger och sköter bolaget ledningsnäten för vatten och avlopp i dessa kommuner. Stockholm Vatten AB levererar även dricksvatten till tolv grannkommuner och tar emot avloppsvatten från åtta kommuner. Dricksvattnet kommer från Mälaren och en reservvattentäkt finns vid Bornsjön utanför Norsborg.

I verksamheten ingår även vattenvård och sjörestaurering inom Stockholm och Huddinge och i samarbete med andra berörda kommuner. Särskilda kontrollprogram finns för Mälaren, Saltsjön och innerskärgården.

Stockholm Vatten AB har sitt säte i Stockholm och huvudkontoret ligger i Norra Ulvsunda. Dessutom finns ett kontor i Högdalen, varifrån framför allt ledningsnätsverksamheten utgår, och några mindre kontor. Bolaget har två vattenverk (på Lovö och i Norsborg), två avloppsreningsverk (i Bromma och Henriksdal) och en reservvattentäkt i Bornsjön med ett mindre vattenverk. Därtill äger bolaget ledningsnätet för vatten och avlopp inklusive pumpstationer och vattenreservoarer i Stockholm och Huddinge.

Andra viktiga förhållanden

VA-verksamheten i företaget är ett legalt monopol och verksamheten bedrivs i enlighet med Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412). Verksamheten är i huvudsak avgiftsfinansierad i enlighet med självkostnadsprincipen i denna lag. Kommunfullmäktige beslutar om principerna för avgiftssystemet och bolagets styrelse beslutar om nivån på avgifterna.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Coronapandemin

Trots pandemin har bolagets verksamhet fungerat utan störningar. Bolaget har följt Folkhälsomyndighetens rekommendationer och bolagets krisorganisation har varit aktiverad under merparten av pandemin för att hantera informationsflödet och samordningen av lägesbilder, kommunikation och de beslut som varit relaterade till situationen. De medarbetare som hade möjlighet arbetade hemifrån och omställning har skett till ökad användning av digitala verktyg och mötesforum. Eftersom bolaget har en samhällsviktig funktion där verksamheten måste upprätthållas så har medarbetare i driftverksamheten behövt vara på plats. För att minska risken för smitta har vissa anpassningar genomförts och det har varit besöksförbud på vatten- och avloppsverken. Vissa uppdrag, aktiviteter och projekt har fått prioriteras om och senareläggas, men i stort genomförs det som har planerats.

För att underlätta för det lokala näringslivet möjliggjordes förlängning av betalningsfristen på kundfakturor under 2020. Denna möjlighet till förlängning har varit kvar under hela 2021 och under året har ett ökat antal förfrågningar om uppskov för betalning av fakturor inkommit. Den förkortning av

betalningstiden till bolagets leverantörer (från 30 till 20 dagar) som infördes år 2020 har kvarstått under hela 2021.

Bolaget har även under 2021 haft minskade intäkter på grund av pandemin. För att minska effekterna av intäktstappet har kostnadsbesparande åtgärder vidtagits.

Stockholms Framtida Avloppsrening (SFA)

Processen för omhändertagandet av avloppsvatten står inför stora utmaningar i framtiden. Förutom en ökande befolkning och klimatförändringar kommer skärpta reningskrav från nya EU-direktiv och nya villkor. För att klara detta pågår Stockholms Framtida Avloppsrening (SFA) som kommer att ge en fördubbling av kapaciteten i Henriksdals reningsverk och utvecklar anläggningen till att bli ett av världens modernaste reningsverk. Sicklaanläggningen under Hammarbybacken byggs ut för att rymma de första reningsstegen för avloppsvattnet från söderort och Bromma samtidigt som den nya avloppstunneln växer fram under Stockholm.

I Henriksdals reningsverk har under 2021 den första MBR-linjen (membranbioreaktorlinje) tagits i drift och nästa etapp av ombyggnaden i reningsverket är igång där två ytterligare biolinjer byggs om med den nya reningstekniken. En biolinje utgörs av reningssteg tre och fyra i den traditionella avloppsreningsprocessen. Genom att bygga om vår befintliga process till membranbioreaktorer (MBR) kan vi öka reningskapaciteten utan att öka bassängvolymen samtidigt som avloppsvattnet blir ännu renare när det släpps ut i Östersjön. Under året har ett nytt avtal tecknats om ombyggnad av eftersedimenteringsbassänger samt ett antal luftningsbassänger.

Parallellt pågår arbetet med att bygga en ny slamanläggning på Henriksdalsberget och en ny avloppstunnel från Bromma till Sickla.

Tunneln och Sicklaanläggningen ska tas i bruk 2026 och hela ombyggnaden av Henriksdals reningsverk planeras vara klart 2029.

Stockholms Framtida Vattenförsörjning (SFV)

Fram till år 2050 väntas antalet anslutna till Stockholm Vatten och Avfalls dricksvattennät öka från dagens 1,5 miljoner till cirka 2,2 miljoner. Bolagets vattenproduktions- och distributionskapacitet måste därför byggas ut för att säkra vattenförsörjningen under många år framöver. Utöver de egna åtagandena tar vi höjd för vattenförsörjningen inom Stockholms län i enlighet med Länsstyrelsens ”Regionala vattenförsörjningsplan” genom att förstärka leveransmöjligheterna till grannkommuner.

På vattenverken har arbetet med att renovera snabbfilter fortsatt, liksom projektering av nya långsamfilter på ett av verken. Vidare har dubbleringen av huvudvattennätet med en andra sjöledning i Hässelbysundet färdigställt och arbetet med att dubbla en huvudvattenledning i Huddinge har påbörjats. Ett saneringsarbete av reservoarerna Trekanten och Fornborgen har genomförts inför de kommande ombyggnadsarbetena. Under 2021 har entreprenadavtal tecknats gällande renovering av vattenreservoarerna Länna samt Trekanten.

Utredningarna kring bland annat strategier för utbyggnad av reservoarvolym, framtida vattenkvalitet och en lokaliseringstudie för det nya vattenverket har avslutats under året.

Andra större investeringsprojekt

Några av de största exploateringsprojekten under 2021 var den nya Bromstensstaden, Årstafältet, Norra Djurgårdstaden och Hagastaden där ny bebyggelse planeras som behöver anslutas till VA-nätet. Några andra stora projekt var Mäljarbanan där bolaget måste anpassa VA-nätet då Trafikverket ska bygga ut järnvägen mellan Tomtebodan och Kalhäll samt ombyggnationen av Slussen där ledningsnätet måste flyttas och nya anläggningar tillkommer för att klimat- och kapacitetssäkra VA-försörjningen.

Övrigt

I slutet av maj och början av juni drabbades Stockholm av ovanligt kraftiga regn som ledde till fulla avloppssystem och orsakade översvämningar hos kunder och verksamheter, vilket har lett till att runt tusen fastighetsägare anmält översvänningsrelaterade skador. Detta kan jämföras med ett normalår, då det inkommer ett femtiotal anmälningar. Skadeståndskraven ställs alltid initialt mot VA-huvudmannen som måste reda ut ansvarsfrågan. Det massiva utredningsarbetet pågår fortfarande och har inneburit en stor påfrestning på organisationen, både resursmässigt och ekonomiskt. Endast en del av de uppkomna skadeståndskostnaderna täcks av bolagets försäkring.

Under hösten genomfördes en behandling av vattnet i sjön Magelungen som ligger på gränsen mellan Stockholm och Huddinge. I Magelungen är övergödning ett problem och fosforhalten i vattnet är höga. För att binda fosfor tillfördes polyaluminiumklorid i delar av sjön.

Bolaget har sedan slutet av år 2019 ett avtal med Trafikkontoret gällande dagvattenhanteringen i stads- och gatumiljö samt i vissa parker. Beslutet innebär också att vi tar över ägandeskap för anläggningar och installationer av dagvatten. Under 2021 har bolaget tillsammans med Trafikkontoret verkat för att implementera avtalet med stort fokus kring överföring av befintliga anläggningar, något som i stort sett är i mål. Dock återstår en del arbete med att säkerställa projektprocesser och ägandeskap för tillkommande anläggningar som uppförs i samband med nya exploateringsprojekt. Målsättningen är att överföringsprojektet ska avslutas i början av 2022 och sedan drivas i en förvaltande form. Då hela arbetsprocessen med trafikkontoret utvärderats kommer en ny fas inledas gentemot stadens stadsdelsförvaltningar.

Förväntad framtida utveckling

Stockholm Vatten AB:s framtida utveckling är nära knutet till Stockholms stads utveckling. En växande stad medför ökade krav på verksamheten för att säkerställa vattenförsörjning och omhändertagande av avlopp med god kvalitet och med så liten miljöpåverkan som möjligt.

Verksamheten är till sin art mycket långsiktig och vid planeringen av den framtida verksamheten beaktas både förväntad utveckling i staden och förväntade skärpta miljökrav.

Forskning och utveckling

Stockholm Vatten AB deltar i forsknings- och utvecklingsprojekt inom områden med anknytning till vattenförsörjning och vattenrening men bedriver ingen egen forskningsverksamhet.

Finansiella instrument och räntor

I Stockholms stad samordnar och ansvarar finansavdelningen för all upplåning för Stockholms stad och koncernen Stockholms Stadshus AB inom kommunkoncernen. Bolagets lån hos kommunkoncernen Stockholm Stad uppgick till 18 837 613 tkr per den 31 december 2021. Räntan bestäms utifrån snitträntan från kommunkoncernens externa skuld. Bolaget är räntekänsligt och en procentenhets högre räntesats skulle ha ökat bolagets ränteutgifter 2021 med 145,5 mnkr. Enligt stadens prognos förväntas räntan stiga något under det kommande året.

Hållbarhet

Stockholm Vatten AB arbetar med en rad frågor inom hållbarhetsområdet. Några av punkterna i bolagets ägardirektiv är följande:

*Tillsammans med andra myndigheter utveckla och intensifiera arbetet så att stadens mål om lokalt omhändertagande av dagvatten uppnås enligt dagvattenstrategin.

*Arbeta för ett klimatanpassat Stockholm med fokus på att prioritera åtgärder som förebygger skyfalls- och värmerelaterade risker.

- *Vara drivande i stadens arbete med Agenda 2030:s mål 6 Rent vatten och sanitet.
- *Arbeta för en fossilfri organisation 2030 genom att fasa ut användningen av fossil energi och öka produktionen av förnybar energi.
- *Verka för ökad produktion av biogas och biokol.
- *Stärka resiliensen i Stockholms ordinarie dricksvattenförsörjning, samt för vattenförsörjning vid nödsituationer.
- *Prova nya metoder för att tillvarata fosfor och kväve ur slam.
- *Fortsätta att utreda olika möjligheter för att med VA-taxan styra vattenförbrukningen mot en mer resurssnål användning.

Mer om detta återfinns i bolagets hållbarhetsrapport. Där redovisas de områden som ingår i årsredovisningslagens krav, t ex personal, sociala förhållanden och miljö, men bolaget har också utgått från GRI Standards (Global Reporting Initiative). Som ett led i detta ingår en intressent- och väsentlighetsanalys med kartläggning av bolagets viktigaste intressenter och hållbarhetsfrågor och hur bolaget arbetar med dessa. Hållbarhetsrapporten har upprättats av moderbolaget Stockholm Vatten och Avfall AB, den är upprättad som en separat rapport och är gemensam för hela koncernen. Se mer under not 25.

Tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken

Stockholm Vatten AB:s verksamhet är beroende av den tillståndspliktiga verksamhet som bedrivs i våra anläggningar och de tillstånd som reglerar våra råvattentäkter och begränsar uttaget från dem.

Bolagets miljöpåverkan omfattar vattenmiljön i Stockholmsområdet, Mälaren och skärgården, främst genom utsläpp av renat avloppsvatten från våra avloppsreningsverk. Påverkan på miljön sker också via utsläpp av växthusgaser, kemikalieanvändning och lukt- och bullerstörningar från bland annat transporter till och från våra anläggningar.

I övrigt är hantering av avloppsslam med fokus på näringsåtervinning en nyckelfråga.

Vatten

Stockholm Vatten AB:s verksamheter vid vattenverken i Norsborg och Lovö tillses av miljöförvaltningarna i Botkyrka- respektive Ekerö kommun, med stöd av miljöbalken och livsmedelslagstiftningen.

Bolagets uttag av råvatten ur och reglering av Mälaren och Bornsjön är fastställda i vattendomar. De reglerar vilka mängder som får tas ut vid respektive vattenverk och hur intagsledningar med mera ska vara anlagda. Denna vattenverksamhet tillses av Länsstyrelsen i Stockholm som också är tillsynsmyndighet för bortledning av grundvatten och anläggande i vatten.

Varje år genomförs en mängd prover på dricksvattnet, alla årets prover fick godkänt med status 'tjänliga utan anmärkning'.

Avloppsrening

Sedan 2019 gäller följande tillstånd enligt miljöbalken: "till fortsatt och utökad verksamhet vid Henriksdals reningsverk m.m. i Stockholm, Huddinge och Nacka kommuner (antaget i Mark- och miljödomstolen den 14 december 2017). Tillståndet anger dels förutsättningarna för den tunnel som byggs mellan Bromma reningsverk och Sickla, dels de villkor som gäller under byggtiden och efter ombyggnaden av Henriksdals reningsverk, bland annat tillåtna utsläppta mängder och halter till vatten. Både tunnelbygget och kapacitetsutbyggnaden vid Henriksdal och Sickla är prövat av mark- och miljödomstolen. Tillståndet omfattar även avloppsledningsnätet. Reningsverket i Bromma drivs med stöd av det gamla miljötillståndet från Koncessionsnämnden (1992) men har gemensamma villkor för utsläppet till Saltsjön ihop med reningsverket i Henriksdal. Tillstånden, som gäller tills vidare, reglerar

även vissa utsläpp till luft samt buller.

Stockholm Vatten AB ska också genom aktiva insatser gentemot industrier och samhället i övrigt verka för att tillförseln av ämnen som kan skada reningsprocesserna i avloppsreningsverket, som negativt kan påverka slamkvaliteten eller recipienten, eller som innebär risk för att miljökvalitetsnormerna i vattenförekomsterna inte följs, kontinuerligt ska minskas.

Bolaget klarade samtliga utsläppsvillkor för fosfor, kväve och syretärande organiska föreningar (BOD) under året, trots de kraftiga regnen i maj och juni. På årsbasis är begränsningsvärdet för utsläpp av fosfor 35 ton per år, något som verksamheten klarat. Bolaget har haft en kontinuerlig kommunikation med våra tillsynsmyndigheter under året.

Stockholm Vatten AB driver även ett mellanlager för avvattnat avloppsslam i Valsta, Haninge kommun med tillstånd från Länsstyrelsens miljöprövningsdelegation. Tillståndet avser lagrade mängder och anger bl.a. att lakvatten ska tas omhand för rening. Tillståndet gäller tills vidare. Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund är tillsynsmyndighet.

Avloppsslammet innehåller näringsämnen som bör återanvändas för att sluta kretsloppet och förhindra övergödning. Under 2021 har 95 procent allt slam från Stockholm Vatten och Avfalls båda reningsverk antingen spridits på åkermark eller lagrats in för spridning under 2022. Allt slam har dock uppfyllt kraven för certifiering enligt Revaq liksom övriga gällande krav och har därmed varit godkänt för användning på åkermark

Utveckling av verksamhet,

ställning och resultat (Mnkr)

	2021	2020	2019	2018	2017
Nettoomsättning	1 952	1 834	1 724	1 699	1 531
Rörelseresultat	-56	105	109	195	642
Resultat efter finansiella poster	-153	15	23	104	538
Balansomslutning	23 435	20 413	17 158	14 468	12 565
Soliditet (%) (1)	3,5	4,5	5,4	6,3	6,7
Medelantal anställda	638	609	562	529	499

(1) Justerat eget kapital/Balansomslutning. Med justerat eget kapital avses eget kapital samt obeskatade reserver med avdrag för uppskjuten skatteskuld.

Förslag till vinstdisposition (kronor)

Not 22

Till årsstämman förfogande står följande vinstmedel:

balanserat resultat	752 124 320
årets resultat	-62 790 697
	689 333 623
Styrelsen föreslår att till aktieägarna utdelas i ny räkning balanseras	1 451 207
	687 882 416
	689 333 623

Utdelningen per aktie blir 1 451 kr

Styrelsens yttrande över den föreslagna vinstutdelningen

Föreslagen utdelning utgörs av den genomsnittliga statslåneräntan 2021 plus 1 procentenhet (totalt 1,16%) på insatt kapital. Beloppet inkluderar minoritetsägaren Huddinge kommun som enligt aktieägaravtalet har rätt till samma avkastning på insatt kapital som majoritetsägaren Stockholms Stadshus AB.

Ställning i övrigt

Styrelsen har övervägt alla övrigt kända förhållanden som kan ha betydelse för bolagets ekonomiska ställning och som inte beaktats inom ramen för ovan anförda. Därvid har ingen omständighet framkommit som gör att den föreslagna utdelningen inte framstår som försvarlig eller strider mot ABL §17 kap 3.

Beträffande moderbolagets och koncernens resultat och ställning i övrigt hänvisas till nedanstående resultat- och balansräkningar, kassaflödesanalys samt tilläggsupplysningar. Alla belopp uttrycks i tusentals kronor där ej annat anges.

Resultaträkning

Tkr

	Not	2021-01-01 -2021-12-31	2020-01-01 -2020-12-31
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	2, 3	1 951 927	1 833 773
Aktiverat arbete för egen räkning		120 485	127 123
		2 072 412	1 960 896
Rörelsens kostnader			
Råvaror och förnödenheter		-197 422	-196 126
Övriga externa kostnader	4	-878 350	-735 356
Personalkostnader	5	-516 354	-479 001
Avskrivningar och nedskrivningar av materiella och immateriella anläggningstillgångar		-529 431	-440 491
Realisationsresultat vid avyttring av immateriella och materiella anläggningstillgångar		-6 551	-4 662
		-2 128 108	-1 855 636
Rörelseresultat		-55 696	105 260
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		439	741
Ränteintäkter från koncernföretag		411	468
Räntekostnader och liknande resultatposter		21 062	23 582
Räntekostnader till koncernföretag		-119 017	-115 329
		-97 105	-90 538
Resultat efter finansiella poster		-152 801	14 722
Förändring överavskrivningar		60 199	0
Resultat före skatt		-92 602	14 722
Skatt på årets resultat	6	29 811	-5 704
Årets resultat		-62 791	9 018

Balansräkning

Tkr

Not 2021-12-31 2020-12-31

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar

Balanserade utgifter för datorprogram och liknande	7	96 100	38 232
		96 100	38 232

Materiella anläggningstillgångar

Byggnader, mark och markanläggningar	8	1 954 564	2 259 284
Maskiner och andra tekniska anläggningar	9	11 077 244	8 728 642
Inventarier, verktyg och installationer	10	296 581	317 697
Pågående nyanläggningar	11	9 093 784	8 228 262
		22 422 173	19 533 885

Finansiella anläggningstillgångar

Andelar i intresseföretag	12	40	40
Uppskjuten skattefordran	13	103 045	74 256
		103 085	74 296

Summa anläggningstillgångar

22 621 358 19 646 413

Omsättningstillgångar

Varulager m m

Färdiga varor och handelsvaror		38 847	37 629
		38 847	37 629

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar		146 633	136 811
Fordringar hos koncernföretag		225 731	217 580
Aktuella skattefordringar		1 890	2 619
Övriga fordringar		127 125	106 268
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	14	273 204	265 762
		774 583	729 040

Summa omsättningstillgångar

813 430 766 669

SUMMA TILLGÅNGAR

23 434 788 20 413 082

Balansräkning

Tkr

Not 2021-12-31 2020-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Bundet eget kapital

Aktiekapital	15	125 000	125 000
Reservfond		20	20
		125 020	125 020

Fritt eget kapital

Balanserad vinst eller förlust		692 124	684 270
Erhållna aktieägartillskott		60 000	60 000
Årets resultat		-62 791	9 018
		689 333	753 288

Summa eget kapital 814 353 878 308

Obeskattade reserver 0 60 199

Avsättningar

Avsättningar för pensioner	16	1 978	1 629
Summa avsättningar		1 978	1 629

Långfristiga skulder

Förutbetalda anläggningsbidrag och liknande poster	17	2 607 306	2 297 413
Summa långfristiga skulder		2 607 306	2 297 413

Kortfristiga skulder

Finansiella skulder till Stockholms Stad	18	18 837 613	16 114 175
Leverantörsskulder		448 645	290 773
Skulder till koncernföretag		257 324	223 807
Övriga kortfristiga skulder		20 822	20 038
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	19	446 747	526 740
Summa kortfristiga skulder		20 011 151	17 175 533

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER 23 434 788 20 413 082

Rapport över förändringar i eget kapital

Tkr

	Aktie- kapital	Bundna reserver	Fritt eget kapital	Summa eget kapital
Ingående eget kapital 2020-01-01	125 000	20	746 160	871 180
Årets resultat 2020			9 018	9 018
Summa totalresultat			9 018	9 018
Utdelning			-1 890	-1 890
Utgående eget kapital 2020-12-31	125 000	20	753 288	878 308
Ingående eget kapital 2021-01-01	125 000	20	753 288	878 308
Årets resultat 2021				-62 791
Summa totalresultat				-62 791
Utdelning			-1 164	-1 164
Utgående eget kapital 2021-12-31	125 000	20	752 124	814 353

Kassaflödesanalys

Tkr

	Not	2021-01-01 -2021-12-31	2020-01-01 -2020-12-31
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		-152 801	14 722
Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet	20	528 434	449 080
Betald skatt	20	1 751	602
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändring av rörelsekapital		377 384	464 404
Kassaflöde från förändring av rörelsekapitalet			
Förändring av varulager och pågående arbete		-1 218	-1 302
Förändring av kortfristiga fordringar		-9 777	177 759
Förändring av kortfristiga skulder		373 298	711 853
Kassaflöde från den löpande verksamheten		739 687	1 352 714
Investeringsverksamheten			
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar		-40 601	-2 186
Investeringar i materiella anläggningstillgångar		-3 422 344	-3 912 857
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		984	1 161
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-3 461 961	-3 913 882
Finansieringsverksamheten			
Utbetald utdelning		-1 164	-1 890
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-1 164	-1 890
Årets kassaflöde		-2 723 438	-2 563 058
Likvida medel vid årets början			
Likvida medel vid årets början		-16 114 175	-13 551 117
Likvida medel vid årets slut	21	-18 837 613	-16 114 175

Noter

Tkr

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Stockholm Vatten AB med organisationsnummer 556210-6855 är ett aktiebolag registrerat i Sverige med säte i Stockholm.

Stockholm Vatten AB svarar för vattenförsörjning och tar hand om avloppsvatten i Stockholm och Huddinge. Bolaget äger och sköter ledningsnäten för vatten och avlopp i Stockholm och Huddinge. I verksamheten ingår även vattenvård och sjörestaurering inom Stockholm och Huddinge och i samarbete med andra berörda kommuner.

Moderföretag i den största koncernen som Stockholm Vatten AB är dotterföretag till är Stockholms Stadshus AB, org.nr. 556415-1727, med säte i Stockholm.

Redovisningsprinciperna är oförändrade jämfört med föregående år.

Redovisningsprinciper och värderingsprinciper

Företaget tillämpar Årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning ("K3").

Intäkter

Intäkter redovisas till det verkliga värdet av den ersättning som erhållits eller kommer att erhållas, med avdrag för mervärdeskatt, rabatter, returer och liknande avdrag.

Stockholm Vatten AB:s intäkter utgörs huvudsakligen av VA-intäkter i enlighet med fastställda taxor. Prissättning för försäljning av företagets produkter och tjänster som regleras i lagen om allmänna vattentjänster sker med hänsyn till självkostnadsprincipen.

Leasingavtal

Ett finansiellt leasingavtal är ett avtal enligt vilket de ekonomiska risker och fördelar som förknippas med ägandet av en tillgång i allt väsentligt överförs från leasegivaren till leasetagaren. Övriga leasingavtal klassificeras som operationella leasingavtal. Samtliga leasingavtal redovisas enligt reglerna för operationell leasing.

Leasetagare

Leasingavgifter vid operationella leasingavtal kostnadsförs linjärt över leasingperioden, såvida inte ett annat systematiskt sätt bättre återspeglar användarens ekonomiska nytta över tiden.

Låneutgifter

Låneutgifter avseende lånat kapital som kan hänföras till inköp, konstruktion eller produktion av en tillgång som tar betydande tid att färdigställa innan den kan användas eller säljs inräknas i tillgångens anskaffningsvärde tills den tidpunkt då tillgången är färdigställd för dess avsedda användning eller försäljning. Övriga låneutgifter redovisas i resultaträkningen i den period de uppkommer.

Ersättningar till anställda

Ersättningar till anställda i form av löner, betald semester, betald sjukfrånvaro m m samt pensioner redovisas i takt med intjänandet. Beträffande pensioner och andra ersättningar efter avslutad anställning klassificeras dessa som avgiftsbestämda eller förmånsbestämda pensionsplaner.

Avgiftsbestämda planer

För avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat oberoende juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Företagets resultat belastas för kostnader i takt med att förmånerna intjänas vilket normalt sammanfaller med tidpunkten för när premier erläggs.

Förmånsbestämda planer

Vid förmånsbestämda pensionsplaner står företaget i allt väsentligt riskerna för att ersättningarna kommer att kosta mer än förväntat och att avkastningen på relaterade tillgångar kommer att avvika från förväntningarna. Företaget redovisar förmånsbestämda pensionsplaner i enlighet med K3:s förenklingsregler. De förmånsbestämda planer som finns innebär att pensionspremier betalas till St Erik Livförsäkring. Dessa redovisas som avgiftsbestämda pensionsplaner.

Koncernbidrag

Erhållna och lämnade koncernbidrag redovisas som bokslutsdisposition i resultaträkningen.

Inkomstskatter

Skattekostnaden utgörs av summan av aktuell skatt och uppskjuten skatt.

Aktuell skatt

Aktuell skatt beräknas på det skattepliktiga resultatet för perioden. Skattepliktigt resultat skiljer sig från det redovisade resultatet i resultaträkningen då det har justerats för ej skattepliktiga intäkter och ej avdragsgilla kostnader samt för intäkter och kostnader som är skattepliktiga eller avdragsgilla i andra perioder. Aktuell skatteskuld beräknas enligt de skattesatser som gäller per balansdagen.

Uppskjuten skatt

Uppskjuten skatt redovisas på temporära skillnader mellan det redovisade värdet på tillgångar och skulder i de finansiella rapporterna och det skattemässiga värdet som används vid beräkning av skattepliktigt resultat. Uppskjuten skatt redovisas enligt den skattemässiga balansräkningsmetoden. Uppskjutna skatteskulder redovisas för i princip alla skattepliktiga temporära skillnader, och uppskjutna skattefordringar redovisas i princip för alla avdragsgilla temporära skillnader i den omfattning det är sannolikt att beloppen kan utnyttjas mot framtida skattepliktiga överskott. Obeskattade reserver redovisas inklusive uppskjuten skatteskuld.

Det redovisade värdet på uppskjutna skattefordringar omprövas varje balansdag och reduceras till den del det inte längre är sannolikt att tillräckliga skattepliktiga resultat kommer att finnas tillgängliga för att utnyttjas, helt eller delvis, mot den uppskjutna skattefordran.

Värderingen av uppskjuten skatt baseras på hur företaget, per balansdagen, förväntar sig att återvinna det redovisade värdet för motsvarande tillgång eller reglera det redovisade värdet för motsvarande skuld. Uppskjuten skatt beräknas baserat på de skattesatser och skatteregler som har beslutats före balansdagen.

Aktuell och uppskjuten skatt för perioden

Aktuell och uppskjuten skatt redovisas som en kostnad eller intäkt i resultaträkningen, utom när skatten är hänförlig till transaktioner som redovisats direkt mot eget kapital. I sådana fall ska även skatten redovisas direkt mot eget kapital.

Anläggningstillgångar

Immateriella tillgångar

Anskaffning genom separata förvärv

Immateriella tillgångar som förvärvats separat redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för

ackumulerade avskrivningar och eventuella ackumulerade nedskrivningar. Avskrivning sker linjärt över tillgångens uppskattade nyttjandeperiod. Bedömda nyttjandeperioder och avskrivningsmetoder omprövas om det finns en indikation på att dessa har förändrats jämfört med uppskattningen vid föregående balansdag. Effekten av eventuella ändringar i uppskattningar och bedömningar redovisas framåtriktat. Avskrivning påbörjas när tillgången kan användas.

Borttagande från balansräkningen

En immateriell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen vid utrangering eller avyttring eller när inte några framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången. Den vinst eller förlust som uppkommer när en immateriell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen är skillnaden mellan vad som eventuellt erhålls, efter avdrag för direkta försäljningskostnader, och tillgångens redovisade värde. Detta redovisas i resultaträkningen som en övrig rörelseintäkt eller övrig rörelsekostnad.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar.

Anskaffningsvärdet består av inköpspriset och utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet för att bringa den på plats och i skick att användas. Tillkommande utgifter inkluderas endast i tillgången eller redovisas som en separat tillgång, när det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar som är förknippade med posten kommer att tillfalla företaget och att anskaffningsvärdet för densamma kan mätas på ett tillförlitligt sätt. Alla övriga kostnader för reparationer och underhåll samt tillkommande utgifter redovisas i resultaträkningen i den period då de uppkommer.

Då skillnaden i förbrukningen av en materiell anläggningstillgångs betydande komponenter bedöms vara väsentlig, delas tillgången upp på dessa komponenter.

Avskrivningar på materiella anläggningstillgångar kostnadsförs så att tillgångens anskaffningsvärde, eventuellt minskat med beräknat restvärde vid nyttjandeperiodens slut, skrivs av linjärt över dess bedömda nyttjandeperiod. Om en tillgång har delats upp på olika komponenter skrivs respektive komponent av separat över dess nyttjandeperiod. Avskrivning påbörjas när den materiella anläggningstillgången kan tas i bruk. Materiella anläggningstillgångars nyttjandeperioder uppskattas i koncernen till:

Byggnader:

Stomme	100 år
Tak	40 år
Fasad	40 år
Fönster	50 år
Bassäng	100 år
Rötkammare	25 år
Tunnel	100 år

Byggnadsinventarier:

Ventilation och styr	30 år
El	50 år
Hissar	40 år
Markanläggning	20 år
Ledningsnät	50 år

Maskiner och andra tekniska anläggningar: 10-30 år

Immateriella tillgångar	5-10 år
Datautrustning	5 år
Fordon	3-5 år
Personbilar	3 år
Inventarier	5 år
Verktyg	5 år

Nyttjandeperioden för mark är obegränsad och därför skrivs mark inte av.

Bedömda nyttjandeperioder och avskrivningsmetoder omprövas om det finns indikationer på att förväntad förbrukning har förändrats väsentligt jämfört med uppskattningen vid föregående balansdag. Då företaget ändrar bedömning av nyttjandeperioder, omprövas även tillgångens eventuella restvärde. Effekten av dessa ändringar redovisas framåtriktat.

Borttagande från balansräkningen

Det redovisade värdet för en materiell anläggningstillgång tas bort från balansräkningen vid utrangering eller avyttring, eller när inte några framtida ekonomiska fördelar väntas från användning eller utrangering/avyttring av tillgången eller komponenten. Den vinst eller förlust som uppkommer när en materiell anläggningstillgång eller en komponent tas bort från balansräkningen är skillnaden mellan vad som eventuellt erhålls, efter avdrag för direkta försäljningskostnader, och tillgångens redovisade värde. Den realisationsvinst eller realisationsförlust som uppkommer när en materiell anläggningstillgång eller en komponent tas bort från balansräkningen redovisas i resultaträkningen som en övrig rörelseintäkt eller övrig rörelsekostnad.

Nedskrivningar av materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar

Vid varje balansdag analyserar företaget de redovisade värdena för materiella anläggningstillgångar och immateriella tillgångar för att fastställa om det finns någon indikation på att dessa tillgångar har minskat i värde. Om så är fallet, beräknas tillgångens återvinningsvärde för att kunna fastställa värdet av en eventuell nedskrivning. Där det inte är möjligt att beräkna återvinningsvärdet för en enskild tillgång, beräknas återvinningsvärdet för den kassagenererande enhet till vilken tillgången hör.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader och nyttjandevärdet. Verkligt värde med avdrag för försäljningskostnader är det pris som företaget beräknar kunna erhålla vid en försäljning mellan kunniga, av varandra oberoende parter, och som har ett intresse av att transaktionen genomförs, med avdrag för sådana kostnader som är direkt hänförliga till försäljningen. Vid beräkning av nyttjandevärde diskonteras uppskattat framtida kassaflöde till nuvärde med en diskonteringsränta före skatt som återspeglar aktuell marknadsbedömning av pengars tidsvärde och de risker som förknippas med tillgången. För att beräkna de framtida kassaflödena har företaget använt budget och prognoser för de kommande fem åren.

Om återvinningsvärdet för en tillgång (eller kassagenererande enhet) fastställs till ett lägre värde än det redovisade värdet, skrivs det redovisade värdet på tillgången (eller den kassagenererande enheten) ned till återvinningsvärdet. En nedskrivning ska omedelbart kostnadsföras i resultaträkningen.

Vid varje balansdag gör företaget en bedömning om den tidigare nedskrivningen inte längre är motiverad. Om så är fallet återförs nedskrivningen delvis eller helt. Då en nedskrivning återförs, ökar tillgångens (den kassagenererande enhetens) redovisade värde. Det redovisade värdet efter återföring av nedskrivning får inte överskrida det redovisade värde som skulle fastställts om ingen nedskrivning gjorts av tillgången (den kassagenererande enheten) under tidigare år. En återföring av en nedskrivning redovisas direkt i resultaträkningen.

Andelar i intresseföretag

Andelar i intresseföretag redovisas till anskaffningsvärde efter avdrag för eventuella nedskrivningar.

Utdelning från andelar i intresseföretag redovisas som intäkt i resultaträkningen. Resultat från andelar i intresseföretag redovisas enligt kapitalandelsmetoden. Det beräknas på resultat efter skatt justerat med bokslutsdispositioner.

Varulager

Varulager värderas till det lägsta av anskaffningsvärdet och nettoförsäljningsvärdet på balansdagen. Anskaffningsvärdet beräknas genom tillämpning av först-in-först-ut-metoden (FIFU). Nettoförsäljningsvärde är försäljningsvärdet efter avdrag för beräknade kostnader som direkt kan hänföras till försäljningstransaktionen.

I anskaffningsvärdet ingår utgifter för inköp, tillverkning samt andra utgifter för att bringa varorna till deras aktuella plats och skick. I anskaffningsvärdet för en egentillverkad tillgång ingår, utöver sådana kostnader som direkt kan hänföras till produktionen av tillgången, en skäligen andel av indirekta tillverkningskostnader.

Likvida medel

Likvida medel inkluderar kassamedel och disponibla tillgodohavanden hos banker och andra kreditinstitut samt andra kortfristiga likvida placeringar som lätt kan omvandlas till kontanter och är föremål för en obetydlig risk för värdefluktuationer. För att klassificeras som likvida medel får löptiden inte överskrida tre månader från tidpunkten för förvärvet.

Avsättningar

Avsättningar redovisas när företaget har en befintlig förpliktelse (legal eller informell) som en följd av en inträffad händelse, det är sannolikt att ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen och en tillförlitlig uppskattning av beloppet kan göras.

En avsättning omprövas varje balansdag och justeras så att den återspeglar den bästa uppskattningen av det belopp som krävs för att reglera den befintliga förpliktelsen på balansdagen, med hänsyn tagen till risker och osäkerheter förknippade med förpliktelsen.

Där en del av eller hela det belopp som krävs för att reglera en avsättning förväntas bli ersatt av en tredje part, ska gottgörelsen särredovisas som en tillgång i balansräkningen när det är så gott som säkert att den kommer att erhållas om företaget reglerar förpliktelsen och beloppet kan beräknas tillförlitligt.

Fordringar och skulder i utländsk valuta

Skulder i utländsk valuta på balansdagen räknas om till balansdagens kurs.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar företagets förändringar av företagets likvida medel under räkenskapsåret. Kassaflödesanalysen har upprättats enligt den indirekta metoden. Det redovisade kassaflödet omfattar endast transaktioner som medfört in- och utbetalningar.

Not 2 Rörelsens intäkter

	2021	2020
Summa VA-intäkter		
Vatten- och avloppsavgifter	1 602 062	1 484 638
Anläggningsavgifter och liknande poster	84 582	79 579
	1 686 644	1 564 217
Summa övriga intäkter		
Övriga intäkter	265 283	269 556
	265 283	269 556
Nettoomsättning	1 951 927	1 833 773

Not 3 Inköp och försäljning mellan koncernföretag

	2021	2020
Inköp	5,80 %	5,40 %
Försäljning	17,90 %	19,30 %

Not 4 Upplysning om ersättning till revisorn

Med revisionsuppdrag avses revisorns ersättning för den lagstadgade revisionen. Arbetet innefattar granskningen av årsredovisningen och bokföringen, styrelsens och verkställande direktörens förvaltning samt arvode för revisionsrådgivning som lämnats i samband med revisionsuppdraget. Arvodet omfattar även bolagen Stockholm Avfall AB och Stockholm Vatten och Avfall AB.

	2021	2020
Ernst & Young AB		
Revisionsuppdrag	685	457
Skatterådgivning	100	335
Övriga tjänster	191	40
	976	832

Not 5 Personal

	2021	2020
Medelantalet anställda		
Kvinnor	204,0	196,0
Män	434,5	413,0
	638,5	609,0
Löner och andra ersättningar		
Styrelse och verkställande direktör	2 576	2 521
Tantiem och liknande ersättning till styrelse och verkställande direktör	0	0
Övriga anställda	339 815	320 192
	342 391	322 713

Sociala kostnader

Pensionskostnader för styrelse och verkställande direktör	2 806	683
Pensionskostnader för övriga anställda	38 894	33 653
Övriga sociala avgifter enligt lag och avtal	106 146	109 164
	147 846	143 500

Totala löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader

490 237 **466 213**

Pensionsförpliktelser

Nuvarande styrelse och verkställande direktör	814	466
Tidigare styrelse och verkställande direktör	1 164	1 163
	1 978	1 629

För avgiftsbestämda planer betalar företaget fastställda avgifter till en separat oberoende juridisk enhet och har ingen förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Företagets resultat belastas för kostnader i takt med att förmånerna intjänas vilket normalt sammanfaller med tidpunkten för när premier erläggs.

Könsfördelning bland ledande befattningshavare

Andel kvinnor i styrelsen	60 %	50 %
Andel män i styrelsen	40 %	50 %
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	70 %	70 %
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	30 %	30 %

Antal medlemmar i styrelsen: 10 (10) st, varav 6 (5) kvinnor

Antal övriga ledande befattningshavare: 10 (10) st, varav 7 (7) kvinnor

Avtal om avgångsvederlag

Mellan företaget och verkställande direktörens gällande en ömsesidig uppsägningstid om 6 månader. Vid uppsägning från företaget sida erhålls ett avgångsvederlag som uppgår till 24 månadslöner med avdrag för den lön som utbetalats under uppsägningstiden.

Not 6 Skatt på årets resultat

	2021	2020
Skatt på årets resultat		
Aktuell skatt	-1 022	-656
Uppskjuten skatt	-28 789	-5 048
Totalt redovisad skatt	-29 811	-5 704

Avstämning årets skattekostnad

	2021		2020	
	Procent	Belopp	Procent	Belopp
Redovisat resultat före skatt		-92 601		14 722
Skatt enligt gällande skattesats	20,60	19 076	21,40	-3 151
Skatteeffekt av ej avdragsgilla kostnader		-5 084		-3 202
Skatteeffekt av ej bokförda kostnader		6 502		1 305
Justering aktuell skatt tidigare perioder		9 317		-656
Summa		29 811		-5 704

Not 7 Balanserade utgifter för datorprogram och liknande

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärden	204 469	206 980
Inköp/omklassificeringar	82 305	5 227
Försäljningar/utrangeringar		-7 738
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	286 774	204 469
Ingående avskrivningar	-155 617	-139 330
Försäljning/utrangering/omklassificering	0	4 643
Årets avskrivningar enligt plan	-24 437	-20 930
Utgående ackumulerade avskrivningar	-180 054	-155 617
Ingående nedskrivningar	-10 620	-10 620
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-10 620	-10 620
Utgående planenligt restvärde	96 100	38 232

Not 8 Byggnader, mark och markanläggningar

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärden	3 748 831	3 508 599
Inköp/omklassificeringar	-1 263 709	244 808
Försäljningar/utrangeringar	-399	-4 576
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 484 723	3 748 831
Ingående avskrivningar	-1 484 440	-1 406 312
Försäljning/utrangering/omklassificering	994 984	2 650
Årets avskrivningar enligt plan	-35 596	-80 778
Utgående ackumulerade avskrivningar	-525 052	-1 484 440
Ingående nedskrivningar	-5 107	-5 107
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-5 107	-5 107
Utgående planenligt restvärde	1 954 564	2 259 284

Not 9 Maskiner och andra tekniska anläggningar

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärden	12 181 489	10 898 212
Inköp/omklassificeringar	3 747 432	1 286 072
Försäljningar/utrangeringar	-29 572	-2 795
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	15 899 349	12 181 489
Ingående avskrivningar	-3 452 847	-3 181 483
Försäljning/utrangering/omklassificering	-972 063	1 960
Årets avskrivning enligt plan	-397 195	-273 324
Utgående ackumulerade avskrivningar	-4 822 105	-3 452 847
Utgående planenligt restvärde	11 077 244	8 728 642

Not 10 Inventarier, verktyg och installationer

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärden	1 134 234	1 084 853
Inköp/omklassificeringar	38 825	53 563
Försäljningar/utrangeringar	-15 444	-4 182
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 157 615	1 134 234
Ingående avskrivningar	-816 537	-755 293
Försäljning/utrangering/omklassificering	14 960	4 215
Årets avskrivningar enligt plan	-59 457	-65 459
Utgående ackumulerade avskrivningar	-861 034	-816 537
Utgående planenligt restvärde	296 581	317 697

Not 11 Pågående nyanläggningar

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående anskaffningsvärden	8 228 262	5 902 891
Inköp	3 522 724	3 788 741
Omklassificeringar	-2 604 853	-1 589 672
Förändring förskott pågående anläggningar	-52 349	126 302
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	9 093 784	8 228 262
Utgående redovisat värde	9 093 784	8 228 262

Not 12 Andelar i intresseföretag

Namn	Kapitalandel	Antal andelar	Bokfört värde 2020	Bokfört värde 2021
SYVAB	33%	40	3 871	3 326
				3 326

	Org.nr	Säte	Res.andel 2020	Res.andel 2021
SYVAB	556050-5728	Stockholm	46	-545

Not 13 Uppskjuten skattefordran

	2021-12-31	2020-12-31
Outnyttjade underskottsavdrag	103 045	74 256
Belopp vid årets utgång	103 045	74 256

Uppskjutna skattefordringar värderas till högst det belopp som sannolikt kommer att återvinnas baserat på innevarande och framtida skattepliktiga resultat. Företaget har outnyttjade underskottsavdrag uppgående till 500 219 (361 384) Tkr.

Skattefordran har räknats om till 20,6% på underskott tom 2020.

Not 14 Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

	2021-12-31	2020-12-31
Upplupna VA-intäkter	201 282	172 491
Upplupna intäkter, VA grannkommuner	19 767	20 893
Upplupna intäkter för rågas och el	3 505	4 146
Förutbetalda hyreskostnader	4 602	4 448
Förutbetalda behandlingskostnader	19 313	18 333
Övriga poster	24 735	45 451
	273 204	265 762

Not 15 Antal aktier och kvotvärde

	Antal aktier	Kvotvärde
Bolagets aktiekapital	1 000	125 000
	1 000	

Not 16 Avsättningar

	2021-12-31	2020-12-31
Avsättning för pension		
Belopp vid årets ingång	1 629	1 295
Årets avsättningar	759	727
Under året ianspråktaga belopp	-410	-393
	1 978	1 629
Övriga avsättningar		
Belopp vid årets ingång	0	149
Årets avsättningar	0	0
Under året ianspråktaga belopp	0	-149
	0	0

Avsättning för pension avser premiebestämd chefspension.

Not 17 Förutbetalda anläggningsbidrag

	2021-12-31	2020-12-31
Ingående värde	2 364 808	1 895 799
Tillkommande belopp	397 576	524 703
Upplöst belopp (intäktsfört)	-77 774	-55 694
Utgående värde	2 684 611	2 364 808

Kortfristig del: 66 488 (57 441) tkr. Denna del ingår i upplupna kostnader och förutbetalda intäkter.

Långfristig del: 2 607 306 (2 297 413) tkr

Förutbetalda anläggningstillgångar från koncern: 10 817 (9 954) tkr. Denna del ingår i fordringar och skulder till koncernföretag.

Not 18 Finansiella skulder till koncernföretag

Företagets utnyttjade checkräkningskredit uppgår till 18 837 613 Tkr (16 114 175 Tkr). Limit avseende checkräkningskredit uppgår till 19 800 000 (16 900 000) Tkr.

Not 19 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter

	2021-12-31	2020-12-31
Upplupna semesterlöner	27 078	27 545
Upplupna skadestånd	120 345	40 032
Förutbetalda anläggningsavgifter och liknande poster	66 488	57 441
Upplupen reserv investeringsfakturor	148 620	343 544
Övriga poster	84 215	58 178
	446 746	526 740

Not 20 Justering för poster som inte ingår i kassaflödet

	2021-12-31	2020-12-31
Avskrivningar	529 431	440 491
Förändring semesterlöneskuld	-467	3 742
Förändring avsättningar	349	185
Realisationsresultat avyttring anl.tillgångar	-879	4 662
Uppskjuten skatt	-28 789	14 225
Betald inkomstskatt	30 540	-13 623
	530 185	449 682

Not 21 Likvida medel

De likvida medlen ingår i Stockholms stads koncernkonto och klassificeras i balansräkningen som kortfristig finansiell skuld till koncernföretag.

Not 22 Förslag till disposition av företagets vinst eller förlust

Styrelsen föreslår att fritt eget kapital, kronor 689 333 623 (753 287 788) disponeras enligt följande:

	2021-12-31	2020-12-31
Utdelas till aktieägarna	1 451 207	1 163 467
Balanseras i ny räkning	687 882 416	752 124 321
	689 333 623	753 287 788

I det fria egna kapitalet ingår ett ej återbetalat villkorat aktieägartillskott på 60 mnkr.

Not 23 Ställda säkerheter och ansvarsförbindelser

	2021-12-31	2020-12-31
För skulder till kreditinstitut:		
Ställda säkerheter	0	0
Ansvarsförbindelser	0	0
	0	0

Not 24 Koncernuppgifter

Företaget är helägt dotterföretag till Stockholm Vatten och Avfall AB, org.nr 556969-3111 med säte i Stockholm. Moderföretaget Stockholm Vatten och Avfall AB upprättar koncernredovisning. Moderföretag i den största koncernen som Stockholm Vatten och Avfall AB är dotterföretag till är Stockholms Stadshus AB, org.nr. 556415-1727, med säte i Stockholm.

Not 25 Hållbarhetsrapport

I enlighet med ÅRL 6 kap 11§ har moderbolaget Stockholm Vatten och Avfall AB (556969-3111), med säte i Stockholm, valt att upprätta den lagstadgade hållbarhetsrapporten avskild från årsredovisningen. Hållbarhetsrapporten har överlämnats till revisorerna samtidigt som årsredovisningen. Den finns tillgänglig på www.stockholmvattnochavfall.se/om-oss/arsredovisning-och-hallbarhet/arsredovisning-och-hallbarhetsredovisning.

Not 26 Väsentliga händelser efter balansdagen

Inga väsentliga händelser har inträffat efter räkenskapsårets slut.

Stockholm, 10 mars 2022

Maria Antonsson
Styrelsens ordförande

Ellinor Vikman Rindevall
Vice ordförande

Mårten Frumerie
Verkställande direktör

Susanne Wicklund

Fritz Lennaárd

Berthold Gustavsson

Inga Osbjer

Fredrik Pettersson

Mia Sundelin

Rose-Marie Rooth

Love Bergström

Min revisionsberättelse har lämnats

Jenny Göthberg
Auktoriserad revisor

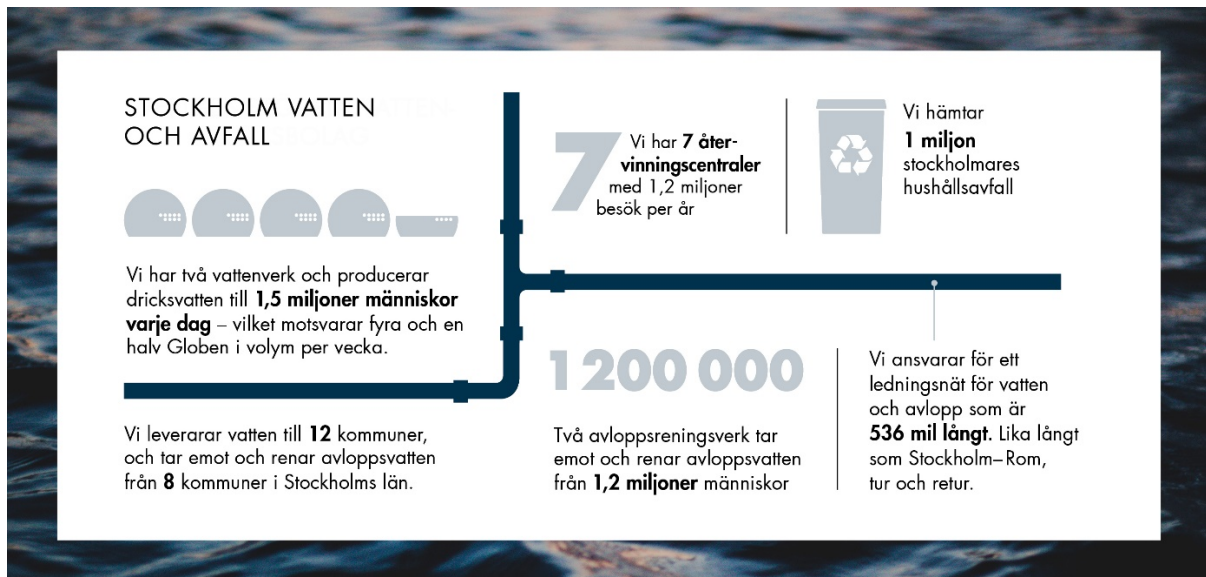
Stockholm Vatten och Avfall
Hållbarhetsredovisning 2021

Tillsammans för världens
mest hållbara stad

STOCKHOLM
VATTEN
OCH AVFALL

Med ansvar för vatten och avfall berör vi alla stockholmare varje dag, året om.

Vision och verksamhetsidé

Vision
Tillsammans för världens mest hållbara stad

Verksamhetsidé
Vi är en samhällsbyggare i framkant som driver och utvecklar vatten- och avfallstjänster med miljöfokus för invånare, företag och intressenter i ett Stockholm som växer.

Stockholm Vatten och Avfalls hållbarhetsredovisning är en del av förvaltningsberättelsen i Stockholm Vatten och Avfalls årsredovisning och ett av våra verktyg för att kommunicera med intressenter kring hållbarhetsarbetet. Hållbarhetsredovisningen fastställs av bolagets styrelse och aktuellt styrelsemöte äger rum i början av mars. Detta innebär att hållbarhetsredovisningen slutförs i början av februari.

Innehåll

VD har ordet	4
Tillsammans för världens mest hållbara stad	5
Uppdrag och ägande	6
Styrning	7
Agenda 2030	8
Våra intressenter	10
Våra viktigaste hållbarhetsområden	11
Rent vatten.....	12
Cirkulär verksamhet.....	16
Minskad klimatpåverkan	20
Hållbart arbetsliv	23
Hållbara inköp	25
Systematiskt hållbarhetsarbete	27
Policyer och riktlinjer	27
Vårt ansvar inom antikorrup­tion	28
Uppföljning och utvärdering	28
Granskning.....	29
Väsentlighetsanalys	29
Om hållbarhetsredovisningen	29
Bilaga Indikatorer	30
Bilaga GRI-appendix	39
Standardupplysningar	39
Upplysningar, viktigaste hållbarhetsområdena	41

VD har ordet

Stockholm Vatten och Avfall är en viktig aktör för att skapa en hållbar stad. Varje dag, året runt ser vi till att 1,5 miljoner människor får gott, friskt dricksvatten när de vrider på kranen, renar avloppsvattnet och tar hand om det över 500 mil långa ledningsnätet som inkluderar elva vattentorn och ett stort antal pumpstationer. Vi genomför fyra miljoner hämtningar av hushållsavfall varje år och driver stadens återvinningscentraler. Vi ser även till att underlätta för stockholmare att göra sig av med farligt avfall och lämna till återbruk. Genom proaktiv kommunikation och miljötips vill vi inspirera stockholmarna till en hållbar livsstil.

Stora investeringar görs för att säkra framtidens leveranser, öka kapaciteten och inte minst gå mot ännu mer hållbara lösningar inom alla våra områden. I Stockholms största miljöprojekt bygger vi ut och moderniserar Henriksdals avloppsreningsverk så att vattnet som släpps till Östersjön blir ännu renare från fosfor och kväve. Under året har vi nått en milstolpe i projektet, då vi invigt den första membranlinjen som nu visar goda resultat. I ett stort, samlat program ökas produktions- och leveranskapaciteten av dricksvatten. Det innebär en modernisering, utbyggnad och renovering av vattenverken, ledningsnätet och reservoarer. I början av 2022 tas spadtaget för en modern sorteringsanläggning för avfall, vilken ger förutsättningar för alla stockholmare att sortera ut sitt matavfall. Vårt arbete för att nå målet att bli resurspositiva 2030 fortsätter inom hela bolaget. Bland annat genom hållbara val vid inköp av produkter och tjänster, samt genom att sträva efter att fler restprodukter från våra verksamheter återförs till kretsloppet, vilket är viktigt i ett cirkulärt samhälle.

Under 2021 har klimatfrågan gjort sig påmind inte minst genom de kraftiga skyfall som drabbade Stockholm och Huddinge i början av sommaren. Det innebär stora påfrestningar för såväl oss som våra kunder.

Vår verksamhet ger avtryck på miljö och samhälle bland annat genom resursanvändning, energianvändning och våra utsläpp, men vår verksamhet ger även användbara restprodukter. Genom att arbeta tillsammans med kunder, leverantörer och andra intressenter har vi stor möjlighet att åstadkomma förbättringar, både i vår egen verksamhet och i samhället, för att i slutändan skapa en hållbar vatten- och avfallshantering. Med visionen ”Tillsammans för världens mest hållbara stad” ges kraft och energi i det fortsatta arbetet att långsiktigt säkra och utveckla stadens samhällsviktiga infrastruktur i linje med de globala hållbarhetsmålen.

Mårten Frumerie, VD

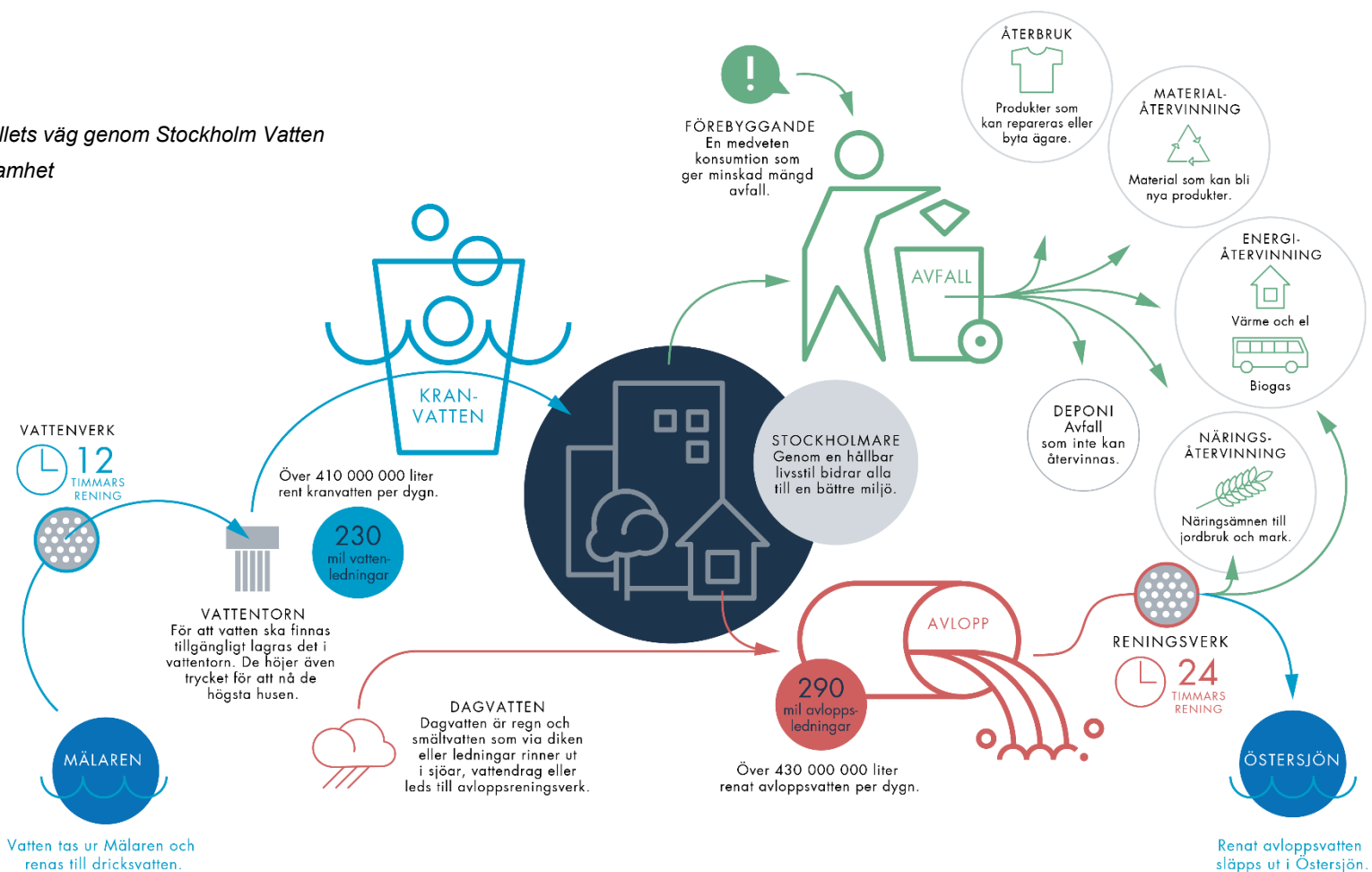

”Stora investeringar görs för att säkra framtidens leveranser, öka kapaciteten och inte minst gå mot ännu mer hållbara lösningar inom alla våra områden.”

Tillsammans för världens mest hållbara stad

Så lyder Stockholm Vatten och Avfalls vision som genomsyrar vår verksamhet och våra mål. Vårt uppdrag är i sig en viktig del i hållbar samhällsutveckling – att förse stockholmarna med friskt, gott vatten, rena deras avloppsvatten, hantera dagvatten och ta hand om deras avfall med ett kretsloppsperspektiv. Vår egen verksamhet har naturligtvis också en påverkan på miljö och samhälle genom vår resursanvändning och våra utsläpp. Vi återför även resurser i form av biogas, och näringsrikt slam till jordbruksmark och värmen i renat avloppsvatten bidrar till en hållbar fjärrvärme. Tillsammans med våra kunder, leverantörer och andra intressenter kan vi gemensamt skapa en mer hållbar utveckling såväl i vår egen verksamhet som i samhället.

Vattnets och avfallens väg genom Stockholm Vatten och Avfalls verksamhet

Uppdrag och ägande

Stockholm Vatten och Avfall är en kommunal koncern som ägs av Stockholms Stadshus AB och består av moderbolaget Stockholm Vatten och Avfall AB samt dotterbolagen Stockholm Vatten AB och Stockholm Avfall AB. Stockholm Vatten och Avfall AB äger till 100 procent Stockholm Avfall AB och till 98 procent Stockholm Vatten AB. Resterande två procent ägs av Huddinge kommun.

Vårt ägardirektiv anger att vi ska leverera hälsosamt och gott dricksvatten, att vi ska ombesörja avloppshantering av god kvalitet och att vi ska medverka till en effektiv och hållbar avfallshantering och återvinning i staden. Vidare ska vi ha en tydlig miljöprofil och utveckla reningsprocesser och återföring av näringsämnen för att uppnå målet om resurseffektiva kretslopp. Våra taxor ska sättas på en nivå som säkerställer en långsiktigt hållbar finansiering av verksamheten.

	Stockholm Vatten AB	Stockholm Avfall AB
Huvuduppdrag	Leverera dricksvatten, avleda och rena avloppsvatten (spill ¹ - och dagvatten ²) samt skydda vattenmiljöer och restaurera sjöar.	Ansvara för avfallshanteringen i Stockholms stad. Ansvaret omfattar hantering av kommunalt avfall; restavfall, matavfall, grovavfall samt farligt avfall.
Verksamhetsområde	Verksamhetsområdet omfattar anslutna privat- och företagskunder i Stockholm och Huddinge. Därtill säljs VA-tjänster till ett antal grannkommuner.	Privat- och företagskunder i Stockholms kommun.
Intäkter	Vatten- och avloppstaxor (VA-taxor). Avgifterna för allmänna vattentjänster ska sättas på en nivå som motsvarar och säkerställer en långsiktigt hållbar finansiering av verksamheten.	Avfallstaxor. Taxan ska vara miljöstyrande, enligt ägardirektiv från Stockholms stad.
Viktigaste styrande lagar, förordningar och domar	Lagen om allmänna vattentjänster, livsmedelslagstiftning, miljöbalken, miljödomar och villkor enligt miljöbalken.	Miljöbalken, avfallsförordningen, lokala föreskrifter och avfallsplan för Stockholm, miljödomar och villkor enligt miljöbalken.

Utanför vårt verksamhetsområde har vi även grannkommuner som kunder. Tolv kommuner får sitt dricksvatten från oss (Stockholm, Huddinge, Lidingö, Nacka, Tyresö, Botkyrka, Salem, Haninge, Värmdö, Ekerö, Nynäshamn och Strängnäs) och åtta kommuner får hjälp med avloppshantering (Stockholm, Huddinge, Sundbyberg, Nacka, Tyresö, Haninge, Järfälla och Ekerö).

¹ Spillvatten är vatten från toaletter, bad, disk och tvätt samt från ansluten kommersiell verksamhet och industrier.

² Dagvatten är regnvatten och smältvatten från tak och andra hårdgjorda ytor.

Styrning

Stockholm Vatten och Avfall styrs av Stockholms stad genom mål, ägardirektiv och andra styrdokument. Staden anger inriktningen genom sin övergripande vision som gäller alla bolag och förvaltningar. Visionen lyder ”Möjligheternas Stockholm” och är uppdelad i tre inriktningsmål:

- En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla
- En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt
- En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Viktiga styrdokument är också Stockholms stads miljöprogram och handlingsplaner för bland annat god vattenstatus, klimat, kemikalier, cirkulärt byggande, biologisk mångfald samt mikroplaster.

Mål och struktur för Stockholms stads miljöprogram 2020-2023

Därtill finns mer detaljerade ägarkrav som vi ska uppfylla, där de flesta handlar om hållbarhetsfrågor, och program som berör sociala hållbarhetsfrågor. Genom vår egen vision och våra bolagsmål arbetar vi för att uppfylla stadens vision och inriktningsmål. Eftersom hållbarhet är vår vision och en grundpelare i bolagsmålen, genomsyrar hållbarhetsarbetet hela vår verksamhet. Vårt hållbarhetsarbete är därför integrerat i strategier, mål, aktiviteter och uppföljning som styr vårt löpande arbete.

De fyra bolagsmålen stötts av ett antal strategier som bestäms av ledningsgruppen och som uppdateras varje år. Ledningsgruppen bär således ansvaret för hållbarhetsperspektivet i målarbetet. Till sin hjälp har de bolagets Hållbarhetsenhet. Bolagsmålen bryts ner till verksamhetsmål och aktiviteter med tillhörande indikatorer som följs upp tre gånger per år.

Agenda 2030

För att skapa en hållbar värld behöver företag och organisationer i alla länder arbeta mot samma mål. Det är möjligt tack vare FN:s 17 globala mål för hållbar utveckling i Agenda 2030. Stockholms stad har ambitionen att vara ledande i genomförandet av de globala hållbarhetsmålen. Därför pågår ett gemensamt arbete inom staden, där ett samordnande ansvar för de globala hållbarhetsmålen delats ut till olika bolag och förvaltningar.

Stockholm Vatten och Avfalls verksamhet har en stark koppling till flera av de globala hållbarhetsmålen, vilket visar hur viktigt vårt uppdrag är för utvecklingen av ett hållbart samhälle. De mål som Stockholm Vatten och Avfall berörs mest av är:

Mål 6: Rent vatten och sanitet för alla

Stockholm Vatten och Avfall har det samordnande ansvaret för detta mål i Stockholms stad. Stockholmarna har mycket god tillgång till rent dricksvatten och sanitet. Ett utvecklingsområde inom Stockholms stad är de grupper som inte har en självklar tillgång till våra tjänster, till exempel hemlösa personer. Vi arbetar för att minimera utsläpp av orenat avloppsvatten, inte minst genom att bygga ut och modernisera avloppsreningen. Samtidigt förebygger vi genom uppströmsarbete utsläpp av oönskade ämnen till avloppsledningsnätet. Bolaget har en viktig roll i stadens arbete med att uppnå god vattenstatus i sjöar och vattendrag. Vi satsar också på kommunikation med stockholmarna för att skapa ett hållbart agerande relaterat till vatten och avlopp.

Mål 13: Bekämpa klimatförändringar

Vår verksamhet använder mycket energi och orsakar stora utsläpp av växthusgaser, framför allt biogen³ metangas och lustgas som släpps ut från avloppsverksamheten. För att minska vår påverkan använder vi till största delen förnyelsebar energi i våra anläggningar, lokaler och fordon. Vi producerar biogas, återvinner värme samt arbetar med att reducera utsläpp av växthusgaser från våra reningsverk. Genom bindning av kol i marken från avloppsslam, vattenverksmull och biokol som används i jordbruk och planteringar motverkas också frisättande av koldioxid.

³ Ett ämne är biogent om det kommer från biomassa och inte från en fossil källa

Mål 11: Hållbara städer och samhällen

Vårt uppdrag innebär att alla invånare ska ha tillgång till rent vatten, hållbara avloppslösningar och hållbar avfallshantering. Vi vill genom innovation hitta nya lösningar för uppdraget och utveckla de cirkulära flödena inom samhället. Detta genom att öka andelen återbruk och återvinning samt återföra näringsämnen och energi till kretsloppet.

Mål 12: Hållbar konsumtion och produktion

Vår verksamhet har stor påverkan på miljön, både genom det material vi samlar in från stockholmarna och verksamhetens egen användning av material och kemikalier. Vi arbetar för att minska användningen av kemikalier och material som innehåller miljöfarliga ämnen och vi utvecklar löpande återanvändning och återvinning av såväl vårt eget som stockholmarnas avfall. Genom aktiv kommunikation vill vi få stockholmarna att minimera sitt avfall, medverka till återbruk och sortera sitt avfall på bästa sätt. För att påverka produktionskedjan ställer vi upphandlingskrav på eller premierar leverantörer som producerar hållbara produkter och tjänster.

Våra intressenter

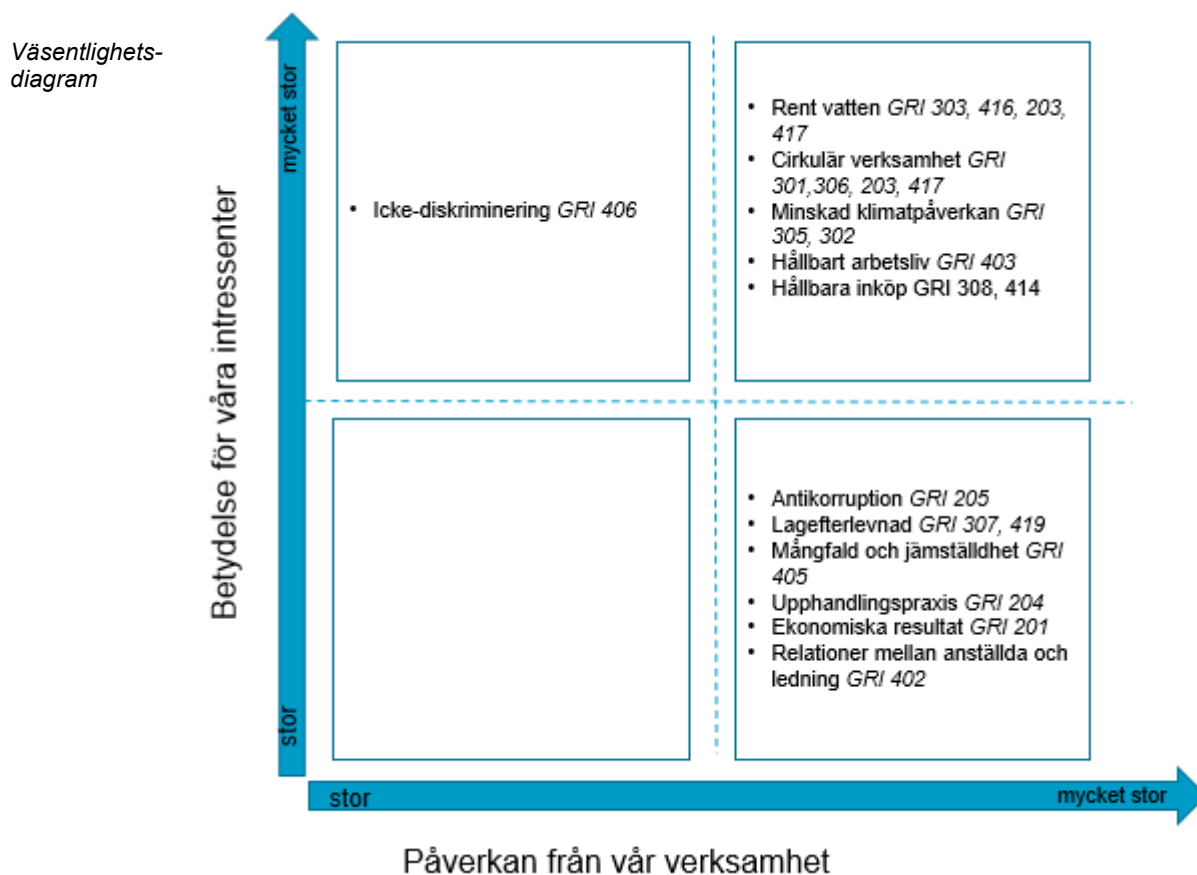
Genom samarbete med våra intressenter kan vi förbättra de cirkulära flödena av energi, näringsämnen och material och minska våra avtryck på naturen. För att kunna göra det måste vi ha en bra dialog med intressenterna. Att ha regelbunden kontakt med våra intressenter är viktigt för att kunna utforma vårt dagliga och strategiska arbete. Vi har för avsikt att utöka dialogen med tydligare fokus på hållbarhetsutveckling de närmaste åren.

Exempel på den kommunikation vi har idag med de främsta intressentgrupperna visas i tabellen nedan tillsammans med viktiga frågor i kommunikationen med intressentgruppen.

Intressenter	Typ av kommunikation	Viktiga frågor
Kunder - invånare i Stockholm, både privatpersoner och verksamheter med behov inom VA och avfall, samt grannkommuner	Kundundersökningar och fokusgrupper Kundärenden och klagomål via telefon, mejl och webbplats Kundkontakt på våra återvinnings- och återbruksanläggningar Samråd i samband med stora projekt Kundinformation via olika kanaler som webbplats, sociala kanaler och nyhetsbrev Informationskampanjer	Dricksvattenkvalitet, leveranssäkerhet, hållbara avloppslösningar, hållbara och enkla avfallslösningar Information, rådgivning och felanmälan Återvinning, återbruk, minskad konsumtion Matavfallsinsamling Individuell vattenmätning Hållbar vattenhantering Endast önskade ämnen till avloppet
Leverantörer och entreprenörer - Företag vi köper varor och tjänster ifrån	Upphandlingar, beställningar, inköp och avtalsuppföljning Kommunikation i det dagliga arbetet med till exempel konsulter och entreprenörer Gemensamma analyser och projekt	Tydliga och relevanta krav och kriterier Bra dialog och samarbete Bevis på uppfyllda krav och kriterier
Ägare - Stockholms stad och Huddinge kommun	Ägardirektiv, styrelsemöten, beslutsärenden i kommunfullmäktige och kommunstyrelsen, löpande dialoger i verksamheten, gemensamma arbetsgrupper	Rapportering mot ägardirektiv Måluppfyllelse Ekonomiskt utfall
Tillsynsmyndigheter - Dricksvattenförsörjning tillses av miljö- och hälsoskyddsnämnderna i Ekerö, Botkyrka, Stockholms och Huddinges kommuner Avloppsrening, slamlager och återvinningscentraler tillses av miljö- och hälsoskyddsnämnderna i Stockholm och Huddinge respektive Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (Valsta slamlager)	Regelbundna möten och tillsynsbesök, rapportering av avvikelser som kan ha betydelse för människors hälsa eller miljön	Eventuella anmärkningar Klagomål Tolkning av villkor i tillstånd Egenkontrollprogram och provtagningsprogram
Medarbetare - Anställda på Stockholm Vatten och Avfall	Möten, dialoger med chefer och kollegor, utbildning, internkommunikation via bolagets kanaler exempelvis intranätet, medarbetarsamtal, medarbetarundersökningar	Tydlig styrning och kommunikation Hälsa och säkerhet Likabehandling Kontinuerlig kompetensutveckling

Våra viktigaste hållbarhetsområden

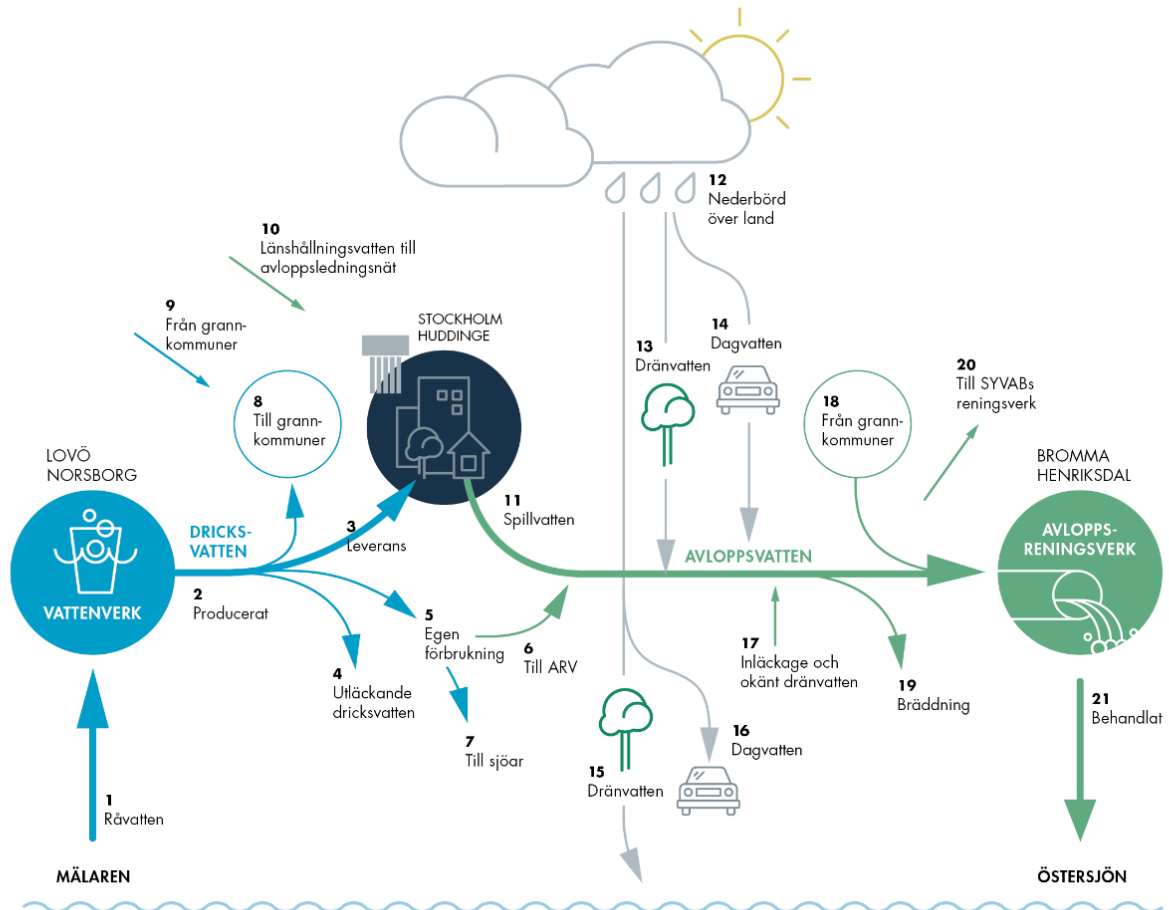
Stockholm Vatten och Avfalls verksamhet har en stor påverkan inom många hållbarhetsområden. Eftersom vi behöver fokusera och prioritera har vi valt ut de allra viktigaste områdena utifrån verksamhetens påverkan och betydelsen för intressenterna. Dessa syns längst upp till höger i diagrammet. Där redovisas också en koppling till hållbarhetsområdena i GRI Standards indelning.

Viktigt hållbarhetsområde	Globala hållbarhetsmål	Bolagsmål
Rent vatten (GRI 303, GRI 416, GRI 417, GRI 203)	 	1, 2, 4
Cirkulär verksamhet (GRI 301, GRI 306)	 	1, 2, 3
Minskad klimatpåverkan (GRI 302, GRI 305)	 	1, 3
Hållbara inköp (GRI 308 och 414)	 	1, 3, 4
Hållbart arbetsliv (GRI 403)	 	1, 4

Rent vatten

Stockholm Vatten och Avfall producerar och distribuerar dricksvatten, avleder och renar avloppsvatten och påverkar miljön i skärgård, sjöar och vattendrag som tar emot vatten från staden.

Vattenbalansen 2021. Volymer i miljoner kubikmeter presenteras i tabellen för respektive siffra i bilden.

1)	163	8)	39	15)	0
2)	147	9)	0,4	16)	6
3)	80	10)	0,8	17)	45
4)	25	11)	78	18)	30
5)	3,5	12)	103	19)	1
6)	0,6	13)	8	20)	17
7)	2,8	14)	5	21)	150

Säkerställa hälsosamt dricksvatten

Rent dricksvatten är avgörande för våra kunders hälsa och för livsmedelsindustrin. För dricksvattenproduktionen som sker i Lovö och Norsborgs vattenverk används vatten från Mälaren där vattentillgången är god. Vi använder också mindre volymer vatten från vår reservvattentäkt Bornsjön. Vår dricksvattenproduktion och vårt vattenledningsnät måste säkerställa att vi levererar ett hälsosamt och rent dricksvatten som minst klarar kvalitetskraven för kemiska ämnen, mikroorganismer och parasiter. Därtill har vi en skyldighet att redogöra för innehållet i dricksvattnet. Vi måste också undvika störningar i vattenleveransen vid avbrott och vattenläckor samt kunna möta det ökade kapacitetsbehovet under värmeböljor.

Vi behöver planera för framtida behov. Med en växande befolkning och klimatförändringar måste kapaciteten utökas och fler reningssteg i vattenverken kan behövas. I vårt investeringsprogram 'Stockholms framtida vattenförsörjning' utökas kapaciteten inom såväl vattenreningen som ledningsnätet, där fem mil huvudvattenledning byggs och samtliga vattenreservoarer renoveras eller byggs ut.

Hållbar vattenanvändning

Bolaget försörjer Stockholm, Huddinge och ett antal grannkommuner med dricksvatten. Vi behöver arbeta för en hållbar vattenanvändning både hos kunderna och i den egna verksamheten. Under varma perioder går det vanligtvis åt mycket vatten och även om vi idag har god tillgång till råvatten så finns det en begränsning i reningskapacitet. Dessutom går det åt resurser som kemikalier och energi för att rena dricksvattnet. Omkring 20 procent av det producerade dricksvattnet debiteras inte någon kund. Detta vatten används idag internt inom verksamheten eller försvinner från vattenledningsnätet genom läckage eller på annat sätt. Genom att minska vattenvändningen och förlusterna kan vi säkerställa att behovet alltid täcks och att resurser för vattenproduktion och vattendistribution inte används i onödan.

Effektiv avloppshantering

När vattnet har använts av våra kunder leds det till våra reningsverk i form av avloppsvatten. Reningen sker huvudsakligen i de två avloppsreningsverken i Henriksdal och Bromma och det renade avloppsvattnet släpps sedan ut i recipienten⁴ Saltsjön. Avloppsvattnet renas från stora mängder fosfor, kväve och organiskt material, som annars skulle göda sjöar och vattendrag. Andra ämnen som är lättnedbrytbara bryts också ner i reningsprocessen. Metaller och svårnedbrytbara organiska ämnen hamnar till största del i avloppsslammet, men en del följer med det renade vattnet. Vi arbetar för att minska utsläppen från våra avloppsreningsverk genom att utveckla reningsprocesserna i verken. Vi försöker även minska föroreningarna i det vatten som kommer in i avloppsledningarna. Det sker genom att arbeta för lokalt omhändertagande av dagvatten samt uppströmsarbete för att motverka föroreningar till avloppsvattnet redan vid källan.

För att säkra framtidens avloppsrening pågår projektet Stockholms framtida avloppsrening (SFA) som innebär att avloppsvattnet som idag går till Bromma reningsverk leds över till reningsverket i Henriksdal. Henriksdals reningsverk moderniseras med ny teknik som renar vattnet ännu bättre än idag och dessutom leder till högre kapacitet.

Minska tillskottsvatten till avloppssystemet

Avloppsvatten består huvudsakligen av spillvatten och dagvatten. Dagvatten avleds tillsammans med spillvatten i de fall ledningsnätet är kombinerat, vilket det är inom ungefär halva bolagets verksamhetsområde. Dessutom läcker vatten in i det spillvattenförande systemet eller kopplas dit felaktigt. Ett samlingsnamn för det extra vatten som når det spillvattenförande systemet är tillskottsvatten. Tillskottsvatten medför sämre rening vid reningsverken och ökad risk för bräddning. Utöver detta ökar även energi- och kemikalieanvändning för att hantera det tillkommande vattnet. Tillskottsvatten är även en bidragande orsak till att vatten tränger in i källare genom golvbrunnar och andra avloppsenheter i samband med kraftig nederbörd.

⁴ Recipient innebär hav, sjö eller annat vatten som är mottagare av avloppsvattnet

God status i vattenförekomster

Vi arbetar ständigt med att förbättra kvaliteten på vattnet i sjöar och vattendrag som påverkats av utsläpp från ledningsnätet. Vi har, i samarbete med Stockholms stad, Huddinge kommun och andra berörda kommuner, tagit fram lokala åtgärdsprogram för god vattenstatus i omgivande sjöar, vattendrag och havsvikar. Åtgärdsprogrammen omfattar åtgärder mot bland annat dag- och spillvattenpåverkan.

Dagvatten sköljer med sig föroreningar från bland annat trafik och byggarbetsplatser till vattendrag och reningsverk. Vid kraftig nederbörd kan det kombinerade avloppssystemet bli överbelastat. Orenat avloppsvatten (blandat spillvatten och dagvatten) bräddas då ut i vattendrag. Bräddningar kan även orsakas av stopp i ledningsnätet eller vid problem i avloppspumpstationer.

Vi följer upp Mälarens och andra recipienters vattenkvalitet och varje år tar vi fram en skärgårdsrapport som visar tillståndet och påverkan i Saltsjön där avloppsvattnet släpps ut. Genom SFA-projektet kommer avloppsreningen förbättras och bräddpunkter till recipienten byggas bort.

Styrning och förutsättningar

Krav

- Lagen om allmänna vattentjänster som reglerar våra skyldigheter gentemot kunderna och kundernas skyldigheter gentemot oss.
- Livsmedelslagstiftningen som fastställer krav på beredning, distribution och gränsvärden för det dricksvatten som lämnar vattenverket samt dricksvattnet hos användare.
- Avloppsreningsverk är tillståndspliktiga enligt 9 kap. miljöbalken och miljöprövningsförordningen. Vattentäkt och grundvattenbortledning från tunnlar är tillståndspliktigt enligt 11 kap. miljöbalken.
- Miljötillstånd för vattentäkt, grundvattenbortledning och avloppsreningsverk med bland annat utsläppsvillkor för det renade avloppsvattnet, krav att minska tillkottsvatten till och bräddningar från ledningsnätet samt uppströmsarbete.
- Krav på egenkontroll enligt HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Points) för dricksvatten.
- Krav på egenkontroll för miljöfarliga verksamheter och vattenverksamheter.

Risker och utmaningar

- Förorening av vattentäkt.
- Ökande temperatur på råvattnet under sommaren.
- Ökande befolkning och klimatförändringar som orsakar värmeböljor, ökad nederbörd samt ger fler och längre skyfall.
- Föroreningar från verksamheter, privatpersoner och bebyggelse till avloppsreningsverk och recipient.
- Otillräcklig finansiering och resurser för underhåll och förnyelse av VA-ledningsnätet.
- Driftstörningar i anläggningar.
- Sabotage och desinformation.

Kontroller och löpande åtgärder

- ▶ För att säkerställa att dricksvattnet har god kvalitet genomför vi över 1 000 provtagningar på vattenledningsnätet årligen. Vattenproduktionen och distributionen kontrolleras flera gånger per år av miljöförvaltningarna i Stockholm, Huddinge, Botkyrka och Ekerö. För dricksvattenhanteringen finns obligatorisk dricksvattenhygienutbildning, strikta regler för hygien vid arbete i dricksvattenanläggningen, provtagningsprogram, faroanalys genom HACCP, larmrutiner, egenkontroll och intern revision. Vid reparationer på ledningsnätet sker extra provtagningar för att kontrollera kvaliteten innan vattnet släpps på. På vår webbplats redovisar vi årliga medelvärden för innehållet i råvattnet och dricksvattnet vid vattenverken.
- ▶ Utsläppt avloppsvatten från reningsverken kontrolleras för att säkerställa att vi klarar våra utsläppsvillkor. Bolaget har ett övervakningssystem för avloppspumpstationerna som larmar och registrerar inträffade bräddningar. För bräddningar i samband med regn modellberäknas utsläppen. Bräddningar från avloppspumpstationer och reningsverk, utsläpp av biogas och andra driftstörningar som kan orsaka olägenhet rapporteras utan dröjsmål till miljötillsynsmyndigheten.
- ▶ I vårt uppströmsarbete riktar vi oss mot anslutna verksamheter som släpper ut ämnen till avloppsledningsnätet. Vi samarbetar med tillsynsmyndigheter, provtar ledningsnätet för att spåra utsläpp och källor till föroreningar samt tar fram riktlinjer och information till verksamheter och allmänhet om vad som får tillföras avloppet.
- ▶ Systematiskt arbete bedrivs för att identifiera och avhjälpa felkopplingar i avloppsledningsnätet i syfte att minska utsläpp till sjöar och vattendrag.

Rapport 2021

Indikatorer för Rent vatten redovisas i bilaga på sidan 30. Vi har inte haft några bekräftade anmärkningar på dricksvattenkvaliteten inom ramen för vårt kontrollprogram. Under 2021 anpassades det ordinarie kontrollprogrammet för dricksvattenprovtagning till det rådande pandemiläget. Istället för att exponera provtagare och användare togs proverna i interna anläggningar på distributionsnätet. Beslutet togs i samråd med Miljöförvaltningarna.

Vi har klarat de begränsningsvärden som gäller för det renade avloppsvattnet. I vår miljörapport för avloppsverksamheten 2021 finns utförlig information om avloppsreningen.

Det ovanligt kraftiga och långvariga regnet som drabbade Stockholm och Huddinge i slutet av maj liksom ett intensivt regn i juni, orsakade översvämningar och stora vattensamlingar på många platser i staden. Regnen överbelastade även våra avloppsledningar vilket ledde till att regnblandat avloppsvatten bräddade ut till sjöar. Utsläppet till sjöar är därför betydligt högre än föregående år.

Händelser och aktiviteter

Stockholms framtida avloppsrening – etapp 1

I oktober invigdes den första biolinjen med membranfiltrering i Henriksdals reningsverk. Med den nya processen kan vi sänka utgående halter av kväve, fosfor och organiskt material. Membranen avskiljer dessutom mikroplaster, bakterier och en stor andel virus. Detta gör att avloppsvattnet som släpps ut i Östersjön blir ännu renare.

Tillskottsvatten

Under 2021 har vi färdigställt en plan för att minska mängden tillskottsvatten till avloppsledningsnätet och antalet bräddningar. Den innehåller åtgärder som ska leda till minskad resursanvändning och belastning på Stockholms sjöar och skärgård.

Förbättrad vattenkvalitet

För att förbättra vattenkvaliteten och minska övergödningen i sjön Magelungen genomförde vi tillsammans med Stockholms stad och Huddinge kommun i höstas en fosforfällning. En tillsatt kemikalie binder fosfor som frigörs från sedimenten och på så sätt minskar fosforhalten i vattnet.

Projekt för minskade vattenförluster

Sedan 2020 deltar vi i utvecklingsprojekt tillsammans med andra VA-organisationer och tillverkare för att kunna skicka mätdata från brandposter. Det är en del i vårt arbete för att i framtiden få en bättre bild av dricksvattenflödena och på så sätt kunna minska förluster på vägen till kunderna.

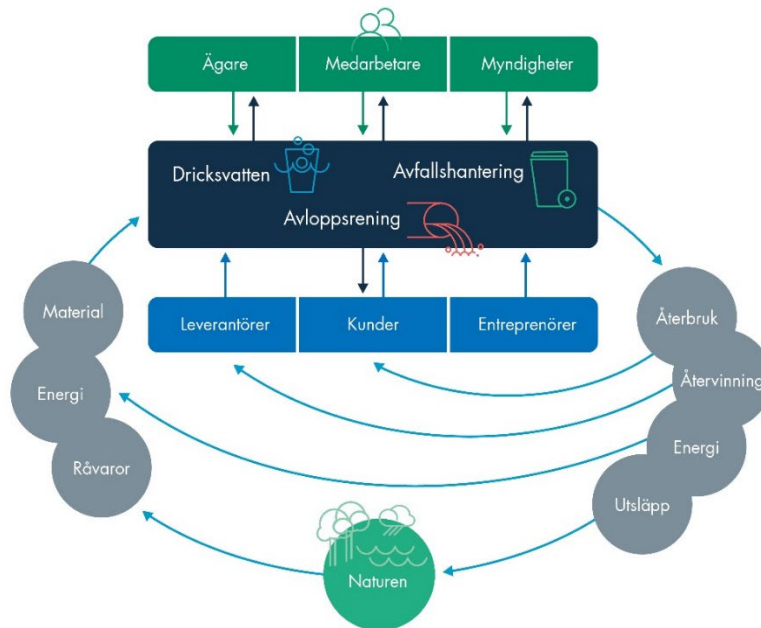
Uppströmsarbete

Vår monsterkampanj som startade med vätservettsmonstret har under hösten fortsatt med "The Monster of Flott" med budskapet om att inte tillföra fett till avloppet. Monstret har setts på stadsinformationstavlor, annonser i tidningen Mitt i, banners och sociala medier. I år har vi testat att få ut budskapet på flera språk i digitala kanaler, sociala medier och lokala radiokanaler. Vi har även skickat ut brev till hemkunskapslärare, restauranggymnasier och SFI-skolor för att de ska lyfta fettmonstret i sin undervisning.

Cirkulär verksamhet

Stockholm Vatten och Avfall hanterar stora flöden av material, energi och näringsämnen och har därför en viktig roll i omställningen till ett mer cirkulärt samhälle.

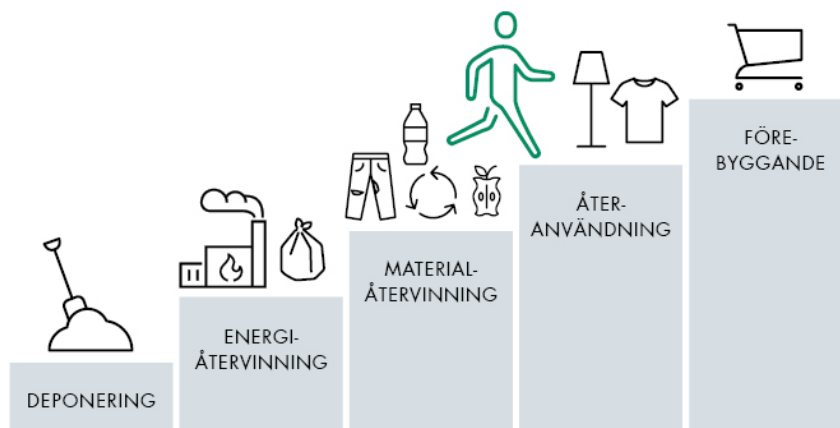

Bilden visar flöden av material och energi genom vår verksamhet och samspelet med våra intressenter. För att leverera dricksvatten och ta hand om avlopp och avfall på ett mer hållbart sätt behöver vi låta energi, näringsämnen och material stanna kvar i återbruks- och återvinningsflödena så länge som möjligt. Uttaget av nya råvaror och deponering av avfall ska vara minimalt samtidigt som utsläppen till luft, mark och vatten ska vara så rena som möjligt. Vår verksamhet bidrar till återbruk och återvinning av material samt att näring från matavfall och avloppsvatten återanvänds som gödsel i jordbruket. Samtidigt nyttjas energin i matavfallet och avloppsslammet genom biogasen som uppstår vid rötning. Värmen från avloppsvattnet används till fjärrvärme och avfall energiåtervinns till fjärrvärme och el.

Återbruka och återvinna stockholmarnas material och avfall

Inom ramen för bolagets uppdrag att hantera stockholmarnas avfall som faller under kommunalt ansvar, arbetar vi ständigt för att öka andelen material som kan bli en resurs. Vår målsättning är att hanteringen av stockholmarnas avfall ska förflytta sig uppåt i avfallstrappan. Helst ska avfall inte uppstå alls. Om det uppstår ska det i första hand återbrukas, i andra hand materialåtervinnas och därefter energiåtervinnas.

Avfallstrappan

Efter att produkter för återbruk, matavfall och material för materialåtervinning sorterats ut, går idag en stor del av avfallet till förbränning och blir till fjärrvärme och el. En väldigt liten andel hamnar på deponi. Energin i matavfall nyttjas till biogas och näringsämnen till biogödsel.

För att underlätta och uppmuntra stockholmarna att återvinna och återbruka har Stockholm Vatten och Avfall ett flertal tjänster. Grovavfall och farligt avfall kan lämnas till våra återvinningscentraler, där det även finns särskilda mottagningar av saker för återbruk. Vid våra återbruk Roslagstull och Skärholmen samt i våra Pop-up återbruk⁵ finns möjlighet att hämta saker för återbruk. På Skärholmens återbruk finns även möjlighet att laga saker. Våra två Pop-up återbruk besöker olika platser varje helg under april till oktober, och uppmuntrar till att lämna grovavfall, farligt avfall och återbruka föremål. Farligt avfall, exempelvis kosmetik, färg och hushållskemikalier, kan lämnas i vissa butiker som vi samarbetar med. För farligt avfall finns även miljöstationer och en mobil miljöstation som cirkulerar för att hämta farligt avfall enligt en turlista.

Cirkulera restprodukter, energi och material från verksamheten

I Stockholm Vatten och Avfalls egen verksamhet uppstår stora mängder restprodukter och avfall. I målsättningen om att bli resurspositiva ingår att öka andelen återvinning och återbruk av restprodukter och avfall från den egna verksamheten. Avloppsslam är en restprodukt från våra avloppsreningsverk och en viktig källa för fosfor samt även kväve, mikronäringsämnen och mull. Vi tar tillvara dessa genom att sprida slammet på åkermark vilket även innebär att kol stannar i marken istället för att släppas ut som koldioxid. I processen för produktion av dricksvatten bildas även vattenverksmull som restprodukt. Vattenverksmullen används på jordbruksmark bland annat i vårt eget ekologiska jordbruk på Borsjöområdet eller tillsätts jordprodukter.

Värme från avloppsvattnet leds till Stockholm Exergis och Norrenergis värmepumpar i Hammarby och Solna för att omvandlas till fjärrvärme. Värmeväxlare energiåtervinner värme inom våra anläggningar.

I samband med underhåll och nyläggning på ledningsnätet uppstår en stor mängd schaktmassor. Genom att noga kontrollera och klassa material enligt gällande regelverk kan schaktmassorna återanvändas istället för att läggas på deponi. Skräp som har spolats ner i avloppet samlas in, transporteras och går till förbränning med energiutvinning. Sand som kommit in till reningsverken behandlas för att sedan återbrukas eller deponeras beroende på föroreningsgrad. Annat avfall som uppkommer i verksamheten är bland annat emballage och rester från olika typer av underhållsarbeten, exempelvis trä samt rör- och kabelrester. Även farligt avfall som olika kemikalier och elavfall uppkommer och behöver omhändertas på korrekt sätt.

Använda återbrukat, giftfritt och återvunnet material med lång livslängd

Det material vi använder i vår verksamhet utgörs bland annat av processkemikalier, byggmaterial och fyllnadsmassor. Dessa används när vi producerar dricksvatten, renar avloppsvatten och vid byggnationer. Den största miljöpåverkan i byggmaterialens livscykel sker vid produktionen och när det byggs in i anläggningarna.

Återvunnet material är ännu inte så vanligt i de material vi använder till våra anläggningar. Metaller som används för tillverkning är i regel återvunna, till exempel använder våra tillverkare av gatugutgods mer än 85 procent återvunnet järnskrot till sin produktion. Plastbranschen för rörsystem och kopplingar har inte kommit lika långt, ytterst lite av dessa produkter är av återvunnet material idag. Men det finns nya vägar då livsmedelsavfall kan ersätta fossila råvaror i produktionen av plastgranulat. Vi använder i möjligaste mån återvunna fyllnadsmassor vid egna arbeten på ledningsnätet. Stockholm Vatten och Avfall har sedan tolv år tillbaka organiserat sig i föreningen 4S, tillsammans med de större VA-organisationerna i Sverige. Syftet är att delge tillverkarna de behov som VA-organisationerna ser idag och i framtiden av hållbara och kostnadseffektiva rörsystemprodukter.

⁵ Pop-up återbruk är små bemannade hus för återbruk och återvinning som flyttas mellan olika platser enligt ett körschema.

Minimera materialanvändning

Det bästa sättet att gå mot en cirkulär verksamhet är förstås att minska materialanvändningen från första början. Det kan göras genom att öka livslängden på de material som köps in och genom långsiktigt underhåll och renovering. Vi kan också arbeta för att minska onödigt emballage för inköpta varor. Inom Stockholms stad finns även en plattform för internt återbruk mellan verksamheterna, som heter Stocket Återbruk. Stocket drivs av arbetsmarknadsförvaltningen för att underlätta återanvändning av möbler, inventarier, byggmaterial och fast inredning i stadens verksamheter.

Styrning och förutsättningar

Krav

- Ansvar för att omhänderta avfall enligt miljöbalken - avfallsförordning samt lokala bestämmelser i föreskrifter och avfallsplan för Stockholm.
- Återvinningscentraler och miljöstationer är tillståndspliktiga eller anmälningspliktiga enligt miljöprövningsförordningen.
- Stockholms mål om att 70 procent av matavfallet ska samlas in och gå till biologisk behandling samt Avfalls Sveriges 25/25 mål.
- C40 towards Zero waste declaration.
- Slammet från våra Revaq-certifierade avloppsreningsverk i Bromma och Henriksdal sprids på åkermark och ska därför uppfylla både Revaq:s kvalitetskrav samt lagkrav enligt SNFS (1994:2).
- Hantering av farligt avfall enligt avfallsförordningen (2020:614) och NFS (2020:5).
- Stockholm Vatten och Avfalls allmänna material- och arbetsbeskrivning för lednings- och markarbeten (SVAMA).
- Stockholms stads kemikalieplan med visionen om ett giftfritt Stockholm år 2030.
- Stockholms stads handlingsplan för cirkulärt byggande.
- Krav på material i kontakt med dricksvatten från livsmedelslagstiftningen samt det nya dricksvattendirektivet inom EU.

Risker och utmaningar

- Oförutsedda störningar i avfallsinsamlingen.
- Låg grad av avfallssortering samt felsortering.
- Långt kvar till Stockholms stads mål om 70 procent matavfallsinsamling.
- Avsättning för material till återbruk och återvinning.
- Föroreningar till avloppet som hamnar i avloppsslammet.
- Utredning om nationellt beslut att inte tillåta spridning av avloppsslam.

Kontroller och löpande åtgärder

- ▶ Vi arbetar kontinuerligt med informationsinsatser så att allmänheten vet hur avfallssorteringen ska gå till, vad som är farligt avfall och var det ska lämnas.
- ▶ Revaq-certifieringen innebär arbete för en långsiktig och ständig förbättring av slamkvaliteten och att gränsvärden för tungmetaller uppfylls. Vårt uppströmsarbete leder till minskad tillförsel av organiska oönskade ämnen och andra föroreningar som kan hamna slammet
- ▶ Material som köps in till byggnationer ska registreras och bedömas i systemet Byggvarubedömningen (BVB). Genom BVB får vi en bra spårbarhet av det material som byggs in i våra anläggningar samtidigt som vi kan säkerställa att vi följer lagkrav gällande miljö och hälsa.
- ▶ I upphandlingar av ledningsnätmaterial till våra lager kräver vi numera en livslängd på mer än 100 år utan haverier.
- ▶ Vi bedriver samarbeten med flera leverantörer av ledningsnätmaterial för att fasa ut oönskade ämnen och byta till material som går att cirkulera och inte har fossilt ursprung.
- ▶ Alla kemikalier som köps in ska godkännas av Stockholm Vatten och Avfalls kemikalieråd, vars uppdrag är att minska användningen av hälsovådliga och miljöfarliga kemikalier och ersätta dem med mer hållbara alternativ.

Rapport 2021

Indikatorer för Cirkulär verksamhet redovisas i bilaga på sidan 31-33. Återvinningen av stockholmarnas avfall har inte ökat under 2021. Resultatet påverkas av vilka material som kommer in till återvinningscentralerna och möjligheten att återvinna dessa idag. Vi arbetar ständigt för att utveckla återvinningen tillsammans med våra avfallsentreprenörer och andra aktörer. Mängden material för återbruk har minskat något de senaste åren. Detta beror framför allt på nya arbetssätt där grovsortering sker i förväg så att de upphandlade återbruksaktörerna endast tar emot material som de kan få avsättning för och därmed i sin tur kasserar mindre av materialet. På så sätt blir de utfallssiffror

vi redovisar alltmer rättvisande för vad som faktiskt återbrukas. Enligt våra nya avtal med återbruksaktörerna tar vi även tillbaks material som inte kan säljas och ger det en tredje chans i våra egna återbrukssystem (Skärholmen, Pop-up återbruk och Returfynd).

Insamlat matavfall som går till att producera biogas och biogödsel ökar inte i den utsträckningen vi önskat och ligger långt ifrån de mål som Stockholms stad har satt upp. Vi satsar mycket på att öka insamlingen genom att göra den obligatorisk och uppföra en sorteringsanläggning i Högdalen för att möjliggöra utsortering av matavfall för dem som i dag inte kan sortera avfallet separat.

Kvaliteten på avloppsslammet har varit så hög att allt slam från 2021 kommer att kunna spridas på åkermark under 2022, vilket innebär återförsel av 620 ton fosfor. Andel cirkulerade restprodukter från verksamheten i form av avloppsslam, vattenverksmull och schaktmassor ligger ändå kvar på 68 procent precis som föregående år. Anledningen är att vi haft större mängd schaktmassor som inte kunnat återanvändas då schaktningsarbetena ökat under året och uppschaktat material varit av sådan kvalitet att återvinning inte kunnat ske i önskad omfattning.

Vi har under året arbetat med att förbättra sorteringen av vårt interna avfall från verksamheten. Bland annat har fraktionen ”Blandat avfall” tagits bort från flera platser i verksamheten, vilket gett en minskning av den osorterade fraktionen. Vi har även börjat avyttra överblivet material som går att återanvända.

Händelser och aktiviteter

Avfallsplan

En ny avfallsplan för Stockholm har antagits under året och kommunicerats. Ökad hänsyn har tagits till att beskriva globala och nationella mål samt Stockholms stads övriga styrdokument och handlingsplaner. Jämfört med tidigare avfallsplan har särskilt utrymme getts hantering av plast och plastavfall liksom utveckling av cirkulär ekonomi och förebyggande av avfall.

Ökad livslängd för anläggningsmaterial

Under 2020-2023 driver bolaget tillsammans med samarbetsorganisationen 4S ett testprogram för att hitta ett statistiskt vedertaget brottsenergivärde för polyetensvetsar på rör i ledningssystemet. Arbetet syftar till att kunna utveckla metodiken och därmed öka livslängden på svetsarna i framtiden. Målet är att svetsen ska ha likvärdig livslängd som röret.

Matavfall

Den första januari blev det obligatoriskt i Stockholm för restauranger och storkök att sortera ut sitt matavfall. Matavfallet rötas till biogas som kan driva stadens bussar och ger biogödsel som jordförbättring till åkrar. Från år 2023 blir matavfallsortering obligatoriskt för alla i Stockholm.

Återbruk

I början av 2021 öppnade Återbruket Skärholmen. Återbruket är platsen som ger stockholmarnas använda föremål ett längre liv och där man samtidigt kan reparera trasiga saker och skapa kreativt. Det går även att hämta föremål gratis som bokats i Returfyndsportalen. Återbrukshusets lokaler har delvis skapats av återbrukat material från Stockholms återvinningscentraler och inretts med begagnade möbler från Stocket, stadens interna delningsbutik.

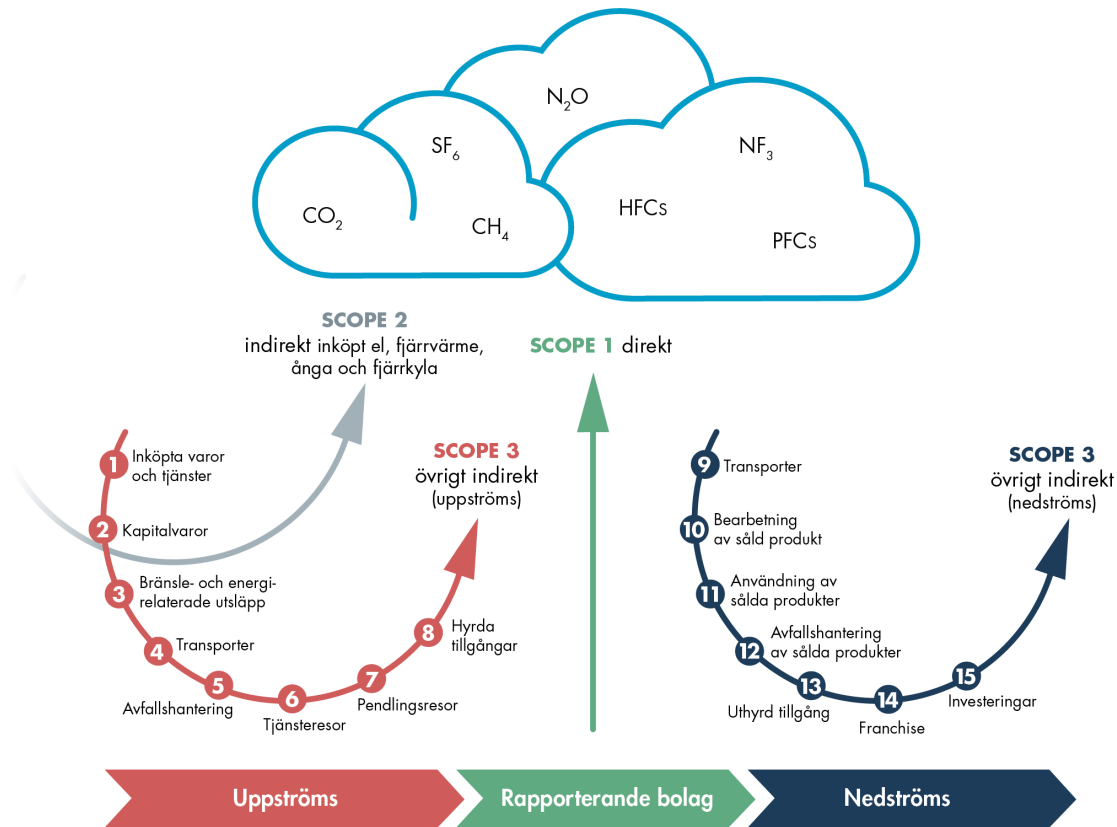
Minskade kromhalter i avloppsslammet

Jämfört med 2020 ligger krom i slam på en lägre nivå. På vårt initiativ har de större infrastrukturprojekten börjat ställa högre krav på leverantörer samt infört egenkontroll av kromhaltiga produkter för att säkerställa att aktuella regelverk efterlevs. Dessutom sker ett tvärfunktionellt samarbete mellan olika aktörer inom branschen för att aktivt hålla nere kromhalterna i slammet.

Minskad klimatpåverkan

Stockholm Vatten och Avfall använder mycket energi och släpper ut växthusgaser från verksamheten samtidigt som vi bidrar till att minska utsläppen av växthusgaser från samhället.

Vi beräknar och redovisar våra växthusgasutsläpp enligt Greenhouse Gas Protocol.

Bilden visar utsläpp indelat i scope 1 – direkt utsläpp, scope 2 – indirekta utsläpp från energi, scope 3 – övriga indirekta utsläpp.

Minska utsläpp av växthusgaser

Förutom utsläpp från fossila bränslen, sker stora utsläpp till luft av växthusgaser som läcker från avloppsreningsprocessen. Det handlar främst om lustgas och metangas som vi inte lyckas samla upp och använda. Transporter för avfallsinsamlingen samt drift och underhåll av ledningsnätet genererar koldioxidutsläpp, även om vi och våra entreprenörer till stora delar använder förnyelsebart bränsle. Vi använder också arbetsmaskiner vid drift, underhåll, byggande och i vårt jordbruk och skogsbruk i Bornsjöområdet.

Fossilfri organisation

I ett första steg strävar vi mot att verksamheten ska bli fossilbränslefri. Fortfarande kvarstår viss användning av fossila bränslen i verksamheten vilket tillför koldioxid till atmosfären. Fossila bränslen används till reservkraft-aggregat, specialfordon, arbetsmaskiner, uppvärmning av ett fåtal fastigheter, samt biogasfordon som till en liten del även använder bensin. I nästa steg är målsättningen en helt fossilfri organisation, det vill säga att även de material och kemikalier vi köper in ska ha ett förnyelsebart ursprung.

Energieffektivisering

Stockholm Vatten och Avfalls verksamhet är energikrävande och den största delen av vår energianvändning utgörs av el som används för att driva pumpar i verk och ledningsnät. I takt med att Stockholm växer och vi inför nya reningstekniker inom i första hand avloppsreningen men senare också inom dricksvattenproduktionen kommer energianvändningen också att öka. Även om energiåtgången ökar totalt sett, måste vi göra vad vi kan för att hålla den nere genom energieffektiviseringar i verksamheten.

Producera förnyelsebar energi

Vid våra avloppsreningsverk produceras biogas som via extern part uppgraderas till förnyelsebart fordonsbränsle. Insamlat matavfall från stockholmarna omvandlas till biogas och biogödsel. Biogas kan ersätta fossila bränslen som bidrar till klimatpåverkan. Vi planerar att installera solceller på flera anläggningar för att producera egen energi.

Kolsänkor

Kolsänkor innebär att vi undviker koldioxidutsläpp genom kolinlagring i marken. Trädgårdsavfall samlas in och kan användas för att framställa biokol, som nyttjas i planteringar där kolet binds och lagras i jorden istället för att släppas ut som koldioxid i luften. På så sätt sker ett så kallat negativt utsläpp av koldioxid. Biokolsproduktionen omfattar än så länge en pilotanläggning som haft driftproblem under en tid, men den långsiktiga planen är att produktionen ska skalas upp av Stockholm Exergi. Även avloppsslam och vattenverksmull skapar kolsänkor om det används till jordförbättring och det organiska innehållet i slammet ökar mullhalten i jorden.

Styrning och förutsättningar

Krav

- Lagen om energikartläggning i stora företag kräver att vi regelbundet kartlägga vår energianvändning och föreslå effektiviseringar och förbättringar.
- Lag om energideklarationer för bolagets personalbostäder och vissa lokaler gäller också. Industrilokaler, tillfälliga byggnader och byggnader som är mindre än 50 kvm är undantagna.
- Miljötillstånd för avloppsreningen innehåller villkor om utsläpp till luft samt lukt. All metangas som inte nyttiggörs ska samlas upp och förbrännas.
- Produktionen av biodrivmedel och biobränslen måste enligt hållbarhetslagen uppfylla vissa hållbarhetskriterier, bland annat kontroll av använt substrat och växthusgasutsläpp.
- Enligt miljöprogrammet ska Stockholm vara en fossilfri och klimatpositiv stad år 2040 och Stockholm stads samtliga verksamheter ska vara fossilfria till år 2030.

Risker och utmaningar

- Oavsiktliga utsläpp av växthusgaser på grund av driftstörningar.
- Brist på fossilfria processkemikalier, maskiner och utrustning.
- Svårt att hitta bra ersättningsbränslen för till exempel reservkraftaggregat där det finns lagrings- och säkerhetsaspekter som måste beaktas.
- Ökad energianvändning på grund av ny reningsteknik, växande stad och ökande vattenflöden.

Kontroller och löpande åtgärder

- ▶ Vi köper tillsammans med Stockholms stad in ursprungsmärkt el från förnyelsebara källor.
- ▶ Vår fordonspark består i första hand av biogasfordon med undantag för en del specialfordon som idag inte kan köras på förnyelsebara bränslen. Vår interna bilpool består av elfordon.
- ▶ Vi följer löpande upp vår plan för att fasa ut våra sista fossila bränslen.
- ▶ Reningsverken har tagit fram en plan för att minska sina växthusgasutsläpp.

Rapport 2021

Indikatorer för Minskad klimatpåverkan redovisas i bilaga på sidan 34-36. Verksamhetens energianvändning ökar 2021 till över 180 GWh. Orsaken är framför allt att vi under året tagit första biolinjen med membranfiltrering i Henriksdals avloppsreningsverk i drift. Den nya tekniken kräver mer energi men ger istället ett renare avloppsvatten ut till Östersjön. Av energin används nu knappt 40 procent till produktion och distribution av dricksvatten, över 55 procent till avloppshantering och återstående 5 procent till återvinningscentraler och fastigheter.

Beräkningarna av lustgas- och metangasutsläppen för 2021 är inte klara till årets rapport utan baseras på prognoser i vår plan för att minska växthusgasutsläpp. Redovisade trender är därmed osäkra. I vår miljörapport för avloppsverksamheten kommer uppdaterade utsläppssiffror att redovisas.

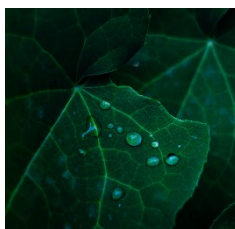
Användningen av fossil olja har minskat kraftigt och följer vår plan för en fossilbränslefri verksamhet. Däremot redovisar vi en ökad användning av fossil diesel till reservkraft i verksamheten. Ökningen beror på att vi identifierat fler reservkraftverk där diesel med fossilt ursprung använts.

Mer rötgas har använts i verksamheten under 2021, framför allt till uppvärmning. Orsaken är huvudsakligen tidvis bristande efterfrågan på fordonsbränsle så att gasen istället fått användas internt för uppvärmning eller förbränts oanvänd.

Händelser och aktiviteter

Fossila bränslen

Vi arbetar utifrån en handlingsplan för att fasa ut de sista fossila bränslena ur verksamheten. I ett första steg fasar vi ut oljeeldade pannor ur de fåtal bostäder där de fortfarande finns kvar.

Hållbarhetsutbildning

Under 2021 har vi lanserat en webbaserad hållbarhetsutbildning för alla medarbetare med mycket fokus på klimatfrågor. Under det första året har nästan 140 medarbetare genomfört utbildningen.

Elfordon

Vi har under året fått tio nya elbilar levererade och förberett för fler genom att vi har installerat totalt 30 laddpunkter för elbilar. Vi har också upphandlat en ny eldriven tung TMA-bil som är en skyddsbil för våra medarbetare vid våra arbetsplatser ute på vägen. Den är utrustad med en separat batteribank med solceller som driver lastbilens TMA-utrustning såsom krockbarriär, ljusstavla, varningsljus mm.

Elanvändning

En ny version av vår långsiktiga energieffektiviseringsplan med höjd ambitionsnivå har tagits fram. För att genomföra planen håller vår energistrateg löpande energidialoger i verksamheten. Vi har bland annat påbörjat en djupare analys av våra pumpar som använder stora mängder energi.

Förnybart bränsle

Under 2021 har vi börjat tanka det förnybara bränslet HVO100 istället för fossil diesel i alla våra dieseldrivna lastbilar. De förnybara bränslen som vi i huvudsak använder i våra bilar och lastbilar är fordonsgas och HVO100.

Hållbart arbetsliv

För att kunna vara en attraktiv arbetsgivare för våra nuvarande och framtida medarbetare måste vi ta ansvar för våra medarbetares hälsa och säkerhet. Ansvaret inkluderar även sociala förhållanden och mänskliga rättigheter.

Säkerställa en god och säker arbetsmiljö

Arbetsmiljöarbetet på Stockholm Vatten och Avfall omfattar all verksamhet och medarbetarens totala arbetsituation där fysiska, sociala och organisatoriska aspekter beaktas. Systematiskt och förebyggande arbete är en naturlig del i den dagliga verksamheten. Bolaget befinner sig i en expansiv fas med många stora projekt, vilket ställer mycket höga krav på vårt förebyggande arbetsmiljöarbete.

Arbeta för god hälsa

Medarbetare på Stockholm Vatten och Avfall ska må bra i sitt arbetsliv och vi erbjuder möjlighet till ett antal olika hälsofrämjande aktiviteter. Det är viktigt med förebyggande aktiviteter, en säker och väl fungerande verksamhet, ett systematiskt arbetsmiljöarbete samt ett aktivt arbete för att skapa ett respektfullt och öppet arbetsklimat.

Säkerställa allas lika rättigheter och möjligheter

Likabehandlande anställningsvillkor är grunden för trygghet och anställningsvillkoren ska upplevas som rättvisa, moderna och effektfulla. Vi måste säkerställa att diskriminering och trakasserier inte förekommer i vår verksamhet. Personalsammansättningen ska spegla befolkningsstrukturen och vi ska sträva efter mångfald i varje verksamhet.

Styrning och förutsättningar

Krav

- Arbetsmiljölagstiftning (AML).
- Arbetsrättslig lagstiftning.
- Kollektivavtal.

Risker och utmaningar

- Fysiska, sociala och organisatoriska arbetsmiljörisker.
- Att hantera situationen under Coronapandemin.

Kontroller och löpande åtgärder

- ▶ Aktivt samarbete mellan chefer, medarbetare, skyddsombud och fackliga representanter i enlighet med lagar, regler och avtal.
- ▶ SAM-revision enligt föreskrift om systematiskt arbetsmiljöarbete.
- ▶ Personalpolicy som reglerar personalrelaterade frågor och arbetet med att trygga sociala förhållanden.
- ▶ Aktiva åtgärder enligt diskrimineringslagstiftningen för att förebygga diskriminering och för att främja lika rättigheter och möjligheter. Detta arbete inkluderar handlingsplaner mot trakasserier och diskriminering, lönekartläggning samt arbete för en jämn könsfördelning.
- ▶ Regelbundna hälsoundersökningar och hälsocoaching.
- ▶ Årlig medarbetarenkät.
- ▶ Månatliga HR-bokslut för att fånga upp sjukfrånvarotrender och andra signaler för att stötta chefer och ledare i det förebyggande arbetet.
- ▶ Friskvårdssubvention och tillgång till träningslokaler och träningspass på anläggningarna.

Rapport 2021

Indikatorer för Hållbart arbetsliv redovisas i bilaga på sidan 37. Då vi under Coronapandemin haft många medarbetare som kunnat arbeta på distans så har sjuktalen inte försämrats trots rådande pandemi. Korttidssjukfrånvaron är något högre än årsmålet på 1,5 procent, men betydligt lägre än förra året. Troligtvis påverkar pågående pandemi utfallet.

Under 2021 rapporterades fyra olycksfall med frånvaro, varav tre är halkolyckor. Ingen av olyckorna har lett till en längre sjukskrivning än fem dagar. Vi har en lägre inrapportering av riskobservationer och tillbud. Det kan förklaras med att arbetsmiljön är på agendan. Instruktioner för riskfyllda arbeten och återkommande arbeten har tagits fram och används. En del identifierade arbetsmiljöhändelser kan därför åtgärdas direkt på plats utan inrapportering.

Under 2021 har vi ökat möjligheterna att ta emot feriearbetare genom att ferieplatser satts ihop så att ungdomarna får arbeta på flera olika platser under arbetsperioden. Bolaget har även jobbat aktivt med att anställa fler i Kommunala visstidsanställningar (personer om står långt från arbetsmarknaden) samt att visstidsanställa nyexaminerade akademiker som haft svårigheter att ta sig in på arbetsmarknaden på grund av pandemin.

Händelser och aktiviteter

Byggnads- och anläggningsarbete

För att säkerställa att vi alltid uppfyller vårt ansvar när vi låter utföra ett byggnads- och anläggningsarbete enligt AML och AFS 1999:3 har vi arbetat fram mallar och checklistor. Fördelning av arbetsmiljöuppgifter för byggarbetsmiljö har tagits fram och för närvarande pågår implementering på de avdelningar som berörs av lagstiftningen.

Utveckling av incidentrapportering och arbetsmiljöhantering

Vi har vidareutvecklat vår systematik för arbetsmiljö. Samtliga skyddsgruppsmöten, riskanalyser, skyddsronder, checklistor för riskfyllda arbeten och handlingsplaner protokollförs i vårt IA-system. Vi har stärkt organisationen ytterligare under 2021 med arbete i en förvaltningsgrupp där minst en representant från varje avdelning ingår.

Arbetsmiljöpolicy

Under året har vi implementerat vår nya arbetsmiljöpolicy för all personal via workshops.

Hälsöfrämjande arbete

Under året har vi särskilt satsat på stöd för beroendeproblematik och utbildning för chefer i ämnet alkohol och droger. En hälsoapp för att hjälpa till med vardagsmotion har introducerats och massagefåtöljer har hyrts in till samtliga anläggningar.

Allas lika rättigheter och möjligheter

Under 2021 har bolaget arbetat aktivt med att öka antal tillgängliga platser för kommunala visstidsanställningar och feriearbetare. Bolaget har även börjat undersöka möjligheterna att frigöra arbetsuppgifter via arbetsdifferentiering för att på så sätt kunna erbjuda arbete åt fler stockholmare med funktionsnedsättning och psykisk ohälsa.

Hållbara inköp

Varje år upphandlar Stockholm Vatten och Avfall varor och tjänster för flera miljarder kronor av över tusen aktiva leverantörer och entreprenörer. För att kunna uppnå vår vision om en hållbar stad måste vi säkerställa att våra leverantörer medverkar genom att utveckla och leverera hållbara produkter och tjänster.

Hållbara val vid inköp genom analyser, kravställning och avtalstrohet

För att kunna ställa relevanta och framåtdrivande krav och utvärderingskriterier behöver vi prioritera och anpassa dem till varje upphandling. Därför behöver vi göra riskanalyser inför upphandlingen och på så sätt försöka avgöra vilken miljöpåverkan eller social påverkan som kan finnas. För att kunna ställa hållbarhetskrav och utvärderingskriterier på rätt nivå ska vi även genomföra marknadsanalyser. Vi behöver veta vilken nivå som är relevant och rimlig för att vi ska kunna få in tillräckligt många anbud och samtidigt ge en utveckling mot mer hållbara produkter och tjänster. Vi ska arbeta med livscykelkostnader och livscykelanalyser och säkerställa att vi endast gör inköp genom de avtal vi har.

I de fall där det kan finnas risk för att mänskliga rättigheter kränks, ska vi ställa krav på att leverantörerna ska ha ett systematiskt arbete för att förhindra eller minimera risken för överträdelse av lagstiftning och FN:s konventioner avseende miljö och mänskliga rättigheter. Bland kraven ingår grundläggande rättigheter, antidiskriminering och arbetsrättsliga villkor.

Uppföljning av hållbarhetskrav/kriterier

För att säkerställa att kraven i upphandlingarna följs måste de följas upp och eventuella avvikelser hanteras. Det är viktigt att säkerställa att vi fått det som avtalats och att alla leverantörer ska kunna konkurrera på lika villkor. Uppföljningens omfattning avgörs av avtalets vikt och hur stor hållbarhetspåverkan det bedöms ge.

Samarbeten för att utveckla hållbara produkter och tjänster

Samarbete ger en möjlighet att tillsammans förbättra hållbarhetsarbetet, både i leverantörers och i vår egen verksamhet. Det ger också en förståelse för marknadsläget och bättre förutsättningar för att i framtiden ställa relevanta krav som går att uppfylla. Genom att efterfråga mer hållbara produkter och tjänster och berätta om våra målsättningar kan vi driva marknadsutvecklingen framåt.

Styrning och förutsättningar

Krav

- Lagen om offentlig upphandling (LOU) och lagen om upphandling inom försörjningssektorerna (LUF) styr vårt upphandlingsarbete och ska säkerställa en öppen och rättvis upphandling.
- Våra upphandlingar styrs också av vår upphandlingspolicy, hållbarhetspolicy samt riktlinjerna i Stockholm stads program för upphandling och inköp.

Risker och utmaningar

- Bristande information om risker kopplade till leverantörers produkter, tillverkning och leveranskedjor.
- För höga kravnivåer kan leda till för få anbud.
- Otillräcklig uppföljning för att säkerställa att leverantörer lever upp till sociala och miljömässiga krav i avtal.
- Omställningsarbete mot hållbarare produkter och tjänster tar tid.

Kontroller och löpande åtgärder

- ▶ Gemensamma miljökrav för entreprenader som utformats av Stockholms stad, Göteborg, Malmö och Trafikverket används.
- ▶ Vi ställer krav på att material registreras och bedöms i Byggvarubedömningen (BVB) eller liknande system.
- ▶ Vid vissa entreprenader ställer vi krav på sysselsättningsfrämjande åtgärder för människor som står långt från arbetsmarknaden.
- ▶ Uppföljning av hållbarhetskraven sker ofta genom egenrapportering från leverantören. Därutöver kan vi vid behov begära ytterligare information och göra en skrivbordsrevision på plats hos leverantören.
- ▶ Löpande kontroller att kraven följs i ramavtal för grävmaskins- och transporttjänster görs med hjälp av extern part.

Rapport 2021

Indikatorer för Hållbara inköp redovisas i bilaga på sidan 38. Andelen upphandlingar där vi genomfört riskanalyser av leverantörernas miljömässiga och sociala påverkan är lägre de två sista åren jämfört med 2019. Anledningen till minskningen är att vi ser över våra arbetssätt och under tiden avvaktat med vissa analyser. Målsättningen är mer träffsäkra riskanalyser i vår kommande kategoristyrning av upphandlingar, ett projekt som påbörjas under 2022. Vi har ställt miljökrav och sociala krav i de flesta upphandlingar över 1 Mkr, men avstått från att göra detta i upphandlingar där det inte bedömts som relevant, till exempel i konsultupphandlingar och upphandlingar av mjukvara i IT-system.

Vi kan ännu inte fullt ut rapportera enligt kraven i GRI, då vår granskning av leverantörer inte varit systematiserad. Arbete för att utveckla och systematisera uppföljningen har pågått under året och ska kopplas ihop med vår kommande kategoristyrning.

Händelser och aktiviteter

Samarbete med leverantörer

Tillsammans med leverantörer av flexibla foder, en vanlig metod vid schaktfri omläggning av rör, har vi påbörjat ett arbete för att fasa ut det oönskade ämnet styren. Syftet är att i framtiden få rör i hållbart polyester som inte riskerar att påverka omgivande natur negativt.

Strategisk avtalsuppföljning

Under året har vi drivit ett projekt för att utveckla vår avtalsförvaltning. Inom projektet har vi bland annat prioriterat alla våra avtal utifrån deras hållbarhetspåverkan, utvecklat systematiken och tagit fram bättre stöd för att följa upp de krav vi ställer på våra leverantörer.

Sysselsättningsfrämjande åtgärder

Genom särskilda kontraktsvillkor har våra entreprenörer fram till årsskiftet rekryterat åtta personer som haft svårt att komma in på arbetsmarknaden och ytterligare sju personer har blivit återanställda (LAS). De har fått anställningar eller praktikplatser genom Stockholms stads Arbetsmarknadsförvaltning i samarbete med SFA-projektet (Stockholms framtida avloppsrening).

Systematiskt hållbarhetsarbete

Policyer och riktlinjer

Vi har en rad policyer och riktlinjer som styr vår verksamhet och vårt hållbarhetsarbete, till exempel hållbarhetspolicy, personalpolicy, arbetsmiljöpolicyn samt riktlinjer för representation och gåvor. Vi är också certifierade enligt ISO-standarderna 9001 och 14001.

Hållbarhetspolicy

Hållbarhetspolicy för Stockholm Vatten och Avfall

Stockholm Vatten och Avfalls verksamhet har en avgörande betydelse för en hållbar stad. Våra uppdrag är att ta hand om stockholmarnas hushållsavfall, förse dem med friskt dricksvatten och ta hand om avloppsvatten. Stockholm Vatten och Avfall bidrar även till en hållbar utveckling genom att:

Tänka långsiktigt och ständigt förbättra verksamheten

Vi utvecklar, förbättrar och underhåller verksamheten till nytta för kunden, miljön och samhällsutvecklingen på kort och lång sikt. Vi har en arbetsplats som präglas av en god, likabehandlande och säker arbetsmiljö.

Hushålla med resurser och skydda miljön

Vi arbetar för att minimera föroreningar till vatten, mark och luft från vår verksamhet. Vi hushållar med energi och andra resurser och strävar efter att ha ett livscykelperspektiv. Vi tar vårt ansvar som en stor aktör för att skydda miljön i Östersjön, sjöar och vattendrag samt utveckla en allt mer kretsloppsriktad avfallshantering.

Vara ett gott exempel och säkerställa att vi klarar krav

Vi föregår med gott exempel när vi hanterar vårt eget avfall och vatten på ett hållbart sätt. Vi har arbetssätt som säkerställer att vi uppfyller fastställda krav från kunder och samhälle.

Informera och påverka våra kunder och leverantörer

Vi redovisar öppen information om vår verksamhet och försöker genom dialog påverka våra kunder till en hållbar livsstil. Vi arbetar tillsammans med våra leverantörer och andra aktörer för att använda produkter och material som är lämpliga ur miljösynpunkt. Vi tar även tillvara våra möjligheter som upphandlare att säkerställa bra arbetsvillkor, sysselsättningsåtgärder och antidiskriminering.

Fastställd i Stockholm Vatten och Avfalls styrelser 2017-12-07

Vårt ansvar inom antikorrupktion

Bekämpande av korrupktion är en förutsättning för att kunna uppnå alla mål i Agenda 2030 och enligt Brottsförebyggande rådet är kommunal verksamhet särskilt ansatt. Som ett kommunägt bolag har vi ett särskilt ansvar att bekämpa mutor och annan korrupktion samtidigt som vi ska upprätthålla krav på saklighet och opartiskhet.

Stockholm Vatten och Avfall lyder under Stockholms stad riktlinjer om mutor och representation. Vi har även interna riktlinjer rörande representation och gåvor som också omfattar agerande vid konferenser, mässor och studieresor. För att hantera korrupktionsrisken vid beställning och betalning av fakturor arbetar vi utifrån tvåhandsprincipen där beställaren godkänner och chefen attesterar inköpet eller betalningen.

Vi genomför utbildningar för chefer och ledare inom antikorrupktion och har ett visselblåsarsystem. Visselblåsarsystemet ligger hos en extern part där anställda, kunder och leverantörer anonymt kan rapportera om missförhållanden. Som en del i våra upphandlingskrav rörande arbetsvillkor och mänskliga rättigheter ställer vi anti-korrupktionskrav i de upphandlingar där vi efter riskbedömning anser att sådana risker finns.

Risker

Årlig väsentlighets- och riskanalys är en del av bolagets internkontroll och leder fram till en internkontrollplan. Väsentlighets- och riskanalysen genomförs i flera steg. Bolaget identifierar de viktigaste processerna för att uppnå Stockholms stads mål. Utifrån dessa identifierar vi oönskade händelser som kan uppstå, vars sannolikhet och konsekvens sedan värderas. Utifrån det uträknade riskvärdet beslutas sedan om risken ska hanteras i internkontrollplanen. Planen fastställs i samband med att verksamhetsplanen beslutas och följs upp i samband med verksamhetsberättelsen efter årets slut. Under respektive hållbarhetsområde tar vi upp några av de risker som finns i vår verksamhet och hur vi hanterar dem.

Uppföljning och utvärdering

Det är Stockholm Vatten och Avfalls ledning och styrelse som är ansvariga för hur bolaget styrs och att externa och interna krav implementeras och följs, vilket inkluderar hållbarhetsfrågorna i ekonomiskt, ekologiskt och socialt perspektiv. I ledningsgruppen ingår VD och avdelningschefer. Styrelsen består av ledamöter och suppleanter valda av kommunfullmäktige i Stockholm och Huddinge. Styrelsens ansvar styrs av Aktiebolagslagen.

Vår verksamhet är målstyrd och uppföljning av mål och indikatorer sker tertialvis och rapporteras till styrelse och moderbolag. Miljöarbetet följs även upp i en rad rapporter, till exempel våra miljörapporter, som också rapporteras till våra ägare. Årligen genomförs analyser där ledningen utvärderar hur väl vi uppfyller lagkrav, kundnöjdhet, kvalitet på köpta varor och tjänster, hur vi hanterar avvikelser och fattar beslut om eventuella förändringar som behöver göras till nästkommande år. Styrelsen behandlar miljö- och övriga hållbarhetsfrågor på strategisk nivå och enligt delegationsordningen, till exempel godkännande av policyer. Stockholm Vatten och Avfalls hållbarhetsenhet arbetar strategiskt och samordnande och stöder verksamheten med uppföljning och rapportering av hållbarhetsarbetet. Via statistikinlämning till våra branschorganisationer Svenskt Vatten och Avfall Sverige kan vi jämföra nyckeltal med andra aktörer inom branschen.

Granskning

Vi är certifierade inom kvalitet (ISO 9001) och miljö (ISO 14001) och har årliga externa och interna revisioner inom ramen för dessa standarder. Under 2021 fick vi förnyade certifikat efter en femdagars-revision som genomfördes helt digitalt med intervjuer och verifieringar. Fyra mindre avvikelser noterades och revisorerna godkände vår plan för korrigerande åtgärder. Våra interna revisorer granskar årligen att vi uppfyller det vi åtagit oss när det gäller policyer, mål, standarder, interna rutiner och lagstiftning och rapporterar avvikelser samt förbättringsförslag. Bolagets räkenskaper granskas av stadens revisionsföretag EY. De kontrollerar bland annat att årsredovisningen och hållbarhetsrapporten har upprättats enligt årsredovisningslagens krav.

Väsentlighetsanalys

Inom ramen för GRI genomfördes år 2017 en intressent- och väsentlighetsanalys för att identifiera bolagets viktigaste hållbarhetsfrågor och intressenter. Resultatet av analysen av de viktigaste hållbarhetsfrågorna är de GRI-områden som redovisas i de bilagda indikatorerna och löpande i redovisningen (se GRI-index i bilaga). Vi avser att göra en ny väsentlighetsanalys baserad på intressentdialoger under de närmaste åren.

Med utgångspunkt från intressentanalysen som genomfördes i Stockholm Vattens och Avfalls ledningsgrupp, gjordes en värdering och bedömning av våra viktigaste hållbarhetsområden. Väsentlighetsanalysen genomfördes av en grupp med representanter från enheterna för Hållbarhet, Ekonomi, Upphandling, HR och Kommunikation med stöd av konsulter från EY. Utifrån värderingen placerades de av GRI:s hållbarhetsområden som bedömdes ha stor betydelse i ett diagram (se sidan 11). De områden som bedömdes ha mycket stor betydelse för intressenterna och samtidigt påverkas i mycket stor utsträckning av bolagets verksamhet är de som redovisas i denna rapport.

Under 2021 har vi paketerat om våra viktigaste hållbarhetsområden från elva tidigare områden enligt GRI till fem mer sammanfattande områden som är mer anpassade till Stockholm Vatten och Avfalls verksamhet. Syftet är att öka förståelsen och underlätta kommunikationen om hållbarhetsarbetet. Omfånget på vår hållbarhetsredovisning har även minskat för att sätta mer fokus på det mest väsentliga som hänt under det senaste året. Vår påverkan har däremot inte ändrats. De fem viktigaste hållbarhetsområdena inkluderar fortfarande de områden i GRI som enligt vår tidigare bedömning är mest väsentliga och samma indikatorer redovisas som tidigare år.

Om hållbarhetsredovisningen

Hållbarhetsredovisningen är en del av förvaltningsberättelsen i Stockholm Vatten och Avfalls årsredovisning och ett av våra verktyg för att kommunicera med intressenter kring hållbarhetsarbetet. Redovisningen omfattar hela koncernens verksamhet och har sammanställts av medarbetare från hållbarhets- och ekonomienheterna på Stockholm Vatten och Avfall med stöd från kommunikationsenheten. Underlag, information och upplysningar har inhämtats från ansvariga personer i verksamheten samt från olika verksamhetssystem så som målverktyg och beslutsstödsystem.

Hållbarhetsredovisningen fastställs av bolagets styrelse och aktuellt styrelsemöte äger rum i början av mars. Detta innebär att hållbarhetsredovisningen slutförs i början av februari. Efter detta förekommer det att data tillkommer eller korrigeras, vilket då korrigeras eller kompletteras i hållbarhetsredovisningen nästföljande år. Denna redovisning har upprättats i enlighet med standarden GRI Standards 2016 Core. Årets rapport har inte blivit granskad av extern part utifrån GRI:s krav.

Bilaga Indikatorer

Anmärkningsvärda utfall på indikatorerna kommenteras i avsnitten ”Rapport 2021” för respektive hållbarhetsområde. Trendpilarna visar om utvecklingen är uppåtgående, nedåtgående eller i princip oförändrad under tre år. Grön pil innebär att utvecklingen bedöms som positiv, rött negativ och grått neutral eller tvetydig.

Rent vatten

Antal fall med anmärkningar på dricksvatten (GRI 416-2)

Antal dricksvattenprov vid schemalagda provtagningar	Trend	2021	2020	2019
Vattenprov otjänliga ⁶	➡	0	0	0
Vattenprov tjänliga med anmärkning ⁷	➡	0	5	0
Vattenprov tjänliga utan anmärkning	⬇	1061 ⁸	1084	1099
Antal fall som resulterat i böter eller vite	➡	0	0	0

Antal fall av incidenter av bristande efterlevnad gällande information om produkter (GRI 417-2)

Antal tillfällen då vi brutit mot regler gällande information om dricksvatten	Trend	2021	2020	2019
Incidenter där lagkrav överskridits och som resulterat i böter eller straff	➡	0	0	0
Incidenter där lagkrav överskridits och som resulterat i varning	➡	0	0	0
Incidenter där egna ramverk överskridits	➡	0	0	0

Utsläpp till vatten per kvalitet och recipient (GRI 303-4)

Utsläpp till recipient (Mm ³)	Trend	2021	2020	2019	
Total volym utsläpp av renat ⁹ avloppsvatten till Saltsjön (Östersjön)	➡	150	148	158	
Utsläpp av orenat eller delvis renat avloppsvatten ¹⁰ från reningsverk till Saltsjön (mindre volym till Mälaren vid enstaka händelse)	⬆	2,7 ¹¹	1,0	1,9	
Bräddat från avloppsledningsnätet och avloppspumpstationer till Mälaren, Saltsjön och småsjöar ¹²	⬆	1,0	0,4	0,4	
Kvalitet på utgående vatten från reningsverken till Saltsjön (mg/l)	Trend	Villkor	2021	2020	2019
Biokemisk syreförbrukning (BOD7, årsmedelvärde)	➡	8	3	2	3
Totalfosfor (Tot-P, årsmedelvärde)	➡	0,3	0,21	0,15	0,21
Totalkväve (Tot-N, årsmedelvärde)	⬇	10	7,8	8,0	8,4
Ammoniumkväve (NH4-N, medelvärde juli-oktober)	⬇	3	1,4	2,0	1,9

⁶ Bekräftade otjänliga prov enligt Livsmedelsverket föreskrifter (SLVFS 2001:30, bilaga 2).

⁷ Bekräftade anmärkningar enligt Livsmedelsverket föreskrifter (SLVFS 2001:30, bilaga 2).

⁸ Anpassat kontrollprogram under 2021 på grund av pandemin.

⁹ Flöden baserade på ett veckoanpassat år. Reningen består i för- och simultanfällning med järnsulfat, biologisk kväverening i aktivt slamsteg samt efterpolering i sandfilter.

¹⁰ Volymen och dess föroreningsinnehåll beaktas vid beräkning av kvalitet på utgående vatten. Dessa utsläpp förekommer vid kraftig nederbörd och driftproblem i reningsverken.

¹¹ För 2021 tillkommer även ett större – inte beräknat – utsläpp till Mälaren från Bromma reningsverk orsakat av extrem nederbörd i maj.

¹² Uppskattad volym genom beräkning. 2021 års beräkning är ännu inte helt slutförd vid denna rapportens publicering.

Cirkulär verksamhet

Total vikt av använt material (GRI 301-1)

Insamlat material/avfall från kunder (ton) ¹³	Trend	2020	2019	2018
Restavfall, energiutvinning		190120	211 700	220 000
Restavfall, deponering		0	0	0
Matavfall, biologisk behandling	¹⁴	24 630	25 040 ¹⁵	23 900
Återbruk		2310	2 250	2 660
Textil för återanvändning		1 240	1 140	1 040
Grovavfall, materialåtervinning		23 970	18 780	21 060
Grovavfall, energiutvinning		56 530	52 570	60 860
Grovavfall, deponering		5 400	6 120	9 660
Trädgårdsavfall, biologisk behandling		4 150	6 060	5 660
Trädgårdsavfall, energiutvinning		5 600	5 400	6 810
Farligt avfall		2 680	2 840	3 040
Elavfall inklusive batterier		6 310	6 000	5 680
Slam och latrin		1 620	1 540	1 770
Fettavskiljar slam		30 250	35 040	28 130

Insamlat material per invånare (kg)	Trend	2020	2019	2018
Restavfall		195	217	229
Grovavfall		98	91	108
Matavfall		25	26	25
Farligt avfall och elavfall		10	9	9
Förpackningar		63	66	65
Totalt		399	418	436

Återvinning, återbruk, matavfallsinsamling	Trend	Mål 2021	2021	2020	2019
Andel materialåtervinning för avfall som tas emot på återvinningscentraler och återbruk		35%	38%	40%	36%
Andel återbruk för material som tas emot på återvinningscentraler och återbruk		3,5%	2,2%	2,5%	3,0%
Andel insamlat matavfall till biologisk behandling av uppskattad uppkommen mängd		60%	27%	25%	26%

¹³ Vid publiceringen av denna rapport har vi ännu inte fått 2021 års siffror. Därför redovisas siffrorna från 2018-2020.

¹⁴ Röd pil eftersom målet för året underskreds.

¹⁵ Utfallet är korrigerat mot föregående års rapportering. Orsaken är ett tidigare inmatningsfel i databasen.

Förbrukning av processkemikalier (ton)	Trend	2021	2020	2019
<i>Vattenproduktion</i>				
Aluminiumsulfat	➡	6 700	6 100	6 600
Kalk	⬆	2 200	2 200	2 030
Natriumsilikat	⬇	84	140	170
Ammoniumsulfat	⬆	76	61	63
Vakuumsalt	➡	56	53	56
Natriumhypoklorit	⬇	165	216	196
<i>Avloppsrening¹⁶</i>				
Järnsulfat (Heptahydrat)	⬆	8 300	8 170	8 240
Järnklorid (PIX 111)	⬇	650	1 310	1 570
Polyaluminiumklorid (PAX XL60)	➡	360	380	360
Metanol	➡	290	330	280
Glycerol	⬆	65	-	-
Pulverpolymer	➡	300	330	300
Flytande polymer (anjonisk polyakrylamid)	⬆	20	18	16
Natriumhypoklorit	⬆	96	4,3	-
Citronsyra	⬆	91	-	-
Skumdämpare	⬇	1,2	1,2	1,6

Genererat avfall i verksamheten (GRI 306-3)

Fraktion (ton)	Trend	2021	2020	2019
Organiskt material	⬆	17	15,5	5,6
<i>Varav matavfall till biologisk behandling</i>	➡	1,6	1,5	1,6
<i>Varav trädgårdsavfall som delvis går till biokol</i>	⬆	16	14	4
Källsortering (kan materialåtervinnas)	⬆	174	200	143
<i>Varav plastförpackningar</i>	⬆	7,2	6,1	3,3
<i>Varav plaströr till behandlare som gör nya plastprodukter</i>	⬆	8,1	7,5	2,0
Brännbart (energiutvinning)	⬆	118	116	125
Blandat ¹⁷	⬆	24	54	55
Bygg- och rivningsavfall (Energiutvinning efter utsortering)	⬆	4,1	3,4	0
Farligt avfall till behandling/återvinning	⬇	15	17	19
<i>Varav elektronik</i>	⬆	10,3	9,0	7,2
<i>Varav oljehaltigt slam</i>	⬇	0	2,9	6,5
Totalt verksamhetsavfall bolag, ton¹⁸	➡	352	406	348

¹⁶ I och med ny reningsteknik med membran i Henriksdals reningsverk används några nya kemikalier i processen.

¹⁷ Uppdelningen i fraktionerna Blandat och Bygg- och rivningsavfall har justerats och förtydligats mot föregående år.

¹⁸ Verksamhetsavfallet ökar när många och stora projekt pågår.

Intern restprodukter och processavfall (ton)	Trend	2021	2020	2019
Gallerrens från reningsverk som deponeras, återbrukas eller energiutvinns beroende på torrhalt	➡	1 790	1 930	1 790
Sand från reningsverk som deponeras eller återbrukas beroende på föroreningsgrad	➡	600	590	630
Schakt- och jordmassor som deponeras eller återanvänds beroende av föroreningsgrad ¹⁹	⬆	42 400	34 800	19 300
Avloppsslam till förbränning ²⁰	⬇	200	6 300	1 700
Totalt för deponi, energiutvinning och till viss del återanvändning		45 000	43 000	23 400
Avloppsslam till återanvändning:	⬆	71 700	71 300	79 000
Varav slam till markanvändning	⬇	3 000	14 600	44 450
Varav slam till åkermark	⬆	68 400	56 700	35 000
Schakt- och jordmassor som går direkt till återanvändning	⬇	8 300	7 600	10 070
Vattenverksmull från vattenverk	➡	16 300	15 800	16 100
Vattenverksmull till markanvändning	➡	15 100	14 500	15 100
Vattenverksmull till åkermark	⬆	1 200	1 300	1 000
Totalt till direkt återanvändning	⬇	96 300	94 700²¹	105200

Återanvänt avfall (GRI 306-4 ej fullständig)

Andel cirkulerat material	Trend	2021	2020	2019
Direkt återanvänt material (ton)	⬇	96 300	94 700	105200
Andel cirkulerade restprodukter från verksamheten – avloppsslam, vattenverksmull och direkt återanvända schaktmassor	⬇	68%	68%	81%
Andel återvunnen fosfor från avloppsreningsverken till produktiv mark	⬆	95%	73%	44%

¹⁹ Den kraftiga ökningen beror på ökat antal schaktningsarbeten under året och att uppschaktat material av sådan kvalitet att återvinning inte kunnat ske i önskad omfattning.

²⁰ Orsaken till ökningen 2020 är utsläpp till ledningsnätet av silver och orenat lakvatten från en deponi.

²¹ Rättelse från föregående år.

Minskad klimatpåverkan

Direkta utsläpp av växthusgaser (Scope 1 GHG) 305-1

Koldioxidekvivalenter (ton) (GHG Scope 1)	Trend	2021	2020	2019
Metanutsläpp från avloppsreningsprocessen ²²	↓	22 900	23 600	26 600
Lustgasutsläpp från avloppsreningsprocessen ²³	↑	16 400	15 800	10 900
Summa biogena läckage	↑	39 300	39 400	37 500
Utsläpp från bränsleförbrukning av ägda fordon	↓	200	280	300
Utsläpp från bränsleförbrukning av arbetsfordon vid ÄVC ²⁴		80 ²⁵	80	380
Olja	↓	13	61	46
Rötgas till värme och metandestruktion	↑	880	510	403
Diesel, reservkraft	↑	39	27	32
Totalt	↑	1 210	880	1 160

Indirekta utsläpp av växthusgaser, tillförd energi (Scope 2 GHG) (GRI 305-2)

Koldioxidekvivalenter (ton) (GHG Scope 2)	Trend	2021	2020	2019
Fjärrvärme	↓	2 350	2 430	3 150
El*	↓	750	720	770
Stadsgas	↓	0,2	1,8	2,2
Fjärrkyla	↓	0,10	0,16	0,15
Totalt	↓	3 091	3 157	3 920

Jämförelse av koldioxidekvivalenter med andra elmixar (ton/GWh)	Ton CO ² ekv	Emissionsfaktor
Nordisk elmix ²⁶	49800	365
Nordisk elmix ²⁷	8200	60
Svensk elmix ²⁸	1350	10
* Inköpt el via Stockholms stads avtal	750	5,5

²² Utfallet för 2021 baseras på prognos i vår plan för minskade utsläpp av växthusgaser, då uppgifter blir tillgängliga senare.

²³ Utfallet för 2021 baseras på prognos i vår plan för minskade utsläpp av växthusgaser, då uppgifter blir tillgängliga senare.

²⁴ Uppgifter för 2021 tillgängliga först efter denna rapportens publicering.

²⁵ Uppgifter för 2021 tillgängliga först efter denna rapportens publicering, prognos är att utfallet från 2020 består.

²⁶ Emissionsfaktor från Energimarknadsinspektionen (2021)

²⁷ Emissionsfaktor från Naturvårdsverket 2020

²⁸ Emissionsfaktor Elforsk 2008

Övriga indirekta utsläpp uppströms och nedströms (Scope 3 GHG) (GRI 305-3, ej fullständig)²⁹

Koldioxidekvivalenter (ton) (GHG Scope 3)	2021 ³⁰	2020	Referens
Bygg inom SFA (Stockholms framtida avloppsrening)		2 400	Beräkning från miljöredovisning
Processkemikalier Avloppsrening	3 300	3 350 ³¹	VA-verktyg koldioxidberäkning
Varav metanol av fossilt ursprung	210	250	VA-verktyg koldioxidberäkning
Processkemikalier Vattenproduktion		1 450	LCA-beräkning och aktuella mängder kemikalier
Insatsvaror, gjutjärngods		17	Mängder från varukatalogen
Transporter till ÄVC		550	Statistik från leverantörer samt fakturor
Bränsleförbrukning entreprenader egen regi-arbeten	780	690	Statistik från entreprenörer
IT-hantering		640	Antaganden och beräkningar från rapport
Värme och el för hyresgäster	13	120	Statistik från uppföljning oljeförbrukning
Uppgradering till fordonsgas		1 470	Information från uppgraderingsstatistik
Tjänsteresor flyg		24	Statistik från anlitad resebyrå
Tjänsteresor tåg		2	Statistik från anlitad resebyrå
Transporter från återvinningscentraler		10	Statistik antal transporter och uppskattade km
Transporter internt avfall		1,2	Statistik antal transporter och uppskattade km
Transporter vattenverksmull		0,2	Statistik antal transporter och uppskattade km
Transporter slam		7	Statistik antal transporter och uppskattade km
Transporter rens och sand		0,8	Statistik antal transporter och uppskattade km

Organisationens energiförbrukning (GRI 302-1)

Bränsleförbrukning icke förnybara källor (MWh)	Trend	2021	2020	2019
Olja	↓	90	320	350
Bensin	↓	130	180	160
Diesel	→	510	650	510
Stadsgas	↓	1	11	16
Totalt	↓	730	1 160	1 040
Bränsleförbrukning förnybara källor (MWh)				
Biogas till fordon	→	1 170	1 280	1 200
Rötgas för uppvärmning	↑	11 500	6 740	5 230
HVO	↑	670	330	530
Totalt	↑	13 340	8 350	6 960

²⁹ Uppgifter till Scope 3 tillkommer undan för undan vartefter vi utvidgar redovisningen.

³⁰ De flesta uppgifter för 2021 är tillgängliga först efter denna rapportens publicering.

³¹ Uppräknad mot förra året, då mer information kommit in.

Energi per energislag (MWh)	Trend	2021	2020	2019
Total elförbrukning	↑	138 300	132 200	134 450
Total värmeförbrukning	↓	30 890	31 970	36 950
Total förbrukning av kyla	↓	11	17	15
Total såld el ³²	↓	1 850	2 450	2 760

Total energiförbrukning (MWh)	Trend	2021	2020	2019
Energiförbrukning, rening dricksvatten (vattenverk, ledningsnät vatten samt hälften av fordonsförbrukning)	↓	70 120	70 080	70 990
Energiförbrukning, rening avloppsvatten (reningsverk, ledningsnät avlopp, rötgasproduktion samt hälften av fordonsförbrukning)	↑	103 010	94 560	99 570
Energiförbrukning avfallsanläggningar och fastigheter	↑	8 390	7 290	8 360
Total energiförbrukning	↑	181 570	171 930	178 920

Energiintensitet (GRI 302-3)

Energi per producerat dricksvatten och renat avloppsvatten (Mm3)	Trend	2021	2020	2019
Total mängd producerat dricksvatten	↓	147	144	148
Total mängd renat avloppsvatten ³³	↓	150	147	158
Energiförbrukning, kWh per renat m3 dricksvatten. (Vattenverk, ledningsnät vatten samt hälften av fordonsbränsle ³⁴)	→	0,48	0,49	0,48
Energiförbrukning, kWh per renat m3 avloppsvatten. (Reningsverk, ledningsnät avlopp, rötgasproduktion samt hälften av fordonsbränsle ³⁹)	↑	0,69	0,64	0,60

³² Vidarefakturerad el till Scandinavian Biogas som hyr och bedriver verksamhet i våra lokaler.

³³ Avloppsvatten som passerat samtliga steg i reningsverket.

³⁴ Grov uppskattning att hälften av fordonsförbrukningen är dedikerad vattenrening och andra hälften avloppsrening.

Hållbart arbetsliv

Arbetsrelaterade skador (GRI 403-2)

Antal händelser inrapporterade i system	Trend	2021	2020	2019
Antal riskobservationer (rapporterad risk för att något skulle kunna hända)	↓	109	150	159
Antal rapporterade tillbud (händelse där ingen person blivit skadad)	↓	64	86	72
Antal rapporterade olycksfall (händelse där någon blivit skadad oavsett skadans omfattning) ³⁵	→	39	25	40
Antal olycksfall med sjukfrånvaro	↓	4	3	5

Hälsa, antikorrupktion och mänskliga rättigheter

Medarbetare och sociala förhållanden	Trend	Mål 2021	2021	2020	2019
Antal tillhandahållna platser för sommarjobb	↑	15	18	9	12
Antal tillhandahållna platser för kommunala visstidsanställningar ³⁶	↑	4	10	6	6
Index Bra arbetsgivare (medarbetarenkät)	→	85	86	85	87
Aktivt Medskapandeindex (medarbetarenkät)	→	79	80	78	82
Andel medarbetare som uppger högt värde för en bra arbetssituation (medarbetarenkät, 4-5 på femgradig skala)	↑	-	77%	72%	75%
Sjukfrånvaro totalt	↓	3,5%	3,4%	3,8%	3,7%
Sjukfrånvaro dag 1-14	↓	1,5%	1,6%	2,0%	1,8%
Antikorrupktion - Antal anmärkningar vid internkontrollgranskning avseende förtroendekänsliga poster	→	-	0	0	0
Mänskliga rättigheter - andel anställda som omfattas av kollektivavtal	→	100%	100%	100%	100%

Statistik över anställda (GRI 102-8)

Anställda per 31 december ³⁷	2021 Män	2021 Kvinnor	2020 Män	2020 Kvinnor	2019 Män	2019 Kvinnor
Antal tillsvidareanställda	437	235	442	221	405	203
varav heltidsanställda	435	233	440	219	403	201
varav deltidsanställda	2	2	2	2	2	2
Antal visstidsanställda	19	8	11	8	7	11

³⁵ Inkluderar även hot, våld eller rån på arbetet.

³⁶ Tidsbegränsad anställning för personer som står långt från arbetsmarknaden samt unga 16-29 år som är behov av särskilda stödinsatser för att komma in i arbetslivet.

³⁷ Timanställda ingår ej. I tillsvidareanställda ingår också provanställda.

Hållbara inköp

Andel leverantörer som granskats enligt kriterier för miljö (308-1) respektive sociala kriterier (414-1)³⁸

Andel upphandlade avtal där krav på miljö och social hållbarhet hanteras	Trend	2021	2020	2019
Andel annonserade-upphandlingar > 1 Mkr där miljökrav ställts	↓	85%	87%	100%
Andel annonserade-upphandlingar > 1 Mkr där sociala krav ställts	↑	92%	95%	89%
Andel annonserade upphandlade avtal > 1 Mkr ³⁹ där en plan för systematisk uppföljning tagits fram	↓	44%	40%	95%
Andel annonserade upphandlingar > 1 Mkr där dokumenterad riskanalys finns	↓	34%	35%	71%

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomiska uppgifter	2021	2020	2019
Nettoomsättning, Mkr	2 613	2 420	2 307
Rörelseresultat, Mkr	-47	79	92
Resultat efter finansiella poster, Mkr	-149	-15	2
Balansomslutning	23 953	20 873	17 414
Anläggningstillgångar	22 993	19 956	16 367
Soliditet, %	2,8	3,7	4,5
Medelantal anställda, st	690	656	608

Utvecklingen av betydande infrastruktur-investeringar (GRI 203-1)

Investeringar (Mkr)	2021	2020	2019
Totalt utfall av investeringar	3 631	3 929	2 987

De tre största projekten utifrån budget/prognos (Mkr)	Prognos totalt	Ackumulerat utfall 2021	2021	2020	2019
SFA (Stockholms framtida avloppsrening)	10 408	5 155	1 462	1 253	867
Mästartunneln	1 061	29	7	3	1
Tvärförbindelse Södertörn	1 058	42	14	25	3

³⁸ Utvärdering av leverantörer sker genom att krav ställs vid upphandling och sedan följs upp. I dagsläget är det inte säkerställt att uppföljning verkligen skett enligt plan. Därmed redovisas GRI:s indikatorer endast delvis.

³⁹ I rapporten för 2020 angavs här felaktigt att detta gällde upphandlingar > 2 Mkr.

Bilaga GRI-appendix

Standardupplysningar

GRI	Beskrivning	Sida	Kommentar/Avsnitt
	Organisationsprofil		
102-1	Företagets namn	6	Stockholm Vatten och Avfall
102-2	Viktigaste varumärken, produkter, tjänster	6	Uppdrag och ägande
102-3	Lokalisering av företagets huvudkontor	6	Norra Ulvsunda, Stockholm
102-4	Länder företaget har verksamhet i	-	Sverige
102-5	Ägarstruktur och företagsform	6	Uppdrag och ägande
102-6	Marknader där företaget är verksamt, typ av kunder	6	Uppdrag och ägande
102-7	Organisationens storlek (antal anställda, nettointäkt, tillgångar, tjänster mm)	37-38 6	Hållbart arbetsliv, Ekonomisk hållbarhet Uppdrag och ägande
102-8	Antal anställda uppdelat på anställningsform och kön	37	Hållbart arbetsliv
102-9	Företagets leverantörskedja	25-26	Hållbara inköp
102-10	Väsentliga förändringar i företagets storlek, struktur, ägande, leverantörskedja, lokalisering	-	Inga väsentliga förändringar har skett.
102-11	Tillämpning av försiktighetsprincipen	-	Vi följer försiktighetsprincipen enligt Miljöbalken (2 Kap 3 §).
102-12	Externa regelverk, standarder och principer som företaget omfattas av eller stödjer.	27-29	Systematiskt hållbarhetsarbete
102-13	Huvudsakligt medlemskap i organisationer, exempelvis branschsammanlutningar och påverkansorganisationer	-	Svenskt Vatten, Avfall Sverige, 4S och Byggvarubedömningen
	Strategi		
102-14	Uttalande från VD	4	VD har ordet
	Etik och integritet		
102-16	Värderingar, principer, standarder och uppförandekoder	27-29 37 23-24 25-26	Systematiskt hållbarhetsarbete, Indikator om förtroendekänsliga poster Hållbart arbetsliv Hållbara inköp
	Styrning		
102-18	Företagets styrning inklusive kommittéer samt styrelseansvar för ekonomisk, miljömässig och social påverkan.	7 27-29	Styrning Systematiskt hållbarhetsarbete

GRI	Beskrivning	Sida	Kommentar/Avsnitt
	Intressentengagemang		
102-40	Företagets intressenter	10	Våra intressenter
102-41	Kollektivavtal	-	Alla anställda omfattas av KFS VA-avtalet. Utöver detta finns också ett antal lokala avtal tecknade.
102-42	Grund för identifiering och urval av intressenter	10	Våra intressenter
102-43	Kommunikation med våra intressenter	10	Våra intressenter
102-44	Ärenden av vikt som kommit fram i kommunikationen med intressenterna och hur företaget har hanterat dessa.	10	Våra intressenter
	Rapporteringsprinciper		
102-45	Bolag som ingår i den finansiella redovisningen	6	Stockholm Vatten och Avfall AB (556969-3111) Stockholm Vatten AB (556210-6855) Stockholm Avfall AB (556969-3087)
102-46	Processen för att definiera redovisningens innehåll	11 29	Våra viktigaste hållbarhetsområden, Väsentlighetsanalys, Om hållbarhetsredovisningen
102-47	Identifierade väsentliga aspekter	11	Våra viktigaste hållbarhetsområden
102-48	Effekt av och orsak till omräkningar av data som lämnats i tidigare redovisningar.		Se fotnoter. Tillkommande data efter publicering, då denna sker tidigt på året. Bedöms inte ha gett några effekter.
102-49	Väsentliga skillnader från tidigare års rapporter gällande väsentliga aspekter och avgränsningar.	29	Väsentlighetsanalys Ny indelning av hållbarhetsområden, men samma indikatorer enligt GRI
102-50	Rapporteringsperiod	-	Verksamhetsåret 20210101 - 20211231
102-51	Datum för förra redovisningens publicering.	-	11 mars 2021
102-52	Rapporteringscykel	-	Årlig
102-53	Kontakt vid frågor	-	Hållbarhetschef Gofi Aldstam, 08-522 120 00
102-54	Val av rapporteringsnivå GRI	45	GRI Standards Core.
102-55	GRI-index	39-43	
102-56	Extern granskning	29	Om hållbarhetsredovisningen

Upplysninger, viktigaste hållbarhetsområdena

GRI	Beskrivning	Sida	Kommentar/Avsnitt
GRI 203	Indirekt ekonomisk påverkan		
103-1	Förklaring av den väsentliga aspektens påverkan samt dess avgränsningar	6	Uppdrag och ägande
103-2	Beskrivning av styrning	7 27-29 14 18	Styrning, Systematiskt hållbarhetsarbete Rent vatten – styrning och förutsättningar Cirkulär verksamhet – styrning och förutsättningar
103-3	Utvärdering av styrning	28	Uppföljning och utvärdering
203-1	Utvecklingen av betydande infrastruktur-investeringar	38 13,15 17,19	Indikatorer, Rent vatten Cirkulär verksamhet
203-2	Exempel på betydande indirekt ekonomisk påverkan som identifierats, både positiv och negativ	13-15 16-19 26	Rent vatten Cirkulär verksamhet Hållbara inköp
GRI 301	Material		
103-1	Förklaring av den väsentliga aspektens påverkan samt dess avgränsningar	16-19	Cirkulär verksamhet
103-2	Beskrivning av styrning	18 7 27-29	Cirkulär verksamhet – styrning och förutsättningar Styrning, Systematiskt hållbarhetsarbete
103-3	Utvärdering av styrning	28	Uppföljning och utvärdering
301-1	Total vikt eller volym av huvudsakliga produktionsmaterial	31-32 19	Indikatorer, Cirkulär verksamhet
GRI 302	Energi		
103-1	Förklaring av den väsentliga aspektens påverkan samt dess avgränsningar	21	Minskad klimatpåverkan
103-2	Beskrivning av styrning	21 7 27-29	Minskad klimatpåverkan – styrning och förutsättningar Styrning, Systematiskt hållbarhetsarbete
103-3	Utvärdering av styrning	28	Uppföljning och utvärdering
302-1	Organisationens energiförbrukning	35-36 22	Indikatorer Minskad klimatpåverkan
302-3	Energiintensitet	36	Indikatorer
GRI 303	Vatten och vattenutsläpp		
103-1	Förklaring av den väsentliga aspektens påverkan samt dess avgränsningar	12-14	Rent vatten
103-2	Beskrivning av styrning	14 7 27-29	Rent vatten – styrning och förutsättningar Styrning, Systematiskt hållbarhetsarbete
103-3	Utvärdering av styrning	28	Uppföljning och utvärdering

GRI	Beskrivning	Sida	Kommentar/Avsnitt
303-1	Interaktion med vatten som en delad resurs	12-15	Rent vatten
303-2	Styrning av viktig påverkan från vattenutsläpp	14	Rent vatten – styrning och förutsättningar
303-4	Utsläpp till vatten	30 15	Indikatorer Rent vatten
GRI 305	Utsläpp till luft		
103-1	Förklaring av den väsentliga aspektens påverkan samt dess avgränsningar	20-21	Minskad klimatpåverkan
103-2	Beskrivning av styrning	21 7 27-29	Minskad klimatpåverkan - styrning och förutsättningar Styrning, Systematiskt hållbarhetsarbete
103-3	Utvärdering av styrning	28	Uppföljning och utvärdering
305-1	Direkta utsläpp av växthusgaser (Scope 1 GHG)	34 22	Indikatorer, Minskad klimatpåverkan
305-2	Indirekta utsläpp av växthusgaser från köpt energi (Scope 2 GHG)	34 22	Indikatorer, Minskad klimatpåverkan
305-3	Övriga indirekta utsläpp uppströms och nedströms (Scope 3 GHG)	35	Indikatorer. Redovisas endast delvis, då tillräcklig data saknas.
GRI 306	Avfall		
103-1	Förklaring av den väsentliga aspektens påverkan samt dess avgränsningar	16-19	Cirkulär verksamhet
103-2	Beskrivning av styrning	18 7 27-29	Cirkulär verksamhet – styrning och förutsättningar Styrning, Systematiskt hållbarhetsarbete
103-3	Utvärdering av styrning	28	Uppföljning och utvärdering
306-1	Uppkomst av avfall och viktig påverkan	16-18	Cirkulär verksamhet
306-2	Styrning av viktig påverkan från avfall	18	Cirkulär verksamhet – styrning och förutsättningar
306-3	Genererat avfall	32-33 19	Indikatorer, Cirkulär verksamhet
306-4	Återanvänt avfall	33 19	Indikatorer, Cirkulär verksamhet Redovisas endast delvis, då tillräcklig data saknas.
GRI 308	Leverantörsbedömning – miljö		
103-1	Förklaring av den väsentliga aspektens påverkan samt dess avgränsningar	25	Hållbara inköp
103-2	Beskrivning av styrning	25 7 27-29	Hållbara inköp – styrning och förutsättningar Styrning, Systematiskt hållbarhetsarbete
103-3	Utvärdering av styrning	28	Uppföljning och utvärdering

GRI	Beskrivning	Sida	Kommentar/Avsnitt
308-1	Andel leverantörer som granskats avseende miljökriterier	38 26	Indikatorer, Hållbara inköp Redovisas endast delvis, då tillräcklig data saknas.
GRI 403	Medarbetares hälsa och säkerhet		
103-1	Förklaring av den väsentliga aspektens påverkan samt dess avgränsningar	23	Hållbart arbetsliv
103-2	Beskrivning av styrning	23 7 27-29	Hållbart arbetsliv - styrning och förutsättningar Styrning, Systematiskt hållbarhetsarbete
103-3	Utvärdering av styrning	28	Uppföljning och utvärdering
403-2	Arbetsrelaterade skador	37 24	Indikatorer, Hållbart arbetsliv
GRI 414	Social leverantörsbedömning		
103-1	Förklaring av den väsentliga aspektens påverkan samt dess avgränsningar	25	Hållbara inköp
103-2	Beskrivning av styrning	25 7 27-29	Hållbara inköp – styrning och förutsättningar Styrning, Systematiskt hållbarhetsarbete
103-3	Utvärdering av styrning	28	Uppföljning och utvärdering
414-1	Andel leverantörer som granskats avseende sociala kriterier	38 26	Indikatorer, Hållbara inköp Redovisas endast delvis, då tillräcklig data saknas.
GRI 416	Kunders hälsa och säkerhet		
103-1	Förklaring av den väsentliga aspektens påverkan samt dess avgränsningar	13	Rent vatten – säkerställa hälsosamt dricksvatten
103-2	Beskrivning av styrning	14 7 27-29	Rent vatten – styrning och förutsättningar Styrning, Systematiskt hållbarhetsarbete
103-3	Utvärdering av styrning	28	Uppföljning och utvärdering
416-2	Antal fall med anmärkningar på dricksvatten	30 19	Indikatorer, Rent vatten
GRI 417	Marknadsföring och märkning av produkter och tjänster		
103-1	Förklaring av den väsentliga aspektens påverkan samt dess avgränsningar	13	Rent vatten – säkerställa hälsosamt dricksvatten
103-2	Beskrivning av styrning	14 7 27-29	Rent vatten – styrning och förutsättningar Styrning, Systematiskt hållbarhetsarbete
103-3	Utvärdering av styrning	28	Uppföljning och utvärdering
417-2	Antal fall av incidenter av bristande efterlevnad gällande information och märkning av produkter	30 19	Indikatorer, Rent vatten

Hållbarhetsrapporten har godkänts för utfärdande av styrelsen.
Stockholm den 10 mars 2022
Revisorns yttrande avseende den lagstadgade hållbarhetsrapporten
Till bolagsstämman i Stockholm Vatten och Avfall AB, 556969-3111

UPPDRAG OCH ANSVARFÖRDELNING

Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för räkenskapsåret 2021 och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

GRANSKNINGENS INRIKTNING OCH OMFATTNING

Min granskning har skett enligt FARs rekommendation RevR 21 Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten. Detta innebär att min granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har. Jag anser att denna granskning ger mig tillräcklig grund för mitt uttalande.

UTTALANDE

En hållbarhetsrapport har upprättats.
Stockholm den 10 mars 2022
Jenny Göthberg
Auktoriserad revisor

Stockholm Vatten och Avfall är en samhällsbyggare i framkant som driver och utvecklar vatten- och avfallstjänster med miljöfokus. Varje dag, året runt förser vi 1,5 miljoner stockholmare med rent och gott kranvatten, renar avloppsvatten och ser till att avfallet tas om hand. Tillsammans med invånare, företag och andra intressenter arbetar vi för att Stockholm ska bli världens mest hållbara stad.

Stockholm Vatten och Avfall

Tel 08-522 120 00

kund@svoa.se

www.svoa.se

En del av Stockholms stad

Utfallsrapport VB 2021

Stockholm Vatten och Avfall AB

Innehållsförteckning

Sammanfattande kommentar	3
Analys av ekonomisk utveckling	5
Bolagets uppgift	16
Bedömning av bolagets interna kontroll	17
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	17
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort	17
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	18
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	18
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet	18
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	18
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	18
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	19
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	19
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	19
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	20
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	20
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	42
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	42
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna	44

Sammanfattande kommentar

Kommentarer med anledning av covid-19

Året har i hög grad präglats av coronapandemin och covid-19. Trots läget har verksamheten fungerat väl, och bolaget har en god beredskap och flexibilitet för att hantera ytterligare förändringar eller en eskalerande situation.

Bolagets krisorganisation har varit aktiverad under merparten av pandemiperioden för att hantera informationsflödet och samordningen av lägesbilder, kommunikation och de beslut som är relaterade till situationen. Lokala riktlinjer har tagits fram och kommunicerats kontinuerligt. En extrainsatt arbetsmiljökommitté har hanterat frågor från medarbetare och fackliga representanter. Från den 16 mars 2020 har en stor del av bolagets tjänstemän arbetat hemifrån, vilket dock i regel inte är möjligt för den operationella personalen. Situationen krävde en snabb omställning till att nästan uteslutande använda digitala verktyg och mötesformer. Många enheter har under de perioder då det varit restriktioner schemalagt närvaron på kontoret och haft rotationsscheman för att kunna hantera det som löpande måste skötas på plats. Eftersom Stockholm Vatten och Avfall (SVOA) har en samhällsviktig funktion där verksamheten måste upprätthållas, har anpassningar skett så att operativ personal t ex varit uppdelade i alternerande arbetslag. Att inte som vanligt arbeta växelvis mellan anläggningarna har lett till en viss inbromsning, liksom den omfördelning av personal som har gjorts för att t ex förstärka kundtjänst och den operationella driften. Vissa uppdrag, aktiviteter och projekt har fått prioriteras om och senareläggas, men i stort genomförs det som har planerats.

Stämningen runt om i verksamheten har trots situationen varit god. Ett antal åtgärder för att lugna och säkerställa att personalen känner sig trygg på sin arbetsplats har vidtagits. Information har löpande publicerats på bolagets intranät, inte minst för att ge tips på ergonomi och hur man effektivt kan genomföra sitt arbete när det sker på distans. Möjlighet till hemlån av t ex PC-monitorer och skrivbordsstolar finns. Cheferna har uppmanats att hålla tät kontakt med sina medarbetare och det har kommit in många goda exempel på kreativa lösningar. En enkät har genomförts kring hur medarbetarna har upplevt sin arbetssituation under perioden, och resultatet ger ett gott betyg till bolagets hantering av situationen. I samband med att restriktionerna lättades under hösten 2021 togs en ny riktlinje fram för hemarbete i syfte att tydliggöra möjligheten till visst fortsatt distansarbete efter återgång till en normalsituation.

Intresset från media har varit stort, kopplat till hur våra tjänster fungerar trots rådande situation. Det har handlat om allt från att vi sett ett fortsatt högt tryck på våra återvinningscentraler till frågor om hur vattnet påverkas.

För att ha hög tillgänglighet för frågor och snabbt kunna behandla en ökad mängd kundärenden har bolagets kundtjänst stärkts upp. Förutom coronarelaterade ärenden kopplade till bolagets leverans, har t ex ett ökat antal förfrågningar om uppskov för betalning av fakturan inkommit. Kunderna har även sett över sina kostnader och anpassat sina avfallsabonnemang och hämtningsintervall. Bolaget har utvecklat rutiner för att förenkla för kunden kring dessa frågor. För att hjälpa kunderna ytterligare har SVOA informerat om olika åtgärder för att sänka kostnaderna för avfallsabonnemanget. Bolaget har haft interna informationsinsatser för att säkra upp att leverantörerna får snabb betalning genom att inkommande fakturor hanteras skyndsamt, och inom den förkortade betalningstiden. Initialt pausades samtliga icke-akuta hembesök för att minska smittspridningen. Det ledde t ex till att vattenmätarbyten var pausade under ett halvår, vilket har medfört en förhöjd belastning under 2021.

Det är än så länge svårt att förutspå fullständig ekonomisk påverkan på lång sikt, men då den sammantagna resultatpåverkan är negativ på grund av intäktsminskningen har bolaget löpande sett över vilka besparingsåtgärder som är aktuella.

Särskilt avfallsverksamheten påverkas kraftigt av minskade abonnemang från verksamheter, hotell och restauranger. Avfallstaxan för år 2021 anpassades till att möta underskottet från år 2020. Pandemins utdragna förlopp har dock lett till fortsatt intäktpåverkan under 2021, varför hela underskottet inte har kunnat hämtas in.

Som en följd av att många hotell, restauranger, gymnasier och högskolor varit stängda, eller delvis stängda, under pandemin, tillsammans med periodvis skärpta restriktioner, är andelen matavfall till biologisk behandling fortsatt påverkad.

Coronakrisen har minskat efterfrågan på biogas som fordonsbränsle, och leveranser av externt material för rötning till biogas har minskat varvid användningen av gasen för uppvärmning har ökat på Bromma reningsverk. Rågasproduktionen från avloppsslam och organiskt material (fettavskiljarslam) har varit lägre än tidigare år pga mindre mängd levererat fettavskiljarslam från restauranger.

Sammanfattning driftverksamheten

För ytterligare kommentarer -se avsnitten analys av ekonomisk utveckling med flera.

Vattenproduktion:

Produktionen på vattenverken har varit stabil under året, även vid perioder av varmt och torrt väder.

Ledningsnät:

Det operativa har löpt på enligt plan trots viss omprioritering, framför allt beroende på de kraftiga regnen den 26-27 maj samt 12 juni, vilka ledde till att ett c:a 1000 fastighetsägare drabbades av översvämningsrelaterade skador. Detta kan jämföras med ett normalår, då det inkommer ett 50-tal anmälningar. Skadeståndskraven ställs alltid initialt mot VA-huvudmannen som måste reda ut ansvarsfrågan. Det massiva utredningsarbete som fortfarande pågår (modellering, tv-inspektioner, flödesmätning, fakta från platsbesök mm) har inneburit en stor påfrestning på organisationen både resursmässigt och ekonomiskt.

Avloppsrening:

Avloppsreningen har fungerat väl, trots kraftig nederbörd under försommaren. De bräddningar och förbigångar som följde av regnen har haft marginell påverkan på halterna till Saltsjön. Bolagets reningsmål för avloppsvatten är uppfyllda under perioden trots pågående ombyggnation och kraftiga regn. Driftsättningen av membranlinje 1 har under året bidragit till att mer avloppsvatten kunnat renas under året och Henriksdal har därför under större delen av 2021 haft full kapacitet i biosteget trots pågående ombyggnation.

Avfall:

Arbetet inför att ta över insamling och återvinning av returpapper från och med januari 2022 är genomfört, med systemutformning, styrelsebeslut och upphandlingar.

Förberedelsearbetet inför entreprenörsskiftet i fyra avfallsområden i april 2022 pågår. Under oktober aktualiserades försenade fordonsleveranser pga den globala bristen på halvledare. Förseningarna medför att två områden kommer få ett senarelagt entreprenörsskifte (1 oktober 2022). Upphandling av insamlingsuppdrag för dessa två områden, under sex månader, annonserades i december.

Insamlingsverksamheten har löpt på bra under året och inga större driftstörningar har inträffat. Reklamationsnivån på 0,21 % är väl under målvärdet.

Återbruket Skärholmen öppnade i januari 2021, och har i slutet av året haft 150-200 besökare per dag.

Övrigt:

En bolagsgemensam ledarstrategi innehållande ledaridé och ledarkriterier, med syfte att förtydliga de gemensamma förväntningar som finns på alla ledare, har tagits fram. Under året genomfördes omcertifiering av ISO 14001 och ISO 9001 med gott resultat.

KF:s inriktningsmål

Analys av ekonomisk utveckling

Koncernen Stockholm Vatten och Avfall

Resultaträkning

(mnkr)	2021 Utfall	2021 Budget	Avv	2021 Prognos 2	2020 Utfall
Taxebaserade intäkter	2 144	2 180	-36	2 149	1 971
Övriga intäkter	469	447	22	498	448
Summa externa intäkter	2 613	2 627	-14	2 647	2 420
Aktiverat arbete	132	133	-1	125	134
Summa intäkter	2 745	2 760	-15	2 772	2 553
Varor/Material/Kemikalier	-91	-91	0	-91	-91
Entreprenadkostnader	-842	-759	-83	-822	-728
Fastighets- och lokalkostnader	-94	-93	-1	-92	-90
IT-kostnader	-74	-74	0	-76	-69
Energikostnader	-128	-142	14	-133	-121
Skadeståndskostnader	-104	-12	-92	-87	-27
Konsultarvoden	-114	-130	16	-128	-75
Inhyrd personal	-36	-34	-2	-39	-42
Personalkostnader	-555	-608	53	-573	-512
Övriga externa kostnader	-205	-273	68	-206	-260
Summa driftkostnader	-2 243	-2 216	-27	-2 247	-2 015
Resultat före avskrivningar och finansnetto	502	544	-42	525	538
Avskrivningar/Rearesultat	-549	-500	-49	-530	-459
Finansnetto	-101	-94	-7	-102	-94
Resultat efter finansnetto	-148	-50	-98	-107	-15

Bolagets resultat efter finansnetto uppgår till -148 mnkr för 2021, att jämföra med 50 mnkr i budget och -107 mnkr i prognos 2 (P2). Resultatet är lägre jämfört med budget och prognos, vilket under året inneburit att åtgärder identifierats för att mildra förlusten.

Bolaget har i hög grad påverkats negativt av effekter från situationen med covid-19. Avfallsverksamhetens intäkter har påverkas kraftigt av pandemin, där minskade abonnemang från verksamheter, hotell, konferensanläggningar och restauranger har lett till lägre intäkter. Även VA-verksamheten har påverkats, om än inte i lika hög grad. De minskade intäkterna möts inte av motsvarande kostnadsreduceringar.

Under 2021 inträffade kraftiga regn som påverkar resultatet för bolaget, då endast en mindre del täcks av bolagets försäkring.

Kostnader för avskrivningar och utrangeringar är högre än budgeterat, dels pga högre aktiverat belopp och ändrade avskrivningstider i SFA-projektet (Biolinje 1) samt retroaktiva avskrivningar.

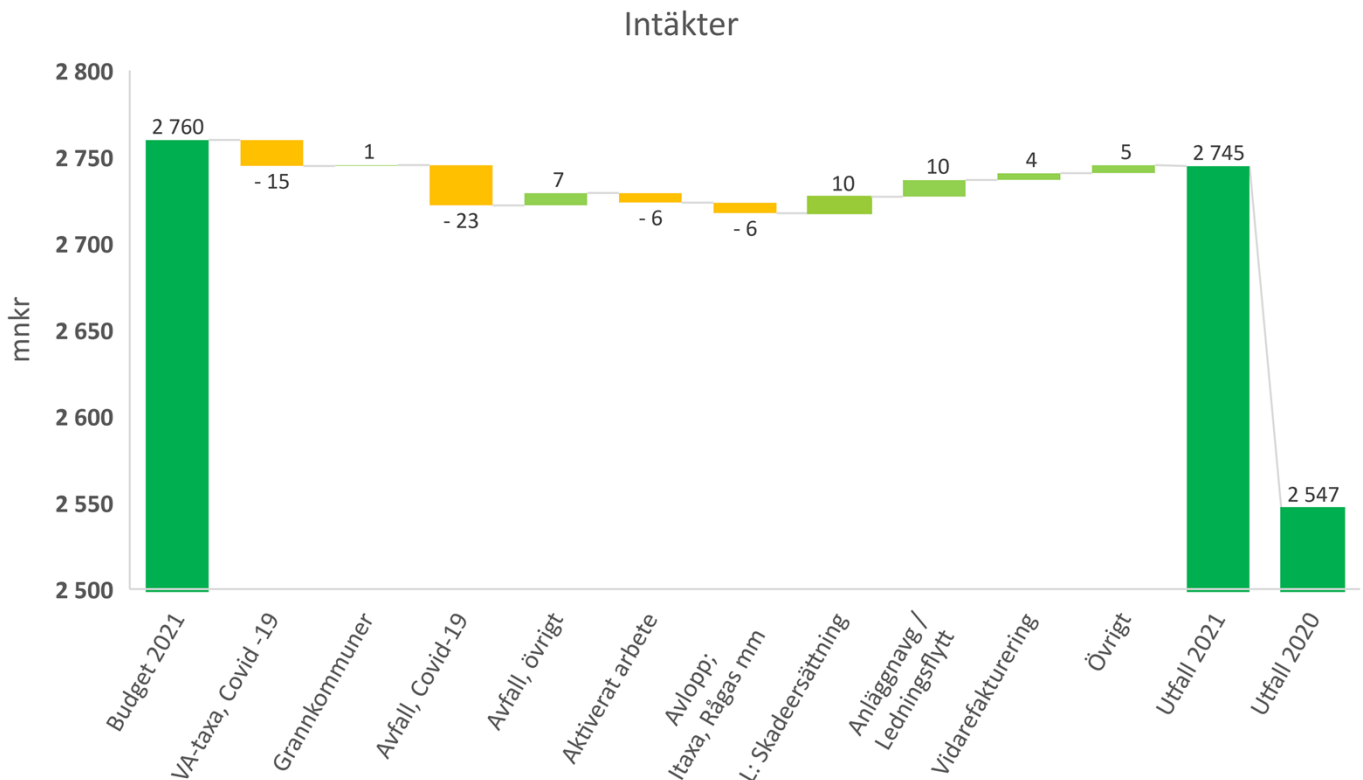
För att minska effekterna av intäktstappet pga covid-19 samt ökande avskrivnings- och skadekostnader, har bolaget vidtagit kostnadsbesparande åtgärder såsom generell återhållsamhet och försiktighet inom områden som kan ge kortsiktig effekt. Främst har kostnadsminskningar gjorts på personal- och konsultkostnader samt inhyrd personal genom färre konsultuppdrag, senareläggning av rekryteringar samt minskade utbildningskostnader. Bolaget har omprioriterat och senarelagt reparations- och underhållsarbeten men även minskat kostnader för förbrukningsmaterial samt genomfört fler uppdrag internt, exempelvis marknadsaktiviteter. För att långsiktigt säkerställa bolagets resultat har bolaget infört förbättrade processer och kommer att fortsätta identifiera och verka för kvalitativa processer för korrekt finansiering av

exempelvis taxor och affärer.

Nedan kommenteras stora förändringar i intäkter och kostnader. Notera att bolaget har genomfört kontoplanjusteringar, vilket förklarar att 74 mnkr som budgeterades som övriga externa kostnader återfinns under entreprenadkostnader i tabellen ovan.

Intäkter 2021

Intäkterna är 15 mnkr lägre än budget, vilket motsvarar en minskning med 0,5 %. Lägre taxebaserade intäkter beror främst på effekter av covid-19 i både VA- och avfallsverksamheten, men detta kompenseras med ökning av övriga intäkter.

VA-verksamhetens taxeintäkter minskar med 15 mnkr, huvudsakligen beroende på effekter av covid-19 (minskning Stockholms hamnar, restauranger mm), men även pga lägre befolkningstillväxt.

Avfallstaxans intäkter är c:a 23 mnkr lägre än budgeterat på grund av effekter av covid-19. Den största orsaken är lägre intäkter från verksamheter/restauranger.

Övriga intäkter högre än budget och består av flera olika kategorier:

Tappet inom Avfall kompenseras med 7 mnkr genom försäljning av skrot/metall där världsmarknadspriset ökat i kombination med ökade volymer samt fler botten tömmande aktiviteter i nya områden.

Intäkterna från grannkommuner ökar med 1 mnkr, främst tack vare ökad försäljningsvolym för avlopp.

Senareläggningar medför färre nedlagda timmar på projekt, vilket gör att aktiverat arbete minskar med 6 mnkr.

Intäkter från rågasförsäljningen och industriavloppstaxan har minskat, men kompenseras något av högre intäkter på hämtning och mottagning av slam. Netto en minskning med 6 mnkr mestadels pga covid-19.

Skadeersättningen c:a 10 mnkr högre jämfört med budget. Efter de stora regnen i maj-juni i år har det inkommit många skadeärenden och ersättningen bedöms till totalt 20 mnkr Tidigare under året räknades merparten av dessa som katastrofhändelser, men vid närmare diskussioner med återförsäkringsbolaget ersätts endast 20 mnkr, vilket endast delvis kompenserar för de höga skadeanspråken. En estimerad

försäkringsersättning om 5 mnkr ingår för en större avloppsskada vid Högdalens tunnelbanestation. Utfallet innehåller en negativ effekt på 15 mnkr då även den förväntade försäkringsersättningen avseende ledningsbrottet i Bromma i januari 2020 uteblir. Försäkringsbolaget anser att detta inte klassificerades som en katastrofhändelse eller kan täckas av bolaget försäkring. Det råder viss osäkerhet i estimerade skadeersättningsnivåerna främst för de kraftiga regnen, och detta är vår bedömning i dagsläget.

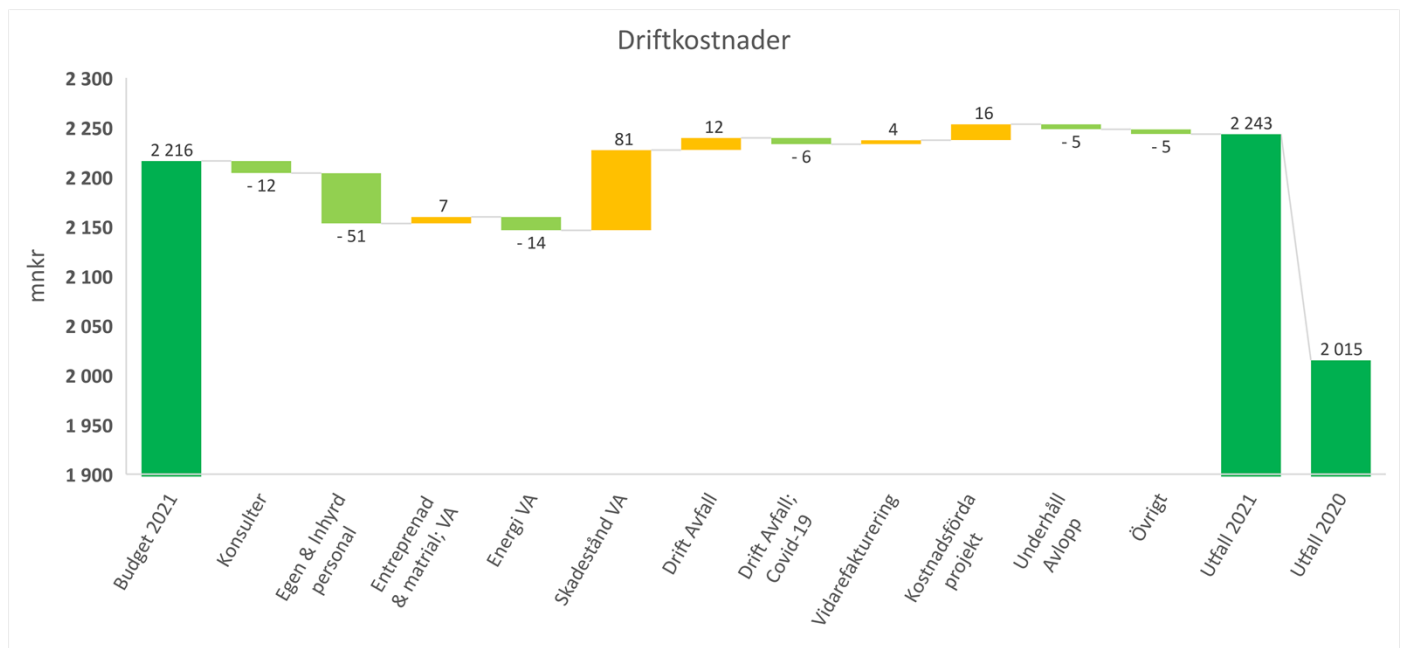
Flytt av ledningsnät på exploateringsfastigheter och anläggningsavgifter blev 10 mnkr högre än budgeterat efter sena inkomstjusteringar för 2020 på några stora projekt.

Vidarefakturerade kostnader för bl a utredningar för exploateringar samt fällning Magelungen ökar till netto 4 mnkr (med motsvarande kostnadsökning).

Övriga intäkter från bl a dagvattenhanteringen, bidrag avseende Bornsjöverksamheten ökar med 5 mnkr.

Driftkostnader 2021

Driftkostnaderna ökar med 27 mnkr jämfört med budget, vilket motsvarar en ökning med 1,2 %. För att minska effekterna av intäktstappet pga covid-19 samt ökande avskrivnings- och skadekostnader, har övriga kostnader setts över för att hitta besparingar. Främst har kostnadsminskningar gjorts på personal- och konsultkostnader, inhyrd personal samt förbrukningsmaterial.

Konsultkostnaderna minskar med 12 mnkr, främst tack vare besparingar och förskjutningar med anledning av covid-19, vilket kompenserar för något högre konsultkostnader för utredningar avseende exempelvis SFV samt insatser efter de stora regnen i maj-juni.

Kostnaderna för egen och inhyrd personal minskar netto 51 mnkr efter senareläggning av rekryteringar, tjänstledigheter samt minskade utbildningskostnader. Retroaktiva pensionskostnader för efterlevande påverkar dock negativt med 4 mnkr.

Entreprenadkostnaderna inom VA ökar netto med 7 mnkr. Negativa effekter pga lagerförändring, saneringsarbeten på sjöbotten vid mälarötunneln samt dyrare grävarbeten. Lägre kostnader inom avlopp för bland annat kemikalier och omhändertagning av slam (delvis beroende på covid-19) samt omprioritering av förebyggande arbeten på ledningar.

Energikostnaderna är 14 mnkr lägre än budgeterat pga senarelagd start på SFA biolinje 1, lägre elpriser, skatteåterbäring samt lägre fjärrvärmekostnader då egen energi i Bromma använts till röt-kammare.

Skadeståndskostnaderna ökar med totalt 92 mnkr jämfört med budget. Främsta anledningen är skadeståndskostnader inom VA där kostnaderna är 81 mnkr högre än budgeterat, främst pga de stora regnen i maj-juni. Även avloppsbrott vid Högdalens tunnelbanestation samt ledningsbrottet i Bromma januari 2020

påverkar. För skyfallen ingår en estimerad totalkostnad i bokslutet om c:a 56 mnkr. Andelen krav bolaget fått in motsvarar c:a 80 % av förväntat antal krav och totalkostnaden motsvarar vår bedömning i dagsläget. Kostnaderna kompenseras endast till viss del av försäkringsersättning (25 mnkr), medan ledningsbrottet inte ger ersättning efter slutligt besked från försäkringsbolaget.

Driftkostnaderna för avfall ökar med 12 mnkr jämfört med budget. I ökningen ingår upphandlingsskadeavgift (11 mnkr), vilken klassificeras som skadeståndskostnad.

Upphandlingsskadeavgiften härrör från att förvaltningsrätten fastställt otillåten direktupphandling för botten tömmande behållare, pumpbart avfall samt övergångsavtalen för insamling av hushållsavfall. Avtalen har fått bestå på grund av tvingande hänsyn till allmänintresse, vilket medför att Konkursverket har skyldighet att ansöka om upphandlingsskadeavgift. Övriga driftkostnader inom avfall ger netto en effekt om c:a 1 mnkr för påsar för matavfall, transporter och storbehållare, men även lägre entreprenadkostnader för exempelvis julgranar, matavfall säck och kärl samt ÅVC Vantör och Skärholmen.

Kostnadsminskningar för avfall relaterade till covid-19 beräknas till 6 mnkr, främst pga lägre förbränningsvolym i Högdalen.

Vidarefakturerade kostnader är 4 mnkr högre än budgeterat (vilket motsvaras av en likvärdig intäkt).

Kostnader för investeringsprojekt som avbrutits motsvarar 16 mnkr, och avser främst Västnora samt tvist i Norsborg om kalksläckare.

Reparations- och underhållsarbeten på avloppsreningsverken är 5 mnkr lägre pga senareläggningar.

Under övrigt ingår kostnadsbesparingar samt senareläggningar på resor, förbrukningsmaterial mm, vilket delvis är en effekt av covid-19.

Avskrivningar och finansnetto

(mnkr)	2021 Utfall	2021 Budget	Diff	2021 Prognos 2	2020 Utfall
Avskrivningar/Rearesultat	-549	-500	-49	-530	-459
Finansnetto	-101	-94	-7	-102	-94

Avskrivningar och utrangeringar budgeteras/prognostiseras utifrån befintliga anläggningstillgångar, beräknad aktiveringstidpunkt, samt antagande om ekonomisk livslängd. Avskrivningar för befintliga anläggningstillgångar prognostiseras genom simulering i ekonomisystemet. Avskrivningar för projekt som ännu inte är avslutade är svårare att budgetera/prognostisera pga att totala utgiftsbelopp, slutdatum och avskrivningstider inte fastställda

Att avskrivningarna ökat beror på att bolagets aktiverade anläggningstillgångar ökat med 2 miljarder under perioden. Avskrivningarna beräknas öka med 10-20% per år de kommande åren.

Vid budgettillfället beräknades avskrivningar och utrangeringar att uppgå till totalt 500 mnkr varav befintliga avskrivningar 378 mnkr, avskrivningar på nyaktiverat 110 mnkr samt utrangeringar för SFA om 12 mnkr.

Avskrivningar och utrangeringar är totalt 49 mnkr högre än budget.

Den största enskilda skillnaden mellan utfall och budget är avskrivningar relaterade till SFA-projektet. Biolinje 1 inklusive tekniktunnel aktiverades för c:a 1,1 miljarder. Under 2021 har aktiverat belopp och avskrivningstider för olika komponenter fastställts, vilket ökade de budgeterade avskrivningarna med 22 mnkr jmf med vad som var känt till vid budgettillfället.

Resterande avvikelse mot budget beror på retroaktiva avskrivningar om 44 mnkr vilka motverkas av ny bedömning gällande utrangering av anläggningstillgångar inom avlopp på -5 mnkr och framflyttade projekt -11 mnkr.

Under 2021 har ett det bolagsövergripande projektet APPA (Aktivera Projekt och Prognostisera Avskrivningar) gått in i implementeringsfas. Exempel på aktiviteter som gav högre retroaktiva avskrivningar än budgeterat är genomlysning av äldre projekt för att säkerställa aktivering vid rätt tidpunkt samt nytt systemstöd i Agresso för att simulera avskrivningar för pågående projekt. Bolaget lägger fortsatt stort fokus på arbete för att öka förutsägbarheten och minska differenserna mellan budget, prognos och utfall. Bolaget kommer under kommande året att genomföra djupare analys för eventuell förlängning av avskrivningstider för vissa komponenter, främst för ledningsnät.

Finansnetto består nästan uteslutande av räntekostnader för upplåningen från Stockholms stad. Genomsnittlig utfallränta blev 0,67 % vilket är högre än räntesatsen om 0,65 % som användes vid budgettillfället. Den räntebärande snittskulden ökade med c:a 500 mnkr jämfört med budget, vilket främst beror på att SFA:s aktiveringsbelopp blev högre än budgeterat.

Investeringar

Utfallet för bolagets investeringar under 2021 blev 3 635 mnkr att jämföra med budget 4 066 mnkr.

(mnkr)	Helår			Helår		
	2021 Utfall	2021 Budget	Diff	2021 Prognos 2	2020 Utfall	Diff fg år
Vattenproduktion	170	382	-212	237	259	-22
Ledningsnät - befintligt nät	589	690	-101	662	677	-15
Ledningsnät - exploateringsområden	1 104	970	134	1 164	1 231	-67
Avloppsrening	173	352	-179	296	323	-27
Avfall	114	276	-162	172	140	32
Övriga investeringar	23	46	-23	24	16	8
Summa exkl uppdragsinvesteringar och	2 173	2 715	-542	2 555	2 647	-92
Uppdragsinvesteringar	0	0	0	0	29	-29
Summa exkl SFA	2 173	2 715	-542	2 555	2 676	-121
SFA	1 462	1 550	-88	1 520	1 253	267
Summa inkl SFA	3 635	4 265	-630	4 075	3 929	145
Generellt besparingskrav		-199	199			0
Summa inkl SFA och besparingskrav	3 635	4 066	-431	4 075	3 929	145

Investeringstakten har under året varit lägre än budgeterat. Detta beror till stor del på tidsförskjutningar i projekten, vilka även har påverkats av pandemin. De huvudsakliga skillnaderna mellan budget och utfall för 2021 redovisas nedan.

Vattenproduktion

Utfallet för årets investeringar inom vattenproduktion blev 212 mnkr lägre än budget. Nya ställverk Lovö och nya långsamfilter Norsborg (båda SFV) har förskjutits i tid. Totalt 153 mnkr.

Ledningsnät befintligt nät

Investeringar i befintligt ledningsnät blev 101 mnkr lägre än budget. Främsta anledningen är förskjutningar samt en del pausade projekt.

Ledningsnät exploateringsområden

Utfallet för ledningsnätsarbeten i exploateringsområden blev 134 mnkr högre än årsbudget. Den enskilt största avvikelserna finns på projekt Årstafältet etapp 1 som dragit över med 158 mnkr. Reviderat genomförandebeslut för etapp 1 har nu fattats i styrelse och KF.

Avloppsrening

Investeringar i avloppsreningsverk understeg budget med 179 mnkr. Flertalet investeringar har förskjutits i tid, däribland Grovrening Sickla del 1, Röt-kammare, Luftningsbassänger del 1, Renovering elsystem och Utlopp Saltsjö kvarn, sammanlagt 131 mnkr.

Avfall

Investeringarna inom avfall blev 162 mnkr lägre än budgeterat. Främst pga HSMA bygg- och

markentreprenad som har fortsatt drabbas av förseningar under 2021, och bygg- och markentreprenaden har skjutits fram. Byggstart är nu beräknad till mars 2022.

ÅVC Lövsta är lägre pga framskjuten byggstart och även lägre pga förskjutningar för sopsugar.

SFA

SFA:s investeringsnivå för året blev 88 mnkr lägre än budgeterat. Lägre framdrift än planerat i en av två tunnelentreprenader medförde förskjutning över tid (-82 mnkr). Arbeten pågick under året på samtliga tunnelsträckor. Lägre markhyror gav en sänkning jämfört med årsbudget.

Övriga investeringar

Övriga investeringar i bolaget, som främst utförs i de stödjande verksamheterna, gick under budget med 23 mnkr. Främst pga projekt inom fastighet, 30 mnkr lägre. pga flera projekt avseende upprustning värmesystem, bredbandsinstallation samt allmänna upprustningar framskjutna i tid.

Beskrivning av stora projekt >300 mnkr

Stockholms Framtida Avloppsrening

Bakgrund: En förutsättning för stadens tillväxt är en fungerande avloppsrening som klarar kraven på såväl rening av avloppsvattnet som påverkan på omgivningen i form av buller, lukt och transporter. Byggandet av Stockholms Framtida Avloppsrening innebär en fördubbling av kapaciteten i Henriksdals reningsverk och åtgärder som utvecklar anläggningen till ett av världens modernaste reningsverk. Beslutet innebär även att Bromma reningsverk stängs och en ny avloppstunnel byggs från Bromma till Henriksdal. Projektmålen inkluderade ett renare vatten i Mälaren, minskade utsläpp i Östersjön och att transporter med avloppsslam genom bostadsområden upphör.

Stadsdel: Södermalm

Beslut: Genomförandebeslut

Senaste beslutade investeringsbelopp: 9 172 mnkr

Total prognos: 9 943 mnkr

Budget 2022: 1 549 mnkr

Upparbetat per 2021-12-31: 5 155 mnkr

Tidplan: klart kv4 2029

Eventuella förändringar i projektet: Inga förändringar i omfattning

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Lägre framdrift än planerat i en av entreprenaderna som driver tunnel mellan Åkeshov och Sickla. Driftsättning och överlämning av första biolinjen i Henriksdal har dragit ut på tiden och därmed har byggstart för nästa etapp försenats. Även i Sickla är framdrift i bergentreprenad lägre än planerat.

Upphandling av bygg- och installationsentreprenad Sickla pågår, fortfarande osäkerhet om kontraktssumma vilket kan påverka totalprognos

Årstafältet

Bakgrund: Stockholm stad har sedan 2007 arbetat med planeringen av den nya stadsdelen där cirka 6 000 nya bostäder är planerade att anläggas. För Stockholm Vatten och Avfall innebär denna exploatering ett VA-mässigt komplext arbete där såväl stora VA-system påverkas av exploateringen samt att ett helt nytt VA-system måste anläggas. Arbetet kommer att genomföras i 8 etapper. Inom etapp 1 krävs stora investeringar för att möjliggöra den vidare exploateringen. För Stockholm Vatten och Avfall innebär dessa investeringar stora omläggningar av huvudledningar och utbyggnad av befintlig dagvattendamm.

Stadsdel: Årsta

Beslut: Genomförandebeslut för etapp 1

Senaste beslutade investeringsbelopp: 200 mnkr

Total prognos: 983 mnkr (för samtliga etapper)

Budget 2021: 57 mnkr

Utfall 2021: 212 mnkr

Upparbetat per 2021-12-31: 429 mnkr

Tidplan: klart kv4 2034

Eventuella förändringar i projektet: Inga förändringar mot senaste beslut.

Bolagets styrelse har fattat inriktningsbeslut avseende etapp 2,3 och 4 i juni 2021.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Inget att rapportera.

Tvärförbindelse Södertörn

Bakgrund: I samband med Trafikverkets utbyggnad av den nya trafikleden Tvärförbindelse Södertörn mellan E4/E20 vid Vårby och väg 73 vid trafikplats Jordbro, Haninge måste befintlig VA-anläggning läggas om och byggas ut. SVOA bör också utföra vissa strategiska förarbeten för att möjliggöra framtida utbyggnad av den allmänna VA anläggningen i området. Åtgärderna samordnas med angränsande exploateringar och bolagets övriga planerade arbeten.

Stadsdel: Flemingsberg

Beslut: Inriktningsbeslut

Senaste beslutade investeringsbelopp: 50 mnkr

Total prognos: 1 058 mnkr

Budget 2021: 32 mnkr

Utfall 2021: 14 mnkr

Upparbetat per 2021-12-31: 42 mnkr

Tidplan: klart kv4 2028

Eventuella förändringar i projektet: Kostnadsbilden för de konfliktpunkter som identifierats genom Trafikverkets inventering samt metod- och teknikval har påverkat budget för projektet kraftigt. Ärende för ansökan om reviderat inriktningsbeslut är under beredning för beslut i KF i början av 2022.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Fortfarande finns det till olika grad osäkerheter för hur konfliktpunkter för ännu inte påbörjade delprojekt ska lösas.

Högdalens sorteringsanläggning, HSMA

Bakgrund: Stockholms stad har som ett led i sitt klimatarbete beslutat att samla in och biologiskt behandla 70 % av stadens matavfall. Stadens klimatstrategi omfattar även att förbränning av fossil plast ska minska och på så sätt uppnå en mer förnyelsebar fjärrvärmeproduktion samt att staden ska eftersträva resurseffektiva kretslopp. Ett sätt att få mer förpackningsmaterial, vilket i stor utsträckning i dagsläget felaktigt hamnar i hushållens restavfallspåse istället för i producentansvarssystemet, till materialåtervinning är att låta en sorteringsanläggning eftersortera restavfallet mekaniskt. Stockholms stad har i ägardirektiv angett att SVOA ska verka för att en sådan anläggning uppförs. Anläggningen, i kombination med befintlig separat insamling av matavfall, uppskattas bidra till en minskad klimatpåverkan för Stockholms avfallshantering i form av minskade utsläpp av växthusgaser på c:a 43 000 ton CO₂e/år.

Stadsdel: Enskede-Årsta-Vantör

Beslut: Genomförandebeslut

Senaste beslutade investeringsbelopp: 955 mnkr

Total prognos: 955 mnkr

Budget 2021: 222 mnkr

Utfall 2021: 87 mnkr

Upparbetat per 2021-12-31: 270 mnkr

Tidplan: klart kv3 2024

Eventuella förändringar i projektet: Försenat. Projektet avvaktar lagakraftvunnen detaljplan för att kunna fastslå genomförandetid. Beslut om laga kraft väntas i närtid.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Projektets tidplan är direkt beroende av när den nya detaljplanen för området antas. I övrigt löper projektering och planering på enligt plan och entreprenörer är redo att påbörja byggarbetet så snart de ges klartecken för detta. Preliminärt

byggstartsdatum är satt till mars 2022.

Ugglevikens reservoar

Bakgrund: Ugglevikens reservoar som togs i drift 1935 är en av de viktigaste reservoarerna då den tillhör det så kallade normalzonsnätet som är direkt kopplat till vattenverken i Lovö och Norsborg. Reservoaren har stor betydelse för att säkerställa en jämn produktion av vatten på vattenverken och för att fullt ut kunna använda övriga tre normalzonsreservoarer i Trekanten, Tensta och Tallkrogen. Reservoaren har dessutom, som alla reservoarer, en leveranssäkrande funktion. Ugglevikens reservoar är för låg, varför den begränsar hur övriga normalzonsreservoarer kan nyttjas och hur balansen i nätet fungerar. Under en del av dygnet måste Ugglevikens reservoar stängas vilket medför att leveransområdet inkluderande Norrmalm och Östermalm då saknar reservoar. Reservoarens volym är dessutom för liten. Projektets huvudsyfte är att säkra den framtida funktionen vilket kräver att bräddnivån höjs med 5 m och att reservoarvolymen ökas med ca 50 % från 18 000 m³ till 27 000 m³.

Stadsdel: Östermalm

Beslut: Inriktningsbeslut

Senaste beslutade investeringsbelopp: 75 mnkr

Total prognos: 799 mnkr

Budget 2021: 5 mnkr

Utfall 2021: 6 mnkr

Upparbetat per 2021-12-31: 18 mnkr

Tidplan: klart kv1 2031

Eventuella förändringar i projektet: Inget att rapportera.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Samråd har hållits för detaljplan och processen löper vidare. I nuvarande fas är den största risken att det skulle kunna bli förseningar/stopp i detaljplanprocessen vilket påverkar projektet.

Mälarbanan

Bakgrund: Projektet Mälarbanan går ut på att Trafikverket bygger ut järnvägen genom att dubblera antal spår mellan Tomtebodavägen och Kallhäll. I dagsläget har Stockholm Vatten och Avfall 66 st VA-ledningar som korsar eller ligger parallellt med järnvägsfastigheten och behöver genomföra detta projekt för att kunna anpassa VA-nätet utefter ny infrastruktur.

Stadsdel: Stockholm

Beslut: Genomförandebeslut

Senaste beslutade investeringsbelopp: 797 mnkr

Total prognos: 768 mnkr

Budget 2021: 213 mnkr

Utfall 2021: 66 mnkr

Upparbetat per 2021-12-31: 446 mnkr

Tidplan: klart kv2 2024

Eventuella förändringar i projektet: Tidplan och ekonomi bedöms inte att ha några förändringar under 2021 och 2022, allt ryms inom beslutad budget och tidplan.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Inget att rapportera.

Slussen

Bakgrund: I och med Stockholms stads ombyggnad och exploatering av Slussen påverkas samtliga huvud- och distributionssystem för vatten, spillvatten och dagvatten inklusive dess tillhörande tekniska anläggningar i stor omfattning. Slussen är en strategisk knutpunkt för flera av Stockholm Vatten och Avfalls många ledningssystem vilka försörjer stora delar av innerstaden. Slussens grundläggning och konstruktioner är uttjänta och måste byggas upp igen från grunden. Därför krävs att Stockholm Vatten och Avfalls berörda ledningssystem flyttas och läggs om samtidigt som nya ledningssystem och anläggningar tillkommer för att klimat- och kapacitetssäkra VA-försörjningen.

Stadsdel: Södermalm
Beslut: Genomförandebeslut
Senaste beslutade investeringsbelopp: 770 mnkr
Total prognos: 732 mnkr
Utfall 2021: 82 mnkr
Upparbetat per 2021-12-31: 647 mnkr
Tidplan: klart kv3 2025

Eventuella förändringar i projektet: Inga förändringar, fakturering av årets entreprenadkostnader görs under Q4 enligt betalplan.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Inga större nu kända risker i genomförandet. Viss omprojektering orsakat av att nya och avsevärt större sättningar i marken längs Stadsgården blivit kända för projektet i ett sent skede, vilket påverkar SVOA:s ledningssystem i stor omfattning. God samverkan med samtliga teknikområden och om projekteringen inryms i gällande projekteringstidplan.

Nya Östbergatunneln

Bakgrund: Nya Östbergatunneln ska avlasta Henriksdals reningsverk från dagvatten, frigöra bräddvattenkapacitet i befintlig brädd- och dagvattentunneln från sicklaanläggningen och öka kapacitet för avledning av dagvatten. Investeringen innebär anläggande av en 2100 m lång dagvattentunnel i berg från Sickla till Saltsjön.

Stadsdel: Enskede-Årsta-Vantör
Beslut: Inriktningsbeslut
Senaste beslutade investeringsbelopp: 10 mnkr
Total prognos: 641 mnkr
Budget 2021: 5 mnkr
Utfall 2021: 15 mnkr
Upparbetat per 2021-12-31: 40 mnkr
Tidplan: klart kv4 2026

Eventuella förändringar i projektet: Inriktningsbeslut fattat i KF i mars 2019, med en indikativ totalprognos på 320 mnkr. Genomförandebeslut kommer att sökas i KF i början av 2022. Driftsättning av tunneln är justerad till kv2 2026.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Påverkan av exploateringar och stadsbyggnadsprojektet utmed tunnelsträckningen.

Mässtunneln

Bakgrund: Mässtunneln avlastar befintligt avloppssystem, minskar bräddning och möjliggör planerad exploatering av Mässtaden. SVOA anlägger en cirka 4000 m lång avloppstunnel i berg från Mässvägen söder om Älvsjö gård som ansluts till planerad Stockholms framtida avloppsrening ledningsnäts tunnel (SFAL) vid Liljeholmen.

Beslut: Genomförandebeslut
Senaste beslutade investeringsbelopp: 40 mnkr
Total prognos: 1 061 mnkr
Budget 2021: 25 mnkr
Utfall 2021: 7 mnkr
Upparbetat per 2021-12-31: 29 mnkr
Tidplan: klart kv4 2025

Eventuella förändringar i projektet: Med anledning av tillståndsprocessen har byggstart ändrats till hösten 2023 med driftsättning kv2 2028. Beredning av ärende för ansökan om genomförandebeslut i KF under Q1 2022 pågår. Projektets beräknade totalkostnad har ökat kraftigt, främst hänförligt till marknadsanpassning av priser baserat på liknande, nyligen upphandlade tunnelprojekt samt villkoren i miljötillståndet som

medför en ökad tätning av tunneln.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Påverkan av exploateringar och stadsbyggnadsprojekt utmed tunnelsträckningen

Trekantens reservoar

Bakgrund: Trekanten är den största reservoaren i bolagets verksamhetsområde och rymmer 72200 m³ vatten, fördelat på två behållare (norra och södra). Reservoaren ligger centralt i normalzon och fungerar som utjämningsreservoar inom Norsborg och Lovö vattenverks normalzonsområde. Den grundläggande funktionen är att hantera variationerna i vattenförbrukningen under dygnet i hela leveransområdet och därmed möjliggöra en jämn inpumpning från vattenverken till huvudvattennätet. I händelse av störningar eller avbrott i leveransen från vattenverken respektive avbrott i huvudvattennätet fungerar reservoaren tillsammans med övriga reservoarer även som reservvolym i vattenförsörjningen. Reservoar Trekanten har omfattande funktions- och konditionsbrister som behöver åtgärdas.

Stadsdel: Hägersten-Älvsjö

Beslut: Genomförandebeslut

Senaste beslutade investeringsbelopp: 530 mnkr

Total prognos: 529 mnkr

Budget 2021: 35 mnkr

Utfall 2021: 25 mnkr

Upparbetat per 2021-12-31: 61 mnkr

Tidplan: klart kv4 2027

Eventuella förändringar i projektet: Upphandling är klar. Förberedande arbeten utförs.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Inget att rapportera.

SFV-L Norsborg VV - Alby

Bakgrund: Stockholm Vatten och Avfall behöver förstärka befintligt huvudvattenledningsnät mellan Norsborgs vattenverk till Alby växelkammare genom ny läggning av en huvudvattenledning med dimension 1400 mm på en sträcka om 3800 m mellan Norsborgs vattenverk och Albykammaren i Botkyrka. I projektet ingår även en ny passage i en ny skyddskulvert under E4.

Stadsdel: Norsborg-Alby

Beslut: Inriktningsbeslut

Senaste beslutade investeringsbelopp: 38 mnkr

Total prognos: 475 mnkr

Budget 2021: 20 mnkr

Utfall 2021: 11 mnkr

Upparbetat per 2021-12-31: 11 mnkr

Tidplan: klart kv2 2028

Eventuella förändringar i projektet: Endast mindre förändringar som inte bedöms påverka tidplan eller totalprognos. Inriktningsbeslut fattat i KF i nov 2020 med en indikativ totalprognos på 475 mnkr

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Korsning med väg E4/E20 behöver utföras med skyddsror eller kulvert och samordnas med Trafikverket. Trafikverket planerar samtidigt en breddning av vägen med ett körfält i vardera riktning. Tidplanen för projekten är förskjutna c:a 5 år i tiden. Samordning kan bli kritisk avseende tider, utförande och/eller omfattning. Dialog pågår med Trafikverket och i dagsläget har frågan inte påverkat tidplan eller totalkostnad men frågan bevakas. I övrigt har inga större risker avseende tid eller kostnader identifierats i detta skede.

Hagastaden

Bakgrund: Genom överdäckning av motorväg och järnväg kommer det gamla industriområdet bebyggas och omvandlas till en levande och attraktiv stadsdel. Det nya området Hagastaden kommer rymma 5 000 nya bostäder och 50 000 arbetsplatser när det står färdigt. Stadsdelen kommer att integreras med Karolinska Institutet och Nya Karolinska Solna. För att möta dessa bostäder och arbetsplatsers behov av ett fungerande

vatten- och avlopssystem måste SVOA förnya det befintliga VA-systemet för att möta exploateringskrav.

Stadsdel: Norrmalm

Beslut: Genomförandebeslut

Senaste beslutade investeringsbelopp: 405 mnkr

Total prognos: 467 mnkr

Budget 2021: 31 mnkr

Utfall 2021: 22 mnkr

Upparbetat per 2021-12-31: 309 mnkr

Tidplan: klart kv1 2026

Eventuella förändringar i projektet: Tidplan för exploateringsprojektet är ändrad, med nytt indikerat färdigställande 2030. Hagastaden är indelat i tre detaljplaner. Det finns delar som efter tidigare investeringsbeslut genomgått stora förändringar. Stora ändringar har framförallt skett i Östra Hagastaden där den tidigare fördjupade översiktsplanen, som låg till grund för genomförandebeslut, redovisade en rondellösning vid Norrtull och en stadsstruktur kring trafikplatsen. Strukturen för östra delen av Hagastaden utvecklades i programmet och visar en helt annan utformning av platsen. Östra Hagastaden har således en ändrad och utökad omfattning med fler byggrätter och ett utökat geografiskt område. Dessa ändrade förutsättningar i projektet (inkl inarbetande av ny totalprognos samt sluttid) har medfört att beredning av ärende för ansökan om reviderat genomförandebeslut i KF under 2022 pågår.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Risk för ändrade förutsättningar och omfattning, primärt inom delprojekten östra och västra Hagastaden som befinner sig i ett tidigt skede utan antagna detaljplaner.

Norra Djurgårdsstaden, Norra

Bakgrund: Stockholms stad har beslutat att exploatera områdena kring Hjorthagen, Värtan och Frihamnen. Området ingår i stadens satsning på en miljöprofilerad stadsdel. Inom Norra Djurgårdsstaden planeras det för 12 000 nya bostäder, 35 000 arbetsplatser, utbyggnad av spårväg och hamnverksamheten vid värta- och frihamnen. Exploateringen kräver utbyggnad av nytt VA-ledningsnät inklusive pumpstationer samt utförande av erforderliga förstärkningsåtgärder på befintliga ledningssystem inom Norra Djurgården.

Stadsdel: Östermalm

Beslut: Genomförandebeslut

Senaste beslutade investeringsbelopp: 350 mnkr

Total prognos: 358 mnkr

Budget 2021: 9 mnkr

Utfall 2021: 9 mnkr

Upparbetat per 2021-12-31: 313 mnkr

Tidplan: klart kv4 2027

Eventuella förändringar i projektet: Inga förändringar i omfattning i nuläget. Tidplan för exploateringsprojektet är dock ändrad, beräknas klart till kv4 2030.

Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Osäker tidplan och omfattning av kvarvarande behov av utbyggnad av VA-ledningsnätet pga ändrade detaljplaner inom Kolkajen. Eventuellt behov av reviderat genomförandebeslut längre fram.

Norra Djurgårdsstaden, Södra

Bakgrund: Stockholms Stad har beslutat att exploatera områdena kring Hjorthagen, Värtan och Frihamnen. Området ingår i stadens satsning på en miljöprofilerad stadsdel. Inom Norra Djurgårdsstaden planeras det för 12 000 nya bostäder, 35 000 arbetsplatser, utbyggnad av spårväg och hamnverksamheten vid Värta- och Frihamnen. Exploateringen kräver utbyggnad av nytt VA-ledningsnät inklusive pumpstationer samt utförande av erforderliga förstärkningsåtgärder på befintliga ledningssystem inom Norra Djurgården.

Stadsdel: Östermalm

Beslut: Genomförandebeslut
Senaste beslutade investeringsbelopp: 300 mnkr
Total prognos: 298 mnkr
Budget 2021: 42 mnkr
Utfall 2021: 35 mnkr
Upparbetat per 2021-12-31: 74 mnkr
Tidplan: klart kv4 2028

Eventuella förändringar i projektet: Tidplan för exploateringsprojektet ändrad, beräknas klart till kv4 2030.
Större risker samt övrig information som bolaget bedömer som relevant: Osäker tidplan för/omfattning av utbyggnaden inom resterande delar av Södra Värtan.

Bolagets uppgift

Stockholm Vatten och Avfall står väl rustade för framtiden, men vi har tuffa utmaningar framöver. Stockholm är en av de städer i Europa som växer allra snabbast, vilket ställer stora krav på oss. Vi ska rena avloppsvatten från allt fler stockholmare, tillhandahålla rent dricksvatten och skapa ännu mer effektiva lösningar för en hållbar avfallshantering. Högre miljökrav, ökad digitalisering och ett förändrat klimat gör även att vi måste anpassa vår verksamhet efter nya förutsättningar.

Vi har en fantastisk vision: **Tillsammans för världens mest hållbara stad.**

För att nå hela vägen dit behöver vi en tydlig inriktning för hur vi styr verksamheten och prioriterar våra resurser.

Därför har Stockholm Vatten och Avfall formulerat fyra tydliga bolagsmål för vår verksamhet de kommande åren. Bolagsmålen ska stötta oss i det viktiga arbetet framåt och ligga till grund för dialogen med stockholmare och andra samarbetsparter.

Vi lägger grunden för en hållbar stad

Stockholm Vatten och Avfall är Sveriges största vatten- och avfallsbolag. Vi är en del av Stockholms stad och har stockholmarnas och miljöns bästa för ögonen i allt vi gör. Vi är även en viktig regional aktör och levererar dricksvatten och renar avloppsvatten åt flera av våra grannkommuner.

Vår uppgift är att se till att stockholmarnas vardag fungerar. Varje dag, året runt ser vi till att 1,5 miljoner människor har tillgång till rent och friskt vatten, direkt ur kranen. Vi renar avloppsvatten från 1,2 miljoner människor och hämtar närmare 1 miljon stockholmarnas hushållsavfall. Stockholm Vatten och Avfall har ett helhetsansvar för Stockholms vatten – från dricksvatten i Mälaren till det renade avloppsvattnet i Östersjön. Vi arbetar aktivt för att säkra dricksvattentillgången och bevara den goda vattenkvaliteten i Mälaren.

Vi ansvarar också för Stockholms stads avfallsverksamhet med allt från avfallshämtning och återvinningscentraler till insamling av farligt avfall. Tillsammans med stockholmarna arbetar vi för att minska mängden avfall och för att det avfall som ändå uppstår ska återanvändas, återvinnas och bli en del av kretsloppet.

Just nu pågår flera stora projekt för att trygga en hållbar vatten- och avfallshantering i ett växande Stockholm. Vi bygger ut och moderniserar Henriksdals reningsverk till att bli en av världens mest moderna avloppsreningsanläggningar och vi har tagit första stegen mot att öka produktions- och leveranskapaciteten av dricksvatten. Uppförandet av en modern avfallsanläggning i Högdalen pågår.

För att lyckas måste vi hjälpas åt. Med nya, innovativa lösningar, hög tillgänglighet och samverkan – med stockholmarna och andra aktörer ska vi tillsammans arbeta för att Stockholm blir världens mest hållbara stad.

- **BOLAGSMÅL 1:** Leder vatten- och avfallsbranschens utveckling med hållbara, innovativa och kostnadseffektiva lösningar 2025
- **BOLAGSMÅL 2:** Inspirerar och förenklar för stockholmarna att göra aktiva och hållbara val 2025

- **BOLAGSMÅL 3:** Verksamheten är resurspositiv 2030
- **BOLAGSMÅL 4:** När nollvisionen för oplanerade leveransstörningar 2030

En fördjupning av bolagsmålen med kopplade strategier återfinns under avsnitt 6.5. Kopplat till bolagsmålen finns verksamhetsmål som syftar till utveckling och förbättringar för att nå målen. Dessa konkretiseras och följs upp i verksamheten med hjälp av aktiviteter och indikatorer

Bedömning av bolagets interna kontroll

Den samlade bedömningen efter 2021 års internkontrollgranskning är att bolagets interna kontroll varit tillräcklig. Granskningarna har genomförts utefter upprättad internkontrollplan för att ge en rimlig försäkran om att bolaget har en god intern kontroll.

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Stockholm Vatten och Avfall bidrar till att skapa sysselsättning och inkludering genom egna insatser likväl som att ta fram Stockholmsjobb, feriearbeten och praktikplatser i samarbete med arbetsmarknadsförvaltningen. Bolaget arbetar aktivt för att upprätthålla en respektfull och likabehandlande arbetsmiljö.

För att skapa en inkluderande och jämställd arbetsplats med en mångfald hos de anställda så arbetar bolaget systematisk med aktiva åtgärder mot diskriminering och trakasserier samt med normkritisk granskning av annonstexter och kommunikation.

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

Stockholm Vatten och Avfall arbetar aktivt för att kunna erbjuda fler Stockholmsjobb vilket gett mycket goda resultat. Det goda samarbetet med arbetsmarknadsförvaltningen för att erbjuda möjligheter till arbete för fler stockholmare fortsätter, liksom etablering av samarbete med branschorganisation och arbetsgivarorganisation.

Bolaget arbetar aktivt för att möjliggöra feriejobb för stadens ungdomar. Bland annat uppmanas alla verksamheter att se över sina möjligheter att öka antalet ferieplatser och löpande inkomma med möjliga platser, och även vid höst- och jullov. Under 2021 har ett nytt koncept testats för att möjliggöra ännu fler ferieplatser vilket gett goda resultat. Konceptet kommer att vidareutvecklas under 2022.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Bidra till aktivitetsinsatser, bland annat Stockholmsjobb, som sänker trösklar till jobb och underlättar inträde på arbetsmarknaden	 Antal tillhandahållna platser för kommunala visstidsanställningar Analys Bolaget har arbetat aktivt med att internt informera om möjligheten att ta emot kommunala visstidsanställda vilket har lett till ökat antal platser under 2021. Målet uppfylls med god marginal.	10	4	
 I samverkan med arbetsmarknadsnämnden fortsatt erbjuda feriejobb som är meningsfulla och erbjuder ett första steg in på	 Antal tillhandahållna platser för feriejobb Analys Under 2021 har ett nytt	18	15 st	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
arbetsmarknaden, för att främja goda och jämlika uppväxtvillkor med särskild uppmärksamhet mot socioekonomiska förhållanden i stadsdelsnämndsområdena	arbetssätt tagits fram och testats för att öka möjligheterna att ta emot feriearbetare. Avdelningsgemensamma ferieplatser sätts ihop då de enskilda enheterna har svårt att sysselsätta en person på heltid under ferieperioderna. Konceptet kommer att vidareutvecklas under 2022.			
	 Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi Analys Se ovanstående indikator (Antal tillhandahållna platser för feriejobb).	18 st	15 st	

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

Stockholm Vatten och Avfall arbetar på ett systematiskt sätt med risk- och sårbarhetsanalyser samt åtgärdsplaner för att hålla arbete i offentliga miljöer trygga, likabehandlande och respektfulla.

Från mars 2020 och fram till sommaren 2021 har SVOA:s krisledning varit aktiv på grund av covid-19. Under tiden har krisledningen haft möjlighet att arbeta skarpt med utveckling av arbetsmetoder och medlemmarnas kunskap. Dessutom har nya rutiner och kommunikationsplaner har tagits fram.

En utvärdering av krisorganisationens arbete under pandemin redovisades i en rapport med åtgärdsförslag, och samtliga kortsiktiga åtgärder är implementerade.

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stockholm Vatten och Avfall bidrar till målet genom att försörja Stockholm med ett hälsosamt och gott dricksvatten med hög kvalitet och tillgänglighet, genom att avfallshanteringen sköts på ett effektivt sätt och genom att avbrott i leveranserna åtgärdas snabbt. Bolaget bidrar aktivt i planeringen för ett växande Stockholm genom sitt deltagande i stadens exploateringsprojekt och arbetar för att komma in i ett tidigt skede i stadens planering.

Reningen av avloppsvatten sköts på ett klimatsmart sätt med värmeåtervinning av spillvattnet och en hög biogasproduktion. Det pågår en rad aktiviteter för att nå upp till målen inom miljöområdet, inte minst för att nå det högt uppsatta målet för matavfallsinsamling och uppförandet av en sorteringsanläggning i Högdalen

(HSMA). Stockholm Vatten och Avfall driver projektet för Stockholms framtida avloppsrening (SFA), vilket kommer att ha stora positiva miljöeffekter genom bättre rening, mindre bräddningar samt mindre utsläpp av växthusgaser. Arbetet med energieffektiviserande åtgärder fortgår.

Under året har arbete genomförts för att förtydliga det bolagsgemensamma hållbarhetsarbetet och bolagets viktigaste hållbarhetsområden. Inom ramen för detta säkerställs även hantering av kraven i stadens Miljöprogram.

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Genom att tillhandahålla rent dricksvatten, en effektiv avloppsrening och en hållbar avfallshantering bidrar Stockholm Vatten och Avfall till att göra Stockholm till en attraktiv plats för både näringsliv och privatpersoner. Bolaget medverkar aktivt i planeringen för samhällsutvecklingen och skalar upp kapaciteten i takt med att staden växer.

Bolaget arbetar löpande med förbättringar för att utveckla service och bemötande, självbetjäning, digitala lösningar, samt tillhandahåller mottagaranpassad information och rådgivning till privat- och företagskunder. Den kundundersökning som genomfördes 2020 gav ett NKI på 74,6 vilket var en ökning med 1,1 procentenheter jämfört med föregående mätning redan höga resultat.

Offentlig upphandling och inköp används som ett medel för att driva samhällsutvecklingen i hållbar riktning i enlighet med Stockholms stads program för upphandling och inköp. Bolagets inköp ska vara marknadsmässiga, konkurrensneutrala och av hög kvalitet.

För att underlätta för det lokala näringslivet under pandemiperioden har SVOA vidtagit ett antal åtgärder. Bolagets kundtjänstfunktion har stärkts upp för ökad tillgänglighet och kapacitet att snabbt hantera en ökad mängd ärenden. Kunder har informerats om åtgärder för att sänka kostnaderna för avfallsabonnemanget, och rutinerna anpassning av abonnemang (uppehåll och hämtningsintervall) samt förfrågningar om uppskov har förenklats. Därutöver har bolaget haft interna informationsinsatser för att säkra upp att leverantörerna får snabb betalning genom att inkommande fakturor hanteras skyndsamt, inom den förkortade betalningstiden.

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

För att bidra till ett växande Stockholm utvecklas processer och organisation för exploateringsprojekt och bolaget deltar i planeringen för ett växande Stockholm i nya stadsdelar med behov av infrastruktur. Bolaget arbetar för att VA- och avfallsfrågorna ska komma in i ett tidigt skede i stadens planering.

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

Stockholm Vatten och Avfall bidrar till kommunfullmäktiges mål genom att resor, transporter och entreprenaduppdrag sker på ett så hållbart sätt som möjligt.

Bolagets fordon utgörs främst av arbetsfordon och maskiner av olika slag. Så långt det är möjligt görs miljövänliga val, och vid utbyte eller nyanskaffning undersöks klimatsmarta alternativ.

Delar av bolagets uppdrag utförs av entreprenörer, och där ställs krav på miljövänliga alternativ där så är möjligt. Vid andra upphandlingar som innefattar transporter ställs krav på miljöanpassning av transporter och fordon i enlighet med stadens miljöprogram.

Vid kortare resor i tjänsten används cykel eller kollektivtrafik, alternativt bolagets bilpool med eldrivna fordon. Bolaget erbjuder även elcyklar som är bokningsbara via pool.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	 Andel förnyelsebart (inkl el) drivmedel i personbilar och lastbilar Analys Årets utfall ligger över målet. Månadsvis uppföljning infördes under året med gott resultat, och punktinsatser på fordon som tankat fossilt drivmedel genomförs i större utsträckning.	93 %	90 %	

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

De flesta av ägardirektiven som direkt riktar sig till Stockholm Vatten och Avfall återfinns inom hållbarhetsområdet. Här inryms stora delar av bolagets verksamhet som utveckling av avfallshanteringen, arbete för att minska utsläpp till vatten, satsningar för att påverka stockholmarna till en hållbar livsstil och åtgärder för att effektivisera energianvändningen. Klimatpåverkan har identifierats som en av de stora utmaningarna framöver, och ligger också till grund för att bolagsmålen på kort och lång sikt ska sträva mot att minska stadens sårbarhet för ett klimat i förändring.

Stockholm Vatten och Avfall arbetar mot högt uppsatta mål för dricksvattenkvalitet, insamling och behandling av avfall, avloppsrening samt hantering av vattenläckor och avloppsstopp så att våra kunder fortsätter vara nöjda med våra tjänster.

Bolaget har en energikrävande verksamhet, framför allt behövs mycket el för att driva pumpar i verk och ledningsnät. Energianvändningen kommer att öka i och med ny reningsteknik, intensivare skyfall samt en växande stad. Bolaget arbetar med att hålla ner energianvändningen genom effektivisering och optimering, och energibesparande åtgärder identifieras löpande liksom planer för att genomföra dessa. I reningsverken produceras rågas, som i första hand skall uppgraderas till fordonsbränsle och därigenom minska användningen av fossila bränslen.

Bolaget beräknar koldioxidavtryck enligt Greenhouse Gas Protocol Standards (GHG-protocol). En plan för att fasa ut fossila bränslen och uppnå en klimatneutral verksamhet är framtagen. Utredning av placering av fler solcellsanläggningar fortsätter under 2021.

Klimatförändringar kan leda till fler problem med bräddningar och översvämningar på grund av större och mer frekventa skyfall samt försämrad kvalitet på råvattnet som tas ur Mälaren. Bolaget genomför en rad åtgärder och utredningar för att minska verksamhetens sårbarhet. Bland annat ger skyfallskartan bättre förutsättningar för att planera för åtgärder. I projektet för Stockholms Framtida Avloppsrening (SFA) tas höjd för att hantera ökade vattenflöden. Tekniker för att hantera sämre råvattenkvalitet utreds.

Bolaget bidrar på många olika sätt till en hållbar vattenanvändning, inte minst genom att påverka invånarnas beteende genom information och kommunikation samt genom SFA-projektet. Stockholm Vatten och Avfall upprättar tillsammans med miljöförvaltningen åtgärdsprogram för Stockholms vattenförekomster för att uppnå en god vattenstatus. Bolaget medverkar i strategiskt arbete för hållbara lösningar för dagvattnet. Arbete pågår för att öka lokalt omhändertagande av dagvatten vid nyanslutningar till ledningsnätet. Kapacitetshöjande åtgärder på avloppsledningsnätet planeras för att minska bräddningar och Stockholms Framtida Avloppsrening kommer innebära att bräddpunkter byggs bort.

Arbetet med att förstärka huvudvattenledningsnätet fortskrider, och utifrån kapacitetsutredning kommer en plan för åtgärder att tas fram inom ramen för programmet Stockholms Framtida Vattenförsörjning (SFV). Förstärkningen av Hässelbyledningen fortskrider, liksom reservoarprogrammet.

Utsläppskraven för avloppsrening har uppnåtts under perioden genom fortsatt arbete med att löpande åtgärda processen med anledning av begränsad kapacitet under SFA-projektet i Henriksdal samt underhållsprojekt i Bromma. Vid båda avloppsreningsverken pågår förbättringsarbeten för att klara utsläppskraven. Uppströmsarbetet följer handlingsplaner och aktivitetslista.

Bolaget bistår staden med kompetens i samband med sjörestaureringar. Arbetet med områdesspolning fortlöper enligt plan och ledningsinventering av rönnät pågår i syfte att detektera fel och brister samt tillskottsvatten.

Reklamationsnivån för insamling av hushållsavfall ligger fortsatt på en stabil och låg nivå, och det ackumulerade utfallet på 0,21 % är väl under målvärdet på 0,30 %.

Regeringen har beslutat om upphävande av producentansvaret för returpapper. Nuvarande system där producenterna ansvarar för insamling och behandling av returpapper upphör efter 31 december 2021, och från 1 januari 2022 övergår ansvaret till kommunerna. Inför övertagandet har ett arbete med planering, systemutformning, styrelsebeslut och upphandlingar genomförts.

En ny avfallsplan för 2021-2024 antogs i kommunfullmäktige i mars. Planen omfattar hela stadens avfallshantering och innehåller mål och åtgärder för såväl Stockholm Vatten och Avfall som för andra verksamheter i staden. Avfallsföreskrifterna har uppdaterats utifrån förändrad lagstiftning i MB samt avfallsförordningen. Avfallsföreskrifterna ställdes ut under sommaren och ett slutligt förslag till nya avfallsföreskrifter antogs av Avfallsnämnden i oktober. Beslut om antagande ligger nu till KF i början av 2022.

För att uppnå stadens långsiktiga mål för ökad matavfallsinsamling till biologisk behandling uppförs en sorteringsanläggning i Högdalen. Matavfallsinsamlingen i innerstaden sker som regel via säckhämtning eftersom det praktiskt inte går att ha separat insamling i kärl, vilket har föranlett en lösning med optisk sortering. Detaljplanen för området har ännu inte vunnit laga kraft, men de förberedande markarbeten som varit möjliga att göra utan detaljplan är genomförda.

Som en följd av att många hotell, restauranger, gymnasier och högskolor hållit stängt under pandemin, tillsammans med ytterligare skärpning av restriktioner, är andelen matavfall till biologisk behandling fortsatt påverkad.

Uppföljning av Stockholm Vatten och Avfalls arbete mot miljöprogrammet återfinns i bilagan Rapport T3 2021 Miljöprogram SVOA.

BOLAGSMÅL 1: Leder vatten- och avfallsbranschens utveckling 2025

Stockholm Vatten och Avfall är en samhällsbyggare i ordets rätta bemärkelse. Med nya, innovativa lösningar och arbetssätt säkrar vi en hållbar infrastruktur för vatten och avfall i en snabbt växande stad. Vi är aktiva i planeringen av nya stadsdelar och utvecklar smarta kretslopp. Vi utvecklar nya robusta system för att trygga tillgången på dricksvatten och bevara den höga vattenkvalitet som satt Stockholm på världskartan. Vi har en nära dialog med våra kunder för att möta dagens och morgondagens behov och anpassa vår verksamhet därefter. Vi har ett av världens mest moderna reningsverk och minimerar föroreningar och utsläpp till Östersjön. Det är också vi som ser till att dagvattnet tas om hand och att Stockholms sjöar fortsatt kan hålla hög kvalitet. Vi ligger i framkant och samverkar med andra för att hitta hållbara lösningar och klara både nuvarande och kommande generationers behov.

Strategier för att nå målet:

- Arbeta aktivt med utveckling av kostnadseffektiva, innovativa lösningar och samarbeten
- Säkra försörjningen av den växande staden genom att ligga steget före och säkerställa kapacitet för att rena, producera och distribuera vatten samt en långsiktigt hållbar avfallshantering och

vattenanvändning

- Effektiv verksamhets- och projektstyrning med fokus på säkrade prognoser och tidplaner samt robust riskhantering
- Säkerställa rätt kompetens genom att vara en attraktiv arbetsgivare, arbeta aktivt med strategisk kompetensförsörjning, utvecklande ledarskap samt öka samarbetet med branschen, högskolor och universitet

BOLAGSMÅL 2: Inspirerar och förenklar för stockholmarna att göra aktiva och hållbara val 2025

Genom inspiration, dialog och attraktiva tjänster gör vi det enkelt för stockholmarna att göra hållbara val. Varje stockholmare är medveten om sin vattenförbrukning och bidrar till att hushålla med dricksvattnet – och ser till att bara det som ska vara i avloppet hamnar där och att dagvatten hanteras lokalt. Det är enkelt att sortera sitt matavfall. Annat hushållsavfall kan smidigt lämnas på en plats nära hemmet. På våra återbruk får använda saker nytt liv istället för att slängas. Farligt avfall tas omhand på våra miljöstationer eller återvinningscentraler. Vi erbjuder skraddarsydd rådgivning kring vatten- och avfallslösningar till större fastighetsägare och bostadsrättsföreningar, både vid nybyggnation och för befintliga fastigheter. Vi föregår med gott exempel och använder våra egna anläggningar för att testa nya, innovativa lösningar och inspirera våra medarbetare och besökare till en hållbar livsstil.

Strategier för att nå målet:

- Skapa incitament till en hållbar vattenanvändning, att minimera oönskade ämnen i avloppet, samt minska mängden avfall och öka materialåtervinningen
- Ta ett helhetsansvar för kundens behov inom vatten och avfall och aktivt föreslå lösningar som är smidiga, kostnadseffektiva och bidrar till hållbara val

BOLAGSMÅL 3: Verksamheten är resurspositiv 2030

Verksamheten är resurspositiv när den sammanlagda klimatpåverkan är positiv, alltså bättre än klimatneutral. Alla restprodukter från vår verksamhet ses som värdefulla resurser. Från avloppsreningen och avfallshantering utvinns fjärrvärme. Avloppsslam och matrester bildar biogas som används som fordonsbränsle och biogödsel. Trädgårdsavfall blir biokol som skapar en grönare stad. På så sätt skapas ett kretslopp som bidrar till att Stockholm blir en hållbar och klimatsmart stad. Vi lever upp till Agenda 2030-målen och gör hållbara, medvetna materialval för våra ledningsnät och anläggningar. Vi producerar mer energi än vad vi förbrukar och använder endast förnyelsebara energikällor och bränsle. Vi tar också ansvar för kommande generationer genom att se till att hela vår leveranskedja är hållbar och ställer minst lika höga krav på oss själva som på våra leverantörer.

Strategier för att nå målet:

- Systematisk mätning av vår påverkan på miljö och klimat
- Återföring av fler restprodukter till kretsloppet
- Hela vår leveranskedja är hållbar, och vi ställer minst lika höga krav på oss själva som på våra leverantörer

BOLAGSMÅL 4: När nollvisionen för oplanerade leveransstörningar 2030

För att tillgodose den växande stadens behov har vi ökat takten i förnyelsen av våra ledningsnät och övriga anläggningar. Vi har en hög driftsäkerhet och trygga leveranser utan störningar för vare sig våra kunder eller för miljön. Genom aktiv dialog ser vi till att minimera kundpåverkan i de avbrott som ändå behöver planeras in. Genom smarta och effektiva interna processer kan verksamheten fokusera på leveranser till kunden. Vi anpassar löpande vår verksamhet efter ett förändrat klimat. Utbyggnaden av Henriksdals reningsverk säkerställer en robust avloppsrening för den växande staden och innebär stora miljövinster för både Östersjön och Mälaren. Avfallshanteringen fungerar smidigt med hjälp av smart teknik, kundnära lösningar och effektiva processer.

Strategier för att nå målet:

- Förbättrade processer för trygga, driftsäkra och hållbara leveranser
- Ökad systematisering av förnyelseplanering och underhåll med hjälp av ny teknik samt utvecklade metoder och arbetssätt
- Nära samarbete med andra aktörer för ökad leveranssäkerhet

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Arbeta för att användningen av plast ska fasas ut så långt som möjligt i stadens verksamheter				<p> Inventering av plastmaterial i SVOAs verksamhet</p> <p>Analys Planering av inventeringen pågår. Bolaget inväntar Stockholms stads handlingsplan för hållbar plastanvändning 2022-2026, som beslutas i februari 2022.</p>
 Arbeta för en fossilfri organisation 2030 genom att fasa ut användningen av fossil energi och öka produktionen av förnybar energi och därmed arbeta för bolagsmålet att bli en resurspositiv verksamhet 2030				<p> Ta fram stöd för att kunna ställa hållbarhetskrav och utvärderingskriterier vid upphandling.</p> <p>Analys I nuläget finns dokument för fordon- och transportkrav i upphandling. Ett initiativ för att ta fram gemensamma krav för betong i VA-branschen pågår under ledning av Svenskt Vatten.</p> <p>Inom ramen för SAGA-projektet (Strategisk Avtalsförvaltning för Goda Affärer) har hållbarhetsfrågorna lyfts in i utvecklingen av avtalsförvaltningen, och varje avtal har nu en taggning på en tregradig skala beroende på hur stor hållbarhetspåverkan avtalet bedömts ha. Taggning styr omfattning och frekvens på avtalsuppföljningen avseende de hållbarhetskrav som ställts. Under 2022 fortsätter arbetet inom kategoriteamen för att systematisera och stötta verksamheten i att ställa relevanta och drivande hållbarhetskrav och mervärdeskriterier.</p>
 Arbeta för ett klimatanpassat Stockholm med fokus på att prioritera åtgärderna som förebygger skyfalls- och värmerelaterade risker				<p> Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, fastighetsnämnden, idrottsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, utbildningsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden,</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>stadsdelsnämnderna, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, AB Svenska Bostäder, Micasa Fastigheter i Stockholm AB, SISAB samt Stockholm Vatten och Avfall AB implementera handlingsplanen för klimatanpassning vid skyfall och värmeböljor</p> <p>Analys Bolaget har deltagit i framtagandet av handlingsplanen, men då planen ännu inte är antagen har heller inte implementering påbörjats av någon part.</p>
 Arbeta för ett resurssmart Stockholm i enlighet med stadens avfallsplan och EU:s avfallshierarki.	 Andel farligt avfall i soppåsen Analys Plockanalys genomfördes under 2020. Ingen ny genomfördes under året varför värdet från 2020 används.	0,1	0,1 %	
	 Andel matavfall till biologisk behandling Analys Andel matavfall som går till biologisk behandling 2021 hamnade på 26,88% vilket är något mer än 2020. Den totala mängden insamlat matavfall har under årets sista kvartal ökat. År 2020 uppmärksammades det att såväl matavfallsmängderna som antalet anslutna kunder ökade, men att detta inte gav motsvarande effekt på utfallet av målindikatorn. Ett arbete startades för att identifiera varför detta inte synliggjordes och utredningen visade att indikatorn som satts upp leder till ett missvisande målresultat. Under 2021 har ett arbete genomförts för att utveckla indikatorn och därmed ge ett mer rättvisande utfall. Under 2022 kommer därför att föreslås att indikatorn harmoniseras till Naturvårdsverkets nu gällande schabloner, i syfte att ge en mer rättvisande bild av målluppfyllelsen.	26,88 %	60 %	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	 Andel materialåtervinning för avfall som tas emot Analys Målet om 35 % materialåtervinning har uppnåtts 2021.	37 %	35 %	
	 Andel reklamationer vid avfallshämtning % Analys Reklamationsnivåerna är fortsatt låga och ligger under målvärdet 0,3%.	0,21 %	0,3 %	
	 Andel återbruk för material som tas emot i erbjudna insamlingssystem Analys Under 2021 upphandlades nya avtal för mottagning av återbruksmaterial från återvinningscentraler och återbruk. De upphandlade aktörerna förser återvinningscentraler och återbruk med listor på saker som de kan ta emot i sina försäljningssystem i syfte att motverka att avfall ska uppkomma hos återbruksaktörerna som är ideella organisationer. När systemet förfinas och grovsortering sker på återvinningscentraler och återbruk, ökar andelen försäljningsbart material. Dock förkommer fortfarande att en andel av det insamlade materialet av olika skäl inte kan säljas. I de nya avtalen öppnas det upp för återföring av det här materialet till återbrukssystem såsom återbruket Skärholmen, popup-återbruk eller Returfynd för att se till att föremålen får en tredje chans.	2,3 %	3,5 %	
				 Vidareutveckling av funktionen Returfynd. Analys Webbsidan Returfynd har varit aktiv sedan november 2020. Produkter som läggs ut på webbsidan kan bokas och hämtas upp gratis på Återbruket i Skärholmen eller på Roslagstulls återbruk. Nästan allt som läggs ut på webbsidan hämtas upp och

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				återanvänds, och de som hittat tjänsten blir återkommande besökare. Utvärdering av sidan sker löpande och förbättringar införs.
 Arbeta för minskade konsumtionsbaserade utsläpp av växthusgaser från stadens egna verksamheter främst inom byggmaterial, livsmedel och flygresor				<p>✓ Etablera uppföljning och rutiner för att minimera flygresor.</p> <p>Analys Bolaget följer upp att varje resa sker i enlighet med resepolicyen.</p>
 Arbeta med att stärka den biologiska mångfalden i enlighet med lokala åtgärdsplanerna för en god vattenstatus och Handlingsplanen för biologisk mångfald				<p>✓ Ta fram handlingsplan för biologisk mångfald.</p> <p>Analys En handlingsplan för biologisk mångfald är framtagen och ska beslutas i januari 2022.</p>
 Bidra till att skapa förutsättningar för ökat återbruk genom en ökad frekvens av pop-up återbruk och genom att undersöka förutsättningar för olika typer av mobila återvinningscentraler, däribland flytande ÅVC, för att komplettera stadens befintliga återvinningscentraler	 Antal uthämtningar av återbruksföremål	150 776	100 000	<p>✓ Öppna, utveckla och utvärdera Återbruket Skärholmen.</p> <p>Analys Återbruket i Skärholmen öppnade den 29 januari 2021, och har i dagsläget c:a 200 besökare per dag. Det har varit en utmaning att starta upp en helt ny verksamhet mitt i en pandemi eftersom det inte varit möjligt att ordna t ex event som annars skulle ha passat verksamheten bra. Återbruket utvärderades i oktober 2021. Det är dock för tidigt att dra slutsatser om hur väl anläggningen fungerar i stort och ny utvärdering kommer göras under 2022 för att få ytterligare underlag. I oktober gjordes en kundenkät och svaren var övervägande positiva. Där framgår tydligt att den populäraste delen av verksamheten är Fyndhörnan, där saker som annars skulle ha kastats får nya ägare. Fler och fler hittar också till verkstäderna och de används på daglig basis, textil- och träverkstäderna är de som används mest. Anläggningen har uppmärksammats i flera mediekanaler, bland annat DN, SVT, P4 och Mitti.</p>
	  Antal verksamhetsdagar med popup-återbruk (räknat för två	107	100	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	<p>popup-ekipage)</p> <p>Analys Under 2021 var båda pop-up-ekipagen i drift i stort sett varje helg från början av april till slutet av oktober. I slutet november genomfördes även en julspecial med två verksamhetsdagar på Liljeholmstorget. Både inlämningen och fyndhörnan var, till skillnad från år 2020, öppna för besökare hela säsongen. Årsmålet på 100 dagar har uppnåtts.</p>			<p> Uppföljning och vidareutveckling av tjänster i enlighet med resultat av "utredning framtidens tjänster"</p> <p>Analys Under året har arbetet med utredningen om framtidens tjänster pågått. En första rapport är framtagen och förväntas färdigställas under början av 2022. Tjänsteutbudet har utvärderats med avseende på kostnad och nytta/service och två enkätundersökningar har genomförts, en med fokus på hela tjänsteutbudet och vad stockholmarna anser/behöver och en med fokus på Återbruket Skärholmen. Utredningen visar preliminärt att kännedomen om tjänsteutbudet är lågt. Den mobila miljöstationen för farligt avfall kan avvecklas till förmån för ett mobil(are) pop-up återbruk för ökad kostnadseffektivitet och service. Mottagningen av farligt avfall kan bli mindre spretig genom avveckling av "Samlaren" som endast finns på fem platser i staden. Det är även viktigt att vidareutveckla tjänster för skrymmande avfall för invånare utan bil. Fler rekommendationer ges i rapporten.</p>
<p> Bidra till att uppfylla stadens mål om ett klimatsmart och hållbart Stockholm genom att arbeta enligt Stockholms stads Miljöprogram 2020-2023, Klimathandlingsplan 2020-2023 samt andra handlingsplaner kopplade till miljöprogrammet</p>	<p> Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system</p>	0 %	100 %	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	<p>Analys Omtag avseende rutiner kring BVB pågår och kommer att fortgå in i 2022. Informationen som efterfrågas finns i olika typer av informationskällor/ dokument i verksamheten men inte loggad i BVB.</p> <p>Hantering av BVB i SVOA:s projekt ger inte den samlade dokumentation och möjlighet till uppföljning av inbyggda material som förväntats för ledningsnätsprojekt.</p> <p>Systemet är väl anpassat för "husbyggen" men blir mer komplicerat för projektör, projektledare och entreprenör så som bolagets rutiner ser ut idag. Detta har lett till att andelen projekt som fullt ut lever upp till kraven avseende användning av BVB i nuläget är relativt låg. Bolaget gör ett omtag kring rutiner mm och ser över system och arbetssätt i ett förbättringsarbete.</p>			
 Bidra till expertis inom sjörestaurering, speciellt övergödning, inför genomförande av lokala åtgärdsprogram för god vattenstatus				<p>✓ Bidra till expertis inom sjörestaurering, speciellt övergödning, vid genomförandet av lokala åtgärdsprogram för god vattenstatus</p> <p>Analys Fällning av Magelungen genomförd.</p> <p>❗ Lämna över tre åtgärder från de lokala åtgärdsprogrammen för god vattenstatus till genomförande.</p> <p>Analys Två åtgärder från lokala åtgärdsprogram har överlämnats till genomförande under år 2021 (Drevviken och Bäverdalen). Arbetet har försenats på grund av personalavgångar och sjukdom i kombination med hög arbetsbelastning orsakade av översvämningarna från i somras.</p> <p>✓ Ta fram en pilotversion av en ny generation avloppsmodeller för att till årsskiftet kunna beräkna spillvatteninnehållet i bräddflöden.</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>Analys Modeller för Bromma och Henriksdal Norra är klara.</p>
 Delta i arbetet med att ta fram lokala åtgärdsprogram för rent vatten för att uppnå god ekologisk och kemisk status				<p>✓ Delta i arbetet med att ta fram lokala åtgärdsprogram för god vattenstatus</p> <p>Analys Bolaget deltar i arbetsgrupper, svarar på remisser och samarbetar med miljöförvaltningen kring detta.</p>
 Delta i planeringen för ett växande Stockholm i nya stadsdelar utifrån behov av teknisk infrastruktur	 Uppnådda reningsresultat för avloppsvattenreningen (skala 1-3, där 3 betyder att målet är uppfyllt)	3	3	
	<p>Analys Villkoren för reningsresultaten är uppfyllda.</p>			<p>✓ Fortsatt utveckling av proaktivt arbete med stadens förvaltningar i tidiga skeden</p> <p>Analys Arbete pågår med att förbättra arbetssätt och verktyg för arbetet i tidiga skeden kring avfallshantering. Ett tjugotal aktiviteter har identifierats för att stärka kommunikationen och ta upp löpande frågor med bland annat stadsbyggnadskontoret och trafikkontoret. Möten för att effektivisera arbetet och hitta former för regelbundet kunskapsutbyte har genomförts, och en funktionsbrevlåda har skapats under året i syfte att stadens förvaltningar ska ha en enklare kontaktväg in till SVOA.</p>
				<p>✓ Färdigställa systemutvecklingsplanen för avlopp i Västerort.</p> <p>Analys Screening och nyckeltalsanalys klar för spillvattenförande system.</p>
 Fortsätta arbetet med energieffektivisering med fokus på effekttoppar, och återrapportera till styrelsen mot plan för	 Energianvändning för avledning och rening av avloppsvatten per renad kubikmeter (kWh/m ³)	0,67	0,64	<p>Analys Avser energianvändning för avlopp och</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
energieffektiviserande åtgärder	avloppsledningsnät. Utfall för 2021 är några procentenheter högre än årsmålet.			
	  Energianvändning för produktion och distribution av dricksvatten per producerad kubikmeter (kWh/m ³) Analys Avser energianvändning för vatten och vattenledningsnät. Utfall för 2021 är c:a 1 procentenhet lägre än årsmålet.	0,47	0,48	
	  Relativ energieffektivisering i stadens verksamheter (SVOA) Analys Utfallet visar att SVOA 2,36 % mer effektiv energianvändning än 2018. Dock är det en försämring jämfört med 2020 års siffra på 4,86 %, vilket inte är en oväntad utveckling då installation av ny reningsteknik har drifsets. En fortsatt effektivisering jämfört med 2018 är inte trolig att fortsätta när ny, energikrävande, reningsteknik installeras. En ökad energianvändning som inte enbart är kopplad till en utökning i kapacitet medför att även den relativa energianvändningen ökar. Det är inte sannolikt att arbetet med energieffektivisering kommer att minska energianvändningen mer än vad den nya tekniken kommer att bidra med i ökning.	2,36 %	3 %	
	  Totalt köpt energi i stadens verksamheter Analys Avser totalt köpt klimatkompenserad energi för SVOA (exklusive energi i bränsle till fordon). Utfall 2021 motsvarar c:a 3% ökning från 2020 års mängd köpt energi.	168,02 GWh	170 GWh	
				 Genomföra åtgärder enligt Energikartläggningen. Analys Alla åtgärder från energikartläggningen har inkluderats i arbetet med den

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>långsiktiga energieffektiviseringsplanen, och relevanta åtgärder har förts in i planen.</p> <p>✓ Ta fram långsiktig plan för energieffektiviseringar.</p> <p>Analys Ett utkast till långsiktig energieffektiviseringsplan har tagits fram och presenterats för styrelsen. Arbete pågår med att strukturera planen för att kunna följa upp och uppdatera löpande/årligen samt att inkludera alla avdelningars planerade åtgärder med bäring på energianvändning. En djupare analys av bolagets pumpar, vilka använder stora mängder energi, har påbörjats.</p>
<p> Fortsätta arbetet med uppförandet av en sorteringsanläggning för avfall i Högdalen</p>				<p>✓ Fortsätta arbetet med uppförandet av en sorteringsanläggning för avfall i Högdalen.</p> <p>Analys Under förutsättning att detaljplanen blir antagen enligt planerat påbörjas byggnation under mars 2022. I enlighet med gällande tidplan bedöms att testkörning av anläggningen kan starta tidigast under första kvartalet 2024 och att överlämning till förvaltning (full driftsättning) kan ske tidigast under tredje kvartalet 2024. Bakgrunden till förseningarna är den utdragna detaljplanprocessen vilken får en direkt konsekvens för projektets tidplan. Detaljplanen antogs av KF i december 2021, och eventuella överklaganden skulle få ytterligare konsekvenser för projektets tidplan.</p> <p>✓ Genomföra förberedande markarbeten för sorteringsanläggningen i väntan på antagande av detaljplan.</p> <p>Analys Samtliga markarbeten som får genomföras utan detaljplan är gjorda. Tidplanen påverkas av den utdragna detaljplanprocessen och ny preliminär tid för byggstart är mars 2022. De största</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>entreprenörerna är kontrakterade och står i startgroparna i väntan på klartecken för byggstart.</p> <p>✓ Utreda hur vi behandlar utsorterat material från HSMA – gäller plasten och metall.</p> <p>Analys Plastkretsen i Motala är den enda mottagaren som kan behandla den typ av plastfraktion (blandad plast) som kommer att sorteras ut i anläggningen. Detaljplanen är ännu inte lagakraftvunnen och det finns fortfarande osäkerheter kring datum för driftsättning. Inget avtal kan tecknas med Plastkretsen i nuläget. Flera aktörer i Sverige arbetar med återvinning av metall, vilket innebär att möjligheten till avsättning är god. Under året har kontakt tagits med SÖRAB som startat upp en likvärdig anläggning med nirk-teknik. Idag avsätter de sin utsorterade metall tillsammans med andra flöden som exempelvis metall insamlat på återvinningscentraler. En liknande lösning kan eventuellt vara möjlig till vår metallfraktion men det behöver utredas framöver.</p>
 Främja stadens olika verksamheters möjligheter till att erbjuda dricksvatten i anslutning till stadens lokaler- till exempel stadens idrottsanläggningar				<p>✓ Förfrågan om anslutning av dricksvatten till stadens lokaler (permanent eller tillfällig) hanteras efter behov.</p> <p>Analys SVOA genomför arbetet med att ansluta dricksvatten till stadens lokaler och anläggningar enligt framtagna rutiner, som till exempel innebär att dessa ärenden loggas på speciellt sätt vid registrering för att kunna särskiljas samt hålla berörda informerade.</p>
 Förbereda inför ett eventuellt övertagande av ansvar för insamling av returpapper samt sondera samarbetsmöjligheter med andra kommuner				<p>✓ Förbereda inför ett eventuellt övertagande av ansvar för insamling av returpapper samt sondera samarbetsmöjligheter med andra kommuner.</p> <p>Analys Producentansvaret för returpapper upphörde att gälla den sista december 2021 och ansvaret för insamlingen</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>övergår till kommunen från 2022. Arbeta och planering inför övertagandet har pågått under året och möjligt samarbete med andra kommuner har sonderats. En systemutformning som börjar gälla 2022 har tagits fram, och samtliga upphandlingar är genomförda och avtal är skrivna.</p>
<p> Genomföra kommunikations- och informationsinsatser om arbetssätt för minskat matsvinn och insamling av matavfall till stadens samtliga verksamheter som tillagar eller serverar mat och måltider, med stöd av miljö- och hälsoskyddsnämnden</p>				<p>✓ Genomföra kommunikations- och informationsinsatser om arbetssätt för minskat matsvinn och insamling av matavfall till stadens samtliga verksamheter som tillagar eller serverar mat och måltider, med stöd miljö- och hälsoskyddsnämnden.</p> <p>Analys Regelbundna möten med miljöförvaltningen har genomförts för att hitta förslag till arbetssätt och kampanj till stadens verksamheter. Bland annat har en enkät gått ut till måltidspersonal i staden. Resultatet ger ett bra underlag för fortsatt arbete med matsvinnfrågan, samt ökad kännedom om vilka utmaningar som finns i verksamheterna.</p>
				<p>✓ Kommunera ny avfallsplan.</p> <p>Analys Ny avfallsplan är beslutad, formgiven och tryckt. Denna kommuniceras på bolagets webb och i stadens kanaler.</p>
<p> I samarbete med trafiknämnden och stadsdelsnämnderna klargöra ansvarsfrågan i avtal, för olika typer av dagvatten- och vattenanläggningar</p>				<p>✓ Tillämpa avtalet om att överföra dagvattenhantering från trafikkontoret till SVOA</p> <p>Analys Avtalet med TK tillämpas. Vissa praktiska frågor kring tillämpningen kvarstår.</p>
<p> I samverkan med kommunstyrelsen och miljö- och hälsoskyddsnämnden samordna nämnder och bolagsstyrelser för en tydlig och strategisk kommunikation i miljö- och klimatfrågor</p>				<p>✓ Samverkan med SLK och Miljöförvaltningen för samordning av miljö och klimatkommunikation.</p> <p>Analys Samverkansgrupp är etablerad. Under året genomfördes en workshop med ett flertal representanter från olika verksamheter i</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>staden med fokus på prioriterade miljö- och klimatfrågor. Under hösten har arbetet med en e-utbildning för miljöprogrammet pågått.</p>
<p> Med stöd av miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriva informationsprojekt riktad mot allmänheten i syfte att ge kunskap och verktyg för att minska mängden avfall som slängs i syfte att nå stadens mål om ett resurssmart Stockholm, starta ett samarbete med stadsdelarna för att öka återvinning och avfallssortering</p>				<p>✓ Med stöd av miljö- och hälsoskyddsnämnden bedriva informationsprojekt riktad mot allmänheten i syfte att ge kunskap och verktyg för att minska mängden avfall som slängs i syfte att nå stadens mål om ett resurssmart Stockholm.</p> <p>Analys Projektet Minimeringsmästarna, som drivs tillsammans med miljöförvaltningen, startade hösten 2021 och pågår under ett år. Tio hushåll medverkar i tematräffar om bl a hållbar konsumtion och matsvinn. Målet är att kunna dra lärdom från projektet för att kommunicera bredare. Initiativet har även uppmärksammats i media.</p>
<p> Planera för ett nytt återbruk i Järva baserat på utvärdering av det nya återbruket i Skärholmen</p>				<p>✓ Planera för ett nytt återbruk i Järva baserat på utvärdering av det nya återbruket i Skärholmen.</p> <p>Analys Återbruket Skärholmen utvärderades i en första omgång under oktober 2021. Utvärderingen visade att anläggningen är dyr i drift, har cirka 4500 besökare per månad och att majoriteten besöker återbruket för att fynda i fyndhörnan. Det är dock för tidigt att dra slutsatser om hur väl anläggningen fungerar, och en ytterligare utvärdering kommer göras under 2022 för att få bättre underlag. Under året har bolaget fått erbjudanden av Svenska Bostäder om olika lokaler för uppstart av verksamhet i Järva. Tyvärr uppfyllde ingen av lokalerna kriterierna för ett fungerande återbruk. Som en del av utredningen om framtidens tjänster har också dialog förts med entreprenör om möjlighet att i Järvaområdet utveckla en "mini-popup".</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Planera för ökad fastighetsnära insamling	 Antal Returtjänsthämtningar Analys Antalet beställningar av Returtjänsten har fortsatt att minska under hösten och uppgår till 812 för hela året. Målet om 350 hämtningar per månad har inte kunnat uppnås då tjänsten inte fått det genomslag som önskats. Anledning till detta tros framförallt vara låg kännedom hos stockholmaren om tjänsten. Det kan också vara så att priset uppfattas som högt och tjänsten som krånglig och svår att hitta. I december 2021 kom den slutgiltiga domen i fallet med återvinningsappen Tiptapp. Domen slår fast att privatpersoner knutna till Tiptapp får transportera andra privatpersoners grovavfall. Domens påverkan för SVOA:s verksamhet kommer att analyseras vidare i dialog med miljöförvaltningen.	812	4 200	
	 Antal verksamhetsdagar för mobila miljöstationen Analys Antalet verksamhetsdagar för året har uppnåtts.	182	182	
				 Kartlägg stadens grovsoprum med fokus på att hitta lösningar för fastighetsnära hantering av återbruk. Analys Material från Origos marknadsundersökning ska tas med i analysen gällande grovsoprum och återbruk. Aktiviteten ingår i den pågående utredningen om framtidens tjänster, vilket ingår i det löpande arbetet, och därmed utgår aktiviteten.
				 Utvärdera Returtjänst (och upphandla nytt avtal med start 2022) Analys En utvärdering har genomförts och kommer att vara en del av slutsatserna i utredningen om framtidens tjänster. Avtalet

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				löper till februari 2023, därav har ingen upphandling skett.
 Prioritera och åtgärda klimatrelaterade risker såsom effekter av skyfall och värmeböljor i befintlig och planerad bebyggelse				 <p> Genomföra åtgärder för att stärka förmåga att hantera effekter av värmebölja. Det innebär att åtgärder riktas mot att göra Stockholm och respektive verksamhet mer förberett att hantera höga temperaturer vid värmebölja, så att risken för negativ påverkan på människors liv och hälsa minskar.</p> <p>Analys Bolaget deltar i stadsövergripande kartläggning och handlingsplan för värmebölja som syftar till att mynna ut i vidare utredningar, aktiviteter och åtgärder. Arbetet belyser flera viktiga aspekter, men även vikten av att anpassa och välja rätt åtgärder, där en åtgärd kan vara positiv men samtidigt ge utmaningar inom ett annat område.</p>
 Samla och tillgängliggöra information om stadens avfallshantering för att underlätta för medborgarna att hitta rätt avfallslösningar				<p> Samarbete med Föreningen Fastighetsägarna i Stockholm gällande matavfallsobligatoriet</p> <p>Analys Ett gott samarbete med Föreningen Fastighetsägare i Stockholm är upparbetat. En handlingsplan för kommunikation och stöttning till fastighetsägare håller på att tas fram för att informera dem om deras ansvar samt inspirera till bland annat förebyggande avfallshantering, men även till att göra en analys av vilken information de önskar från SVOA.</p>
 Stärka resiliensen i Stockholms ordinarie dricksvattenförsörjning, samt för vattenförsörjning vid nödsituationer	 Praktisk uthållig produktionskapacitet i m ³ /h Analys De åtgärder som planerades under året för att upprätthålla produktionskapaciteten är genomförda och läget bedöms följa den tänkta utvecklingen gällande att säkra nuvarande anläggningars kapacitet. Mycket arbete kvarstår dock under ett stort antal år för att	19 500	19 500	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	<p>säkerställa kapaciteten i långsamfiltren (LF). På Lovö vattenverk har djupdjuprensningar av LF genomfördes under året enligt plan med goda resultat vilket bidragit till att årsmålet uppnåtts. På Norsborg har flertalet långsamfilterrenoveringar och återfyllningar med sand genomförts under året. Med tiden kommer praktisk uthållig kapacitet öka på Norsborg. När 4 nya långsamfilter på östra verket står färdiga, så kommer t ex uthållig kapacitet öka med c:a 2500 m³/h.</p>			
	<p> Rent och hälsosamt dricksvatten enligt SLVFS 2001:30, § 7. (Uppfyllda gränsvärden)</p> <p>Analys Samtliga dricksvattenprov enligt ordinarie provtagningschema bedöms tjänligt, helt utan anmärkning. 5 ordinarie dricksvattenprover har skapat omprovtagning, alla omprover var tjänliga.</p>	103	103	
<p> Stödja trafiknämnden i det stadsövergripande arbetet med skadedjursbekämpning</p>				<p> SVOA stöttar trafiknämnden med skadedjursbekämpning när så efterfrågas.</p> <p>Analys SVOA arbetar aktivt med skadedjursbekämpning kopplade till VA-anläggningen. Någon efterfrågan från Trafiknämnden har ej kommit under året, men ett gott och nära samarbete finns sedan tidigare etablerat.</p>
<p> Ta fram informationsunderlag till restauranger och verksamheter om insamling av matavfall och det obligatorium som införs för restauranger 2021</p>				<p> Kommunikation avseende införande av matavfallsobligatoriet.</p> <p>Analys Avseende införande av obligatorium för verksamheter är aktiviteten klar. Fram till 2023 pågår kommunikation om införandet av obligatoriet för hushåll. Bolaget har kontinuerligt informerat stockholmarna i form av informationsbrevet "Hållbart Stockholm". Materialet är uppdelat efter olika målgrupper där obligatoriet kommuniceras särskilt till berörda. Under våren</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>genomfördes en större kampanj med fokus på att dels ansluta nya kunder men även upprätthålla sortering hos de kunder som redan har infört systemet. Kampanjen följdes upp under hösten med en mindre kampanj med samma tema. Utöver detta kommuniceras det i sociala medier såsom Facebook och Instagram.</p>
				<p>✓ Kommunikationsstrategi gällande matavfallsobligatorium 2023.</p> <p>Analys En aktivitetsplan för att stötta införandet av matavfallsobligatoriet är framtagen.</p>
				<p>✓ Stötta målet 70 % matavfallsinsamling med kommunikativa insatser.</p> <p>Analys Matavfallssortering blir obligatoriskt för alla i Stockholm år 2023. Aktiviteter och planering som stödjer införandet pågår. Under året har en större kampanj genomförts vid två tillfällen, samt löpande kommunikation i olika kanaler och sammanhang om vikten att sortera sitt matavfall.</p> <p>1 januari 2021 blev det obligatoriskt med matavfallssortering för restaurang och storkök. Detta införande har stöttats av kommunikation för att nå rätt målgrupp.</p>
<p> Tillsammans med andra myndigheter utveckla och intensifiera arbetet så att stadens mål om lokalt omhändertagande av dagvatten uppnås enligt dagvattenstrategin.</p>				<p>✓ Färdigställa bolagets färdplan för hur bräddningar och tillskottsvatten ska kunna minskas</p> <p>Analys Rapport, plan och budget skickad till tillsynsmyndigheten den 30 september.</p>
				<p>✓ Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med trafiknämnden och stadsdelsnämnderna samt i samråd med kommunstyrelsen klargöra ansvarsfrågan i avtal för olika typer av dagvatten- och vattenanläggningar</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>Analys Avtalet med TK tillämpas och projektet för överlämning är i sin sluffas. Kvarstående frågor kommer att listas och hanteras av respektive linjeorganisation.</p>
<p> Utredda fler platser för mottagning av trädgårdsavfall</p>				<p>✔ Utredda fler platser för mottagning av trädgårdsavfall.</p> <p>Analys En inventering av möjliga marktytor för mottagande av trädgårdsavfall gjordes under hösten. Efter platsbesök bedömdes två områden som fortsatt intressanta, ett i Lunda industriområde och ett i Skrubba. En rapport har sammanställts som beslutsunderlag. I och med införandet av inpasseringssystem på återvinningscentralerna borde även utökade samarbeten med kranskommuner undersökas. Det är dock svårt att hitta platser i staden som lämpar sig för trädgårdsinsamling, och där platsen inte redan är upptagen.</p>
<p> Utveckla tydlig kommunikation i klimat- och miljöarbetet som skapar ett engagemang och därmed stärker måluppfyllelsen och stadens varumärke</p>				<p>✔ Genomföra kommunikationsaktiviteter kopplat till mikroplast.</p> <p>Analys Kommunikationsaktiviteter har genomförts enligt plan under året.</p> <p>✔ Genomföra årliga informationsaktiviteter om sortering av avfall.</p> <p>Analys Löpande kommunikationsaktiviteter under hösten, framförallt i nyhetsbrevet Hållbart Stockholm och i sociala kanaler. En större kampanj för att uppmuntra matavfallsinsamling gick både under vår och höst. SVOA informerar även löpande om mobila miljöstationen, och popup-återbruk vilka båda uppmuntrar och underlättar sortering av avfall.</p> <p>✔ Informera stadens medborgare om hur smart tvätthantering minskar spridning av mikroplast.</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>Analys Information om hur man tvättar rätt har gått ut till hushållen och texterna har uppdaterats på SVOA:s hemsida.</p> <p>✔ Pilotprojekt fjärravlästa mätare</p> <p>Analys Pilotprojektet har startats upp men har blivit försenat på grund av att stadens IoT-plattform är försenad. För att komma framåt kopplar SVOA upp en av Botkyrkas grannkommunmätare till MindSphere, därefter kommer resten av Botkyrka-mätarna att kopplas upp.</p> <p>✘ Utvärdera påverkan av vattenförbrukning.</p> <p>Analys Pilotprojekt för att mäta om kommunikation om sparsamhet med vatten påverkar den faktiska vattenförbrukningen -utgår.</p>
 Vara drivande i stadens arbete med Agenda 2030:s mål 6 Rent vatten och sanitet				<p>✔ Vara drivande i stadens arbete med Agenda 2030:s mål 6 Rent vatten och sanitet, enligt upplägg från stadsledningskontoret</p> <p>Analys Arbetet pågår löpande. SVOA har medverkat i SLK:s workshops för Agenda 2030, där fokus bl a har varit på hur klimat- och miljömålen påverkar jämlikhet och jämställdhet. Ett antal av indikatorerna mot bolagets mål kopplar mot mål 6, rent vatten och sanitet, vilket innebär att progressen för aktiviteter som påverkar god vattenstatus lättare kan följas upp. Samverkan med miljöförvaltning avseende mål 14 (Hav och marina resurser) är etablerad och vidare arbete planeras för 2022.</p>
 Verka för ökad produktion av biogas och biokol	 Biogasproduktion vid reningsverken (Nkbn)	1 554 699	19 300 000	<p>Analys Produktionen av biogas har inte nått upp till årsmålet. Främst beror det på att gaskunden Scandinavian</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	Biogas inte har levererat material för rötning på Henriksdals reningsverk i samma omfattning som tidigare år. Vissa månader har leveranserna helt uteblivit.			<p> Stockholm Vatten och Avfall AB ska i samarbete med Stockholm Exergi utreda affärsmodeller och arbeta för att skala upp produktionen av biokol</p> <p>Analys Arbete pågår, bl a genom arbetsgrupp ledd av Stockholm Exergi, med medverkan av SVOA och trafikkontoret, där frågor kring tillgängligt material, efterfrågan på biokol, former för möjlig samverkan samt förutsättningar för olika typer av upphandlingar pågår.</p> <p>Sedan flera år har Stockholm Exergi planerat för en uppskalad biokolanläggning i Stockholmsregionen. Under slutet av året har dock flaggats för att, åtminstone tillfälligt, bromsa planerna. SVOA har ännu inte fått någon detaljerad information, och läget är därmed ovisst.</p>
	<p> Minskning av CO2e till 2023</p> <p>Analys Utfasning av oljepannor håller tidsplanen och beräknar kunna uppnå det utdelade betinget till 2023. 2021 CO2-utsläppen från oljepannor minskat med 68 ton.</p>	13 058	13 126	
	<p> Plast till energiåtervinning</p> <p>Analys Nästa plockanalys kommer att göras år 2022. Bolaget kommer därmed inte ha ett resultat för 2021, och får därmed utgå från resultatet för 2020, varför årsmålet för 2021 ej uppnås. Den historiska trenden visar att det går i rätt riktning (38 kg 2016, och 37 kg 2018). Sorteringsanläggningen i Högdalen kommer att sortera ut plast innan avfallet lämnas till</p>	30	23 kg/inv och år	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	energiåtervinning. Anläggningen ska enligt nu gällande tidplan tas i drift i mitten av 2024. Innan dess att anläggningen är drifttagen väntas målet inte uppnås eftersom plast fortsatt läggs i restavfallet i enlighet med resultaten som visas i plockanalyserna.			

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Stockholms taxor är idag bland de lägsta i landet. Taxorna kommer dock att öka under kommande år som en följd av stora kapacitets- och miljöinvesteringar i verksamheten. Stockholm Vatten och Avfall arbetar för en ökad helhetssyn och breddad kompetens inom sina ansvarsområden. Bolaget planerar för att öka förnyelsetakten på VA-ledningsnätet och ett flertal initiativ för kapacitetshöjande åtgärder och underhåll på verk och ledningsnät pågår. På avfallsområdet planeras stora investeringar, såsom sorteringsanläggningen i Högdalen.

För att få en gemensam kundsyn och ett genomtänkt kundbemötande i en sammanhållen organisation för vatten, avlopp och avfall är ett flertal initiativ i gång. Ett löpande arbete pågår för att tillgodose behoven hos våra olika kundgrupper och för att utveckla lösningar som gör det enklare för kunder att utträta sina ärenden genom självbetjäningssystem. Arbetet med att införa en plattform för digital tillgänglighet och ytterligare förenkling för kommunikation och service för kunder och entreprenörer fortsätter.

Bolaget arbetar med flera initiativ för utveckling av socialt och miljömässigt kravställande samt uppföljning och affärsmässighet vid upphandlingar.

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

För att verka för kostnadsmedvetenhet och god ekonomisk hushållning fortsätter bolaget sitt arbete med vidareutveckling av analysverktyg, avvikelshantering, prognossäkerhet, budgetföljsamhet och investeringsstyrning.

Stockholm Vatten och Avfalls verksamhet präglas av stadens tillväxt och stort hållbarhetsfokus. Att tillgodose den funktionalitet som behövs vid stadens expansion, inom hållbarhetsområdet och samtidigt tillhandahålla förväntad medborgarservice är resurskrävande. Genom god kostnadsmedvetenhet och verksamhetsstyrning strävar bolaget ständigt efter att ha hålla indirekta och administrativa kostnader nere, och att hålla andelen inom årsmålet. Samtidigt har verksamheten ett stort fokus på att förbättra arbetsätt och verktyg för att bidra till ökad effektivitet i resursutnyttjandet, inte minst genom digitaliseringsprojekt.

Behov av extern kompetens analyseras och planeras, och verksamheten tar aktiva beslut inför avrop av extern personal. Kostnaderna skall inrymmas i budget och prognos och följs kontinuerligt upp och utvärderas. För att ha en flexibilitet t ex inom projektverksamheten samt för resursättning vid svårplanerade exploateringsprojekt där bolaget inte kan styra över planeringen, är det nödvändigt att kunna anlita extern kompetens. Genom ett strukturerat arbete för planerat underhåll och relevanta ramavtal för konsultuppdrag kan dock kostnaderna hållas nere.

Se även bolagsmål 1 under avsnitt 6.5.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Fortsätta att utreda olika möjligheter för att med VA-taxan styra vattenförbrukningen mot en mer resurssnål användning				 Vidareutveckla arbetsprocess för att hantera täckningsgrad Analys En modell och mall för att beräkna inkomst av anläggningsavgifter för exploateringsprojekt är framtagen och redovisas som del av beslutsunderlaget vid investeringsbeslut. Arbetet fortsätter under 2022.
 Hålla budget, vilket är en förutsättning för en fungerande ekonomistyrning och därmed god ekonomisk hushållning. Budgetföljsamhet mäter hur väl den ekonomiska styrningen fungerar mot givna förutsättningar i budgeten	 Andel administrations- och indirekta kostnader Analys Administrations- och indirekta kostnader minskar jämfört med föregående år, och ligger väl inom årsmålet på 11,8 %. Bolaget har gjort medvetna kostnadsbesparingar för att minska tappet mot budget, och sedan prognos 2 har ytterligare besparingar om 0.5 procentenheter inarbetats. Se den ekonomiska analysen för mer detaljer.	10,8 %	11,8 %	
	  Resultat efter finansnetto(mnkr) Analys Avvikelsen mot budget beror främst på höga kostnader för de kraftiga regnen i maj och juni, högre avskrivningskostnader samt minskade avfallsintäkter pga covid-19. För att minska de ekonomiska effekterna har bolaget har sett över kostnadsmassan inom hela verksamheten och gjort besparingar. Se ytterligare kommentarer under den ekonomiska analysen.	-148	-50	
 Stärka bolagets ekonomiska hållbarhet genom ökad precision i kostnadsbedömningar och kostnadskontroll i bolagets projekt	 Avvikelse investeringsbudget, % Analys Investeringsnivån för året uppgår till 3635 mnkr jämfört med årsmålet på 4066 mnkr, vilket motsvarar en avvikelse på 10,6 %. Se kommentarer under den ekonomiska analysen.	-10,6 %	4 066 mnkr	

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

För att säkra en effektiv verksamhet pågår ett löpande, kontinuerligt arbete med att upprätthålla och förbättra bolagets processer. Vidareutveckling av bolagets processororienterade verksamhetsledningssystem (Kompassen) fortsätter. Tillsammans med processkartorna och bolagets IT-systemkarta utgör informationsredovisningen en viktig del av bolagets arkitektur. En riktlinje för styrande dokument har tagits fram under 2021, liksom en bolagsövergripande process är att säkerställa lagefterlevnad. Under året har en bolagsgemensam ledarstrategi innehållande ledaridé och ledarkriterier tagits fram och beslutats. Syftet är att förtydliga de gemensamma förväntningar som finns på alla ledare.

Den fortsatta utvecklingen av digitala lösningar och verktyg för självbetjäning kommer tillsammans med VA- och avfallsverksamhetens gemensamma kund- och debiteringssystem (BFUS) att bidra till intern effektivitet och tillgänglighet för våra kunder och entreprenörer.

Bolaget arbetar med flera initiativ för utveckling av socialt och miljömässigt kravställande samt uppföljning och affärsmässighet vid upphandlingar. Stockholm Vatten och Avfall deltar som pilot vid implementering av stadens nya system för upphandling och avtal.

Se även bolagsmål 1, 2 och 4 under avsnitt 6.5 samt kommentarer under avsnitt 7.1.

Internationellt arbete

Stockholm Vatten och Avfall är landets största aktör inom sina områden. Bolaget kan i vissa frågor samverka på en lokal nivå, men skillnader finns i såväl planeringsprocesser som ur drift- och underhållsperspektiv då frågor tenderar att bli mer komplexa än i mindre liknande förvaltningar och bolag. Bolaget samverkar därför med större städer, såväl nationellt som städer i grannländer som delar SVOA:s identifierade utmaningar. Utbyte sker kontinuerligt med de skandinaviska huvudstädernas avfalls- och VA-organisationer, men även inom kluster för exempelvis sopsugssystem, sorteringsanläggningar, sorterande avloppssystem, dagvattenhantering och dricksvattenrening. På avfallssidan arbetar bolaget även inom vissa samarbeten initierade av C40 och CNCA (Carbon Neutral Cities Alliance), bl a genom att staden antagit deklarationen "Advancing Towards Zero Waste Declaration" samt genom samarbeten och kunskapsutbyten inom "Urban Drawdown Initiative". I det sistnämnda främst kring kolsänkor med hjälp av biokol. Bolagets biokolanläggning och stadens världsunika arbete med därtill kopplade kolsänkor och fjärrvärmeproduktion med minusutsläpp fortsätter att röna stort internationellt intresse, där ett flertal städer runtom i världen dragit lärdomar från Stockholm och replikerar teknik och processer utifrån lokala förutsättningar.

Bolaget medverkar även i en rad internationella konferenser och utbyten. Utbrottet av covid-19 har medfört att många fysiska möten nu blir digitala, vilket har både för- och nackdelar. En fördel är att konferenser i andra världsdelar blir väsentligt mer tillgängliga, vilket ökar möjligheten till omvärldsbevakning. Detta på bekostnad av att inte kunna mötas spontant, vilket försämrar möjligheten till samverkan.

Genom stadsledningskontoret ges SVOA möjlighet att ge kommentarer på direktiv, förordningar, strategier mm.

Aktiviteter för verksamhetsspecifika EU-riktlinjer

Under de senaste åren har ett flertal direktiv som rör bolagets verksamhet utvärderats. Bolaget har framfört synpunkter på dessa, främst genom staden men även genom diskussioner med branschorganisationer. Bolaget har även eftersträvat att medverka vid Eurocities fysiska möten. Om ingen fysisk närvaro varit möjlig har representanter från främst miljöförvaltningen försetts med bolagets ställningstaganden.

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
 Delta i arbetet med Digital Demo Stockholm inom sitt verksamhetsområde i syfte att genom digital teknik möta				✓ Delta i arbetet med Digital Demo Stockholm inom sitt verksamhetsområde i syfte att genom digital teknik möta samhällsutmaningar som

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
samhällsutmaningar som staden står inför				<p>staden står inför.</p> <p>Analys SVOA har deltagit genom att försöka koppla upp två mätare på vårt huvudnät i Blackeberg. Då stadens IoT-plattform blivit försenad har bolaget därför valt att istället försöka koppla upp dem till MindSphere.</p>
 Delta i stadens digitaliseringsarbete och i samverkansavtalet med KTH samt andra forskningsinstitut				<p> Analys av prioriterade områden för FoU.</p> <p>Analys Under året ett arbete gjorts för att få en samordnad bild av uppstartade initiativ inom bolaget. Arbetet fortsätter under 2022.</p>
				<p> Medverka i aktiviteter anordnade av KTH Vattencentrum</p> <p>Analys Under 2021 har SVOA medverkat i styrelsemöten, diverse workshops samt på KTH:s arbetsmarknadsdag.</p>
 Driva drift- och investeringsprojekt med fokus på prioritering, styrning och effektivitet, såväl gällande ekonomi, som energieffektivitet och kostnadsmedvetenhet	 Andel investeringsprojekt som vid beslut om genomförande avviker mer än 15 procent jämfört med senast fattade inriktningsbeslut.	100 %	0 %	<p> Utveckla mallar med schabloner och nyckeltal för kostnads- och intäktskalkyler i projekt.</p> <p>Analys En utredning har genomförts för att kartlägga hur kalkyler tas fram i olika skeden i projektprocessen, och för att sätta ett bolagsgemensamt arbetssätt. Under senhösten anställdes en kalkylingenjör för att säkerställa förvaltning och vidareutveckling av kalkyler. Under kommande år ligger fokus på ta fram kalkylmallar samt utveckla arbetet med kalkyler för våra investeringsprojekt inom bygg och anläggning.</p>
 Fortsätta att utreda förutsättningarna för att införa ett jämförelsedistrikt för sophämtning				<p> Fortsätta att utreda förutsättningarna för att införa ett jämförelsedistrikt för sophämtning.</p> <p>Analys Rapporten är klar och har behandlats i bolagsstyrelsen.</p>
 Fortsätta utveckla övervakningen av slam och avloppsvatten	 Antal av 14 utvalda ämnen som uppvisar sjunkande eller oförändrade halter i slam	14 st	14 st	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	<p>Analys Slammet används som en avspegling av samhällets kemikalieanvändning. De ämnen som ingår i indikatorn är sex metaller (bly, kadmium, koppar, kvicksilver, silver och zink) och åtta organiska ämnen (DEHP, nonylfenol, PAH, PCB, PentaBDE, DekabDE, PFOS och TBT). Prognosen för 2021 är att samtliga 14 ämnen visar sjunkande eller oförändrade halter i slam.</p>			<p>✓ Bevaka och följa fortsatt forskning om miljöeffekter av mikroplast på åkermark samt utvecklingen av slamhantering</p> <p>Analys Bolaget deltar i stadens referensgrupp avseende mikroplaster, och har bevakat nya studier och rapporter från 2021. Studien som Lunds universitet sökt pengar för har tyvärr inte fått medel. Fortsatta försök kommer göra under 2022, och om pengar tilldelas kommer SVOA att ingå i referensgruppen.</p>
<p> Gå vidare med försöken i Norra Djurgårdsstaden och prova sorterande avloppssystem</p>				<p>✓ Gå vidare med försöken i Norra Djurgårdsstaden och prova sorterande avloppssystem</p> <p>Analys Arbetet pågår året ut och datum för slutförande av forsknings- och utvecklingsprojektet Macro etapp 3 är satt till halvårsskiftet 2022.</p>
<p> Långsiktigt verka för att minska driftkostnader i syfte att minska behovet av taxehöjning</p>				<p>! I samråd med Stadshus AB utreda att ta fram en indikator med målsättning att minska administrationskostnader med 2 % på lång sikt.</p> <p>Analys Framtagande av ny indikator är framskjutet till 2022.</p>
<p> Prioritera stöd till verksamheter med hög sjukfrånvaro och/eller hög personärlighet</p>	<p> Sjukfrånvaro</p> <p>Analys Den totala sjukfrånvaron har minskat under året vilket är positivt och beror sannolikt på aktiv uppföljning och förebyggande arbete inom</p>	3,3 %	3,5 %	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	<p>hälsa- och arbetsmiljöområdet.</p> <p> Sjukfrånvaro dag 1-14</p> <p>Analys Korttidssjukfrånvaron är något högre än årsmålet på 1,5% men betydligt lägre än förra året. Troligtvis påverkar pågående pandemi utfallet. Männen står för en större del av korttidsfrånvaron då många män i bolaget arbetar i yrken där närvaron på arbetsplatsen är nödvändig, samtidigt som bolaget har haft skärpta regler kring symptomfri närvaro.</p>	1,6 %	1,5 %	
<p> Prova nya metoder för att tillvarata fosfor och kväve ur slam</p>	<p> Mängd fosfor som återförs till åkermark</p> <p>Analys Totalt producerades 71 700 ton avloppsslam vid Bromma och Henriksdals reningsverk under 2021. Av detta har 67 800 ton (95 %) spridits eller lagrats in för spridning på åkermark. Det är den största mängden slam från SVOA:s reningsverk som används på åkermark ett enskilt år. Slammet som återförs till åkermark innehåller c:a 620 ton fosfor.</p>	246	200	<p> Utred och se över möjligheten att pyrolysera slam med flis i Avfalls biokolsutrustning</p> <p>Analys Pyrolysförsök på Bromma utgår då anläggningen inte tagits i drift för ordinarie produktion (pyrolysis av parkavfall) förrän Q4-21. Då möjlighet till pyrolysis med slam är något som måste utredas för att få klarhet i om möjlighet finns, kommer bolaget att följa pågående pyrolysförsöken på Roslagsvatten (2021-2022) samt "testbädd i Ellinge" (2021-2024). SVOA kommer även ha möjlighet att skicka slam till Ellinge för pyrolysis 2023.</p> <p> Utredda alternativ för slamhantering, inklusive fosforutvinning</p> <p>Analys Något beslut i slamfrågan</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>- sprida eller inte, utvinna fosfor och andra näringsämnen mm har inte kommit under året. Bolaget följer forskning och utveckling genom att t ex delta i studier, följa försök samt genom att ingå i nätverket Svenska näringsplattformen (SNP). När ett beslut om framtida slamavsättning tas, kommer aktiviteten om alternativ att åter aktualiseras.</p>
<p> Stötta miljö- och hälsoskyddsnämnden i arbetet med att ta fram en plan för minskat byggavfall och utökat återbruk</p>				<p>✔ Utred möjlighet till separat insamling av bygg- och rivningsavfall på ÅVC (både som avfall och återbruk).</p> <p>Analys Arbetet med att titta på förbättrade lösningar för att hantera byggavfall har påbörjats under året. Diskussioner förs i Avfall Sveriges återbruksgrupp och med andra kommuner. Extra fokus kommer att läggas på återbruk av byggavfall där IVL och Svenska Miljöinstitutet är intresserade av att vidareutveckla digitala tjänster. Byggavfall för återbruk tillgängliggörs redan i dag i mindre skala via SVOA:s webbsida Returfynd, vilken även bidrar som testplats.</p> <p>I stadens handlingsplan för cirkulärt byggande pågår en utredning av en eventuell återbruksdepå för byggmaterial. Resultatet kommer att ligga till grund för hur arbetet fortlöper med återbruk av byggavfall från återvinningscentralerna och återbruken. Bolaget medverkar i ett projekt som drivs av IVL, med stöd från Avfall Sverige, där man tar fram en guide för vilka olika typer av byggmaterial som lämpar sig för återbruk. Guiden kommer att lanseras under 2022 och vara vägledande för det fortsatta arbetet med ökat återbruk av byggmaterial.</p>
<p> Säkerställa att det finns ett effektivt och ändamålsenligt informations säkerhetsarbete</p>				<p>❗ Genomföra de två högst prioriterade åtgärderna enligt revisionen på informations säkerhetsarbetet.</p> <p>Analys Då revisionen påbörjades först i december finns det inte</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				möjlighet att införa de två högst prioriterade åtgärderna under 2021.
				 Implementera beslutade SoA-kontroller. Analys Beslut om vilka SoA-kontroller som ska implementeras är fattat och implementation kommer att ske under 2022.
				 Kravställning av inventarieförteckning över utrustning som träffas av NIS-kraven. Analys Kraven är framtagna, sammanställda och skickade för operativt arbete till IT.
				 Sammanställa genomförda informationsklassningarna samt identifiera 3 st icke genomförda prioriterade klassningar och delta i dessa. Analys Totalt är 59 klassningar genomförda varav några är omklassningar av ett och samma system. Samtliga prioriterade system är klassade.
				 Ta fram checklistor som förbättrar informationssäkerheten vid upphandling och samarbeten. Bistå upphandling gällande förbättring av avtal inom informationssäkerhet i relation till OSL. Analys Upphandlingskrav i form av checklistor finns framtagna och används.
 Säkerställa att stadens inköp är marknadsmässiga, konkurrensneutrala och säkerställer hög kvalitet och kostnadseffektivitet	 Andel upphandlade avtal där kontinuerlig uppföljning genomförts Analys Ekonomisk uppföljning görs på samtliga leverantörer minst 1 gång per år och indikatorn uppfylls till 100 %.	100 %	90 %	
	  Andel upphandlingar där marknadsdialog har genomförts Analys Målet uppnått.	49 %	20 %	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>✓ Genom projekt SAGA (strategisk avtalsförvaltning för goda affärer) utveckla bolagets arbete med avtalsförvaltning.</p> <p>Analys Projektet pågår enligt plan. Klassificering av samtliga avtal har gjorts och strategi för uppföljning är framtagen, liksom roller och ansvar inom avtalsförvaltning. En eskaleringstrappa och mallar för avtalsuppföljning har tagits fram. Det nya arbetssättet implementeras under 2022.</p>
<p> Ta fram en plan för etablering av solcellsanläggningar i den egna verksamheten för att nå stadens mål om fördubblad solet till 2023</p>	<p> EI- och värmeproduktion baserad på solenergi</p> <p>Analys Ingen solcellsanläggning har installerats under 2021. Befintlig solcellsinstallation på Lovö Vattenverk har varit nedmonterad en tid men planeras nu att återinstalleras, och två markförlagda solcellsanläggningar på tryckstegringsstationer på ledningsnätet kommer att installeras under 2022. SVOA avser även att uppföra solcellssystem på Lövsta återvinningscentral (klart c:a 2025-2026).</p>	0 MWh	20 MWh	<p>✓ Samordna och stödja implementation av solceller inom SVOA.</p> <p>Analys Inventering av lämpliga platser för installation av solceller inom bolaget har genomförts. Lönsamhetsberäkningar har genomförts för att identifiera platser med bäst potential, och ett utkast till plan för solcellsinstallationer i SVOA finns framtagen. Installationer av markförlagda solcellsanläggningar på två befintliga tryckstegringsstationer på ledningsnätet kommer att installeras under 2022. Befintlig solcellsinstallation på Lovö vattenverk har varit nedmonterad en tid, men planeras att återinstalleras. SVOA avser även att uppföra solcellssystem på den nya</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				<p>återvinningscentralen i Lövsta (klart c:a 2025-2026). Planering och dimensionering av solcellsanläggning på överbyggnad av långsamfilter på Östra Norsborgsverket pågår.</p>
				<p>✔ Utredda om solcellspaneler kan fungera på sopsugsterminaler.</p> <p>Analys Där fastigheten till en avfallsanläggning är fristående kan solpaneler monteras. Där avfallsanläggningar är placerade i en 3D-fastighet, t ex i ett garage, krävs dialog och överenskommelse med fastighetsägaren för en lösning för placering. Sopsugsterminaler i planeringsfas, där solcellspaneler kan utredas för montage, är identifierade.</p>
<p> Tillsammans med de byggande bolagen, miljö- och hälskyddsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden och arbetsmarknadsnämnden utreda möjligheten för staden att inrätta en återbrukscentral för byggmaterial</p>				<p>! Utredda möjligheten att inrätta en återbrukscentral för byggmaterial tillsammans med stadens byggande verksamheter.</p> <p>Analys Under hösten har handlingsplanen beslutats av bolagsstyrelser och nämnder. Därmed har utredningsarbetet initierats med bl a studiebesök och kontakter med juridisk expertis och workshops planeras till början av 2022. Utöver detta har medel från CNCA (Climate Neutral Cities Alliance) erhållits. De avser att nyttjas för att ta fram underlag för bedömning av klimateffekter för återbruk som hjälp att prioritera relevanta produktgrupper av byggmaterial och inventarier.</p>
<p> Tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden ta fram ett program för undersökningar av särskilt utvalda ämnen i dricksvattnet</p>				<p>✔ Tillsammans med miljö- och hälsoskyddsnämnden ta fram ett program för undersökningar av särskilt utvalda ämnen i dricksvattnet.</p> <p>Analys Analysprogrammet togs fram under 2021 en storanalys utfördes i maj, och resultaten har förankrats med miljöenheten på Stockholms Stad. Under 2022 kommer analysprogrammet enligt beslut att omarbetas, och</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				analyser på rå-och dricksvatten kommer att utföras vid 3-4 tillfällen under året.
 Tillsammans med Stockholm Exergi och miljö- och hälsoskydds nämnden utreda potential för energiåtervinning från spillvärme i avloppsrör				<p>✓ Initiera utredning för vilka värmemängder som finns i renat avloppsvatten och hur det bäst tas tillvara.</p> <p>Analys Utredningen är genomförd, och Stockholm Exergi har fått uppdaterad information kring vilka mängder som kommer att finnas tillgängliga. Det har även gjorts en bedömning av alternativ för att ta tillvara på värmen i avloppsvattnet.</p>
 Underlätta möjligheten för ökad textilinsamling				<p>✓ Fortsatt utveckling av insamlingssystem för textil</p> <p>Analys Arbetet med att utveckla insamlingssystemen för textil pågår. Bolaget deltar sedan ett antal år i SIPTex-projektet vilket syftar till att skapa bättre möjligheter för automatisk sortering av textil till återvinning. Resultatet av den senast gjorda plockanalysen på återvinningscentralerna visar c:a 12% textil i fraktionen som går till förbränning. Dessa fakta kommer att ligga till grund för hur vi arbetar med att förbättra insamlingen av textil och mot målet att all textil ska samlas in separat 2025.</p> <p>Under våren 2021 remitterades utredningen "SOU 2020:72, Ett producentansvar för textil". Utredningen föreslår producentansvar från 1 januari 2024.</p>
 Utreda och implementera åtgärder som kan minska utsläpp av lustgas och metangas				<p>✓ Optimering av rejektivattenreningen med avseende på lustgasbildning på Bromma</p> <p>Analys Under året har en utredning för avseende lustgasmätare genomförts. Rapporten innehåller förslag på placering, mätområde, mätnoggrannhet mm. Kontakter med leverantörer o övriga verk har tagits för att få en marknadsanalys. Aktiviteten följs upp under</p>

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
				2022. Exjobb planeras våren 2023.
 Utveckla beslutsunderlag framför allt gällande kalkylering och riskbedömningar i tidiga skeden för att säkerställa att beslut fattas på rättvisande grunder				 Utveckla metodstöd samt genomför utbildning i riskhantering för investeringsprojekt. Analys Under kommande år ingår det i förvaltningsansvaret för projektprocessen att se över riskhanteringsmetod och modell.
 Utveckla och ansvara för sopsugsanläggningar på stadens mark i nyproduktionsområden				 Fortsätta utveckla arbetet med stationära sopsugar (utveckla kostnads- och nyttoanalys samt kalkyler, ta fram effekt- o projektmål m m) Analys Nya effekt- och projektmål som kommer att användas samt modifieras framöver togs fram under hösten. Arbeta pågår med att lägga grunden för kostnads- och nyttoanalyser samt utveckling av effektiva kalkyler och uppföljning av dessa. Standardisering av teknisk kravställning vid projektering och kommande upphandlingar pågår. Utredning av generella principer vid nybyggnation utreds för att sänka kostnader av anläggningarna.
 Verka för ett närvarande ledarskap präglad av kommunikation, tillit och mod	 Aktivt Medskapandeindex Analys Bolagets AMI för 2021 har ökat med 2 enheter jämfört med föregående år, och målet har uppnåtts. Även delindex för motivation, ledarskap och styrning har ökat (motivationsindex från 79 till 81, ledarskapsindex från 81 till 84 och styrningsindex från 74 till 77). Svarefrekvensen var hela 92 %, vilket är en ökning med 10 procentenheter sen föregående år.	80	79	
	  Index Bra arbetsgivare Analys Bra arbetsgivarindex ligger under perioden på 86, en höjning med 1 indexpunkt jämfört med föregående år. Av samtliga delindex återfinns	86	85	

Bolagsstyrelsens mål för verksamhetsområdet	Indikator	Periodens utfall	Årsmål	Aktivitet
	den mest positiva förändringen inom "Rekommendera arbetsplats" som ökat med 4 indexpunkter, från 73 till 77. Övriga delindex ligger fortsatt högt: "Attraktiv arbetsgivare" ligger på 91 samt "Jämställdhet" på 92.			
	  Mängd separat insamlad textil Analys Totalt under 2021 samlades 1 128 ton textil in och årsmålet kommer inte att uppnås. Sedan mätningen av insamlad textil inleddes har mängden textil i ton ökat med 10 % årligen. Under 2021 minskar dock mängden jämfört med föregående år, vilket kan vara en effekt av att konsumtionen av textil har minskat (enligt Naturvårdsverkets siffror från omkring 15 kg till 14 kg per person och år). Det kan även vara en effekt av att konsumenter är mer medvetna och försöker att hitta annan avsättning än återvinningscentraler för sina textilier. Pandemin har också medfört minskade inköp av kläder och skor.	1 128	1 400	
				 Periodisk genomgång av behörigheter i ekonomisystemet har genomförts Analys Genomgång av behörigheter i Agresso görs två gånger per år enligt rutin för övergripande behörighetsadministration. Periodisk genomgång utförd i mars samt oktober 2021.

Tertialrapport 3 (årsrapport) 2021

Stockholm Vatten och Avfall AB

Tillsammans för världens
mest hållbara stad

STOCKHOLM
VATTEN
OCH AVFALL

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning.....	3
2	Måluppföljning.....	4
	Bolagsmål 1: Leder vatten- och avfallsbranschens utveckling 2025	4
	Bolagsmål 2: Inspirerar och förenklar för stockholmarna att göra aktiva och hållbara val 2025	5
	Bolagsmål 3: Verksamheten är resurspositiv 2030.....	6
	Bolagsmål 4: När nollvisionen för oplanerade leveransstörningar 2030.....	7

1 Sammanfattning

Stockholm Vatten och Avfalls bolagsmål följs upp på övergripande nivå upp med hjälp av ett antal bolagsindikatorer. Under respektive bolagsmål kommenteras måluppfyllelsen av de indikatorer som styr mot målet.

Coronapandemin har påverkat måluppfyllelsen under det senaste året, särskilt inom avfallsverksamheten. Som exempel påverkas matavfallsinsamlingen som effekt av nedstängning av skolor och minskad aktivitet inom hotell- och restaurangnäringen. Pandemin har medfört intäktsminskningar inom VA- och avfallsverksamheten, och för att minska resultateffekten mot budget har hela bolaget löpande sett över kostnadsmassan och genomfört besparingsåtgärder.

Uppföljning av stadens mål och ägardirektiv redovisas i den separata utfallsrapporten till Stadshuset AB. Där finns även ytterligare kommentarer om bolagets verksamhet.

2 Måluppföljning

Bolagsmål 1: Leder vatten- och avfallsbranschens utveckling 2025

Analys

Stockholm Vatten och Avfall är en samhällsbyggare i ordets rätta bemärkelse. Med nya, innovativa lösningar och arbetssätt säkrar vi en hållbar infrastruktur för vatten och avfall i en snabbt växande stad. Vi är aktiva i planeringen av nya stadsdelar och utvecklar smarta kretslopp. Vi utvecklar nya robusta system för att trygga tillgången på dricksvatten och bevara den höga vattenkvalitet som satt Stockholm på världskartan. Vi har en nära dialog med våra kunder för att möta dagens och morgondagens behov och anpassa vår verksamhet därefter. Vi har ett av världens mest moderna reningsverk och minimerar föroreningar och utsläpp till Östersjön. Det är också vi som ser till att dagvattnet tas om hand och att Stockholms sjöar fortsatt kan hålla hög kvalitet. Vi ligger i framkant och samverkar med andra för att hitta hållbara lösningar och klara både nuvarande och kommande generationers behov.

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Utfall	Målvärde	Årsmål
 Uppnådda reningsresultat för avloppsvattenreningen (skala 1-3, där 3 betyder att målet är uppfyllt)	3			3
Analys Villkoren för reningsresultaten är uppfyllda.				
 Andel materialåtervinning för avfall som tas emot (% månad)	42 %	38 %	35 %	
Analys Målet på 35 % materialåtervinning har uppnåtts 2021.				
 Effektiviserad, hållbar projektstyrning (2021) - bedömning		 2. Delvis uppfyllt		
Analys Årets aktiviteter har genomförts enligt plan. En nulägesanalys inför ett eventuellt införande av projektledningsverktyg är genomförd. Den nuvarande projekthandboken håller på att digitaliseras och implementeras i början på 2022. En utredning har genomförts för att förbättra kalkyler, framför allt i ledningsnätprojekt. Arbete med vidareutveckla stöd för kalkylering har påbörjats.				
 Index Bra arbetsgivare	86			85
Analys Bra arbetsgivarindex ligger under perioden på 86, en höjning med 1 indexpunkt jämfört med föregående år. Av samtliga delindex återfinns den mest positiva förändringen inom "Rekommendera arbetsplats" som ökat med 4 indexpunkter, från 73 till 77. Övriga delindex ligger fortsatt högt: "Attraktiv arbetsgivare" ligger på 91 samt "Jämställdhet" på 92.				
 Prognossäkerhet per avdelning +/- 5%	490,6		520,7	
Analys Bolaget har sedan länge en process för månadsuppföljning, och från 2018 finns ett bolagsmål för prognossäkerhet. Driftresultatet för 2021 är totalt 5,8 % sämre än prognos 2 och fördelas sig per avdelning enligt nedan.				
Avfall				-1,1%
Ledningsnät				-11,4%
Investering				-41,6%
Avlopprening				+5,9%
Vattenproduktion				+2,1%

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Utfall	Målvärde	Årsmål
SFA				NA
Finans				+0.0%
Marknad				+3.5%
Verksamhetsutveckling				+3.1%
VD stab				+15.8%
TOTALT				-5.8%
 Jag kan rekommendera min arbetsplats. (Medarbetarenkäten)	80	80	79	
Analys Bolaget fortsätter ha högt resultat på frågan "Jag kan rekommendera min arbetsplats", och målet är uppnått.				

Bolagsmål 2: Inspirerar och förenklar för stockholmarna att göra aktiva och hållbara val 2025

Analys

Genom inspiration, dialog och attraktiva tjänster gör vi det enkelt för stockholmarna att göra hållbara val. Varje stockholmare är medveten om sin vattenförbrukning och bidrar till att hushålla med dricksvattnet – och ser till att bara det som ska vara i avloppet hamnar där och att dagvatten hanteras lokalt. Det är enkelt att sortera sitt matavfall. Annat hushållsavfall kan smidigt lämnas på en plats nära hemmet. På våra återbruk får använda saker nytt liv istället för att slängas. Farligt avfall tas omhand på våra miljöstationer eller återvinningscentraler. Vi erbjuder skräddarsydd rådgivning kring vatten- och avfallslösningar till större fastighetsägare och bostadsrättsföreningar, både vid nybyggnation och för befintliga fastigheter. Vi föregår med gott exempel och använder våra egna anläggningar för att testa nya, innovativa lösningar och inspirera våra medarbetare och besökare till en hållbar livsstil.

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Utfall	Målvärde	Årsmål
 Miljöbeteende-index	49		40	
Analys I senaste kundmätningen hösten 2020 uppgår 49 % av de tillfrågade att de försöker spara på vattenförbrukningen i mycket hög, eller ganska hög grad. Vid föregående mätning 2018 var resultatet 41 %. 48 % svarar att de är villiga att ändra levnadssättet för att minimera avfallsmängderna, i mycket hög, eller ganska hög grad. Föregående mätning visade 36 %. Med utökad och återkommande information påverkar vi våra kunders attityder.				
 Andel matavfall till biologisk behandling (% månad)	31 %	26 %	60 %	
Analys Andel matavfall som går till biologisk behandling 2021 hamnade på 26,88 % vilket är något mer än 2020. Den totala mängden insamlat matavfall har under årets sista kvartal ökat. År 2020 uppmärksammades det faktum att såväl matavfallsmängderna som antalet anslutna kunder ökade, men att detta inte gav motsvarande effekt på utfallet av målandikatorn. Ett arbete startades för att identifiera varför detta inte synliggjordes och utredningen visade att indikatorn som satts upp leder till ett missvisande målnytt. Under år 2021 har ett arbete genomförts för att utveckla indikatorn och därmed ge ett mer rättvisande utfall. Under år 2022 kommer ett arbete genomföras för att utveckla indikatorn, utifrån Naturvårdsverkets nu gällande schabloner, i syfte att ge en mer rättvisande bild av målluppfyllelsen.				
 Nöjd kundindex NKI	74,6		70	
Analys Övergripande kundnöjdhetmätningar har tidigare gjorts vartannat år, men årlig mätning kommer att införas. Mätningen 2020 visade på ett högt NKI, och en ökning med 1,1 punkter jämfört med föregående mätning 2018. NKI totalt för SVOA, samtliga tjänster: 74,6				

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Utfall	Målvärde	Årsmål
NKI för vatten- och avloppstjänster: 78,9 NKI för avfallstjänster: 70,1				

Bolagsmål 3: Verksamheten är resurspositiv 2030

Analys

Verksamheten är resurspositiv när den sammanlagda klimatpåverkan är positiv, alltså bättre än klimatneutral. Alla restprodukter från vår verksamhet ses som värdefulla resurser. Från avloppsreningen och avfallshantering utvinns fjärrvärme. Avloppsslam och matrester bildar biogas som används som fordonsbränsle och biogödsel. Trädgårdsavfall blir biokol som skapar en grönare stad. På så sätt skapas ett kretslopp som bidrar till att Stockholm blir en hållbar och klimatsmart stad. Vi lever upp till Agenda 2030-målen och gör hållbara, medvetna materialval för våra ledningsnät och anläggningar. Vi producerar mer energi än vad vi förbrukar och använder endast förnyelsebara energikällor och bränsle. Vi tar också ansvar för kommande generationer genom att se till att hela vår leveranskedja är hållbar och ställer minst lika höga krav på oss själva som på våra leverantörer.

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Utfall	Målvärde	Årsmål
 Klimatpåverkan från verksamheten (koldioxidkvivalenter)	31 300		31 200	
<p>Analys</p> <p>Indikatorn visar bolagets växthusgasutsläpp från fossila bränslen och biogena utsläpp från avloppsrening (metan och lustgas).</p> <p>Utfall för 2021 finns ännu ej tillgängligt, och periodens utfall innehåller därför både utfall och prognos.</p> <p>Minskade växthusgasutsläpp under 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stadsgas är 100% biogas sedan 1/12 2021 • Oljeförbrukning från oljepannor i verksamhet och personalbostäder • Drivmedel till fordon <p>Aktiviteter för att minska lustgasutsläppen har ej kunnat genomföras.</p>				
  Biogasproduktion vid reningsverken (Nkbn)	1 554 699	14 610 888		19 300 000
<p>Analys</p> <p>Produktionen av biogas har inte nått upp till årsmålet. Främst beror det på att gaskunden Scandinavian Biogas inte har levererat material för rötning på Henriksdals reningsverk i samma omfattning som tidigare år. Vissa månader har leveranserna helt uteblivit.</p>				
 Andel brännbart internt avfall (%)	37 %	34 %	25 %	
<p>Analys</p> <p>Under 2021 har den totala mängden internt icke processrelaterat avfall minskat från 408 ton till 355 ton, och blandat avfall har minskat från 51 ton till 29 ton, vilket tyder på en förbättring i att källsortera på plats. Största aktiviteten att minska brännbart är att samla in blandade plaströr. Mängden brännbart har ökat under perioden pga felsortering vid rensningsarbeten i verksamheterna.</p>				
 Totalt köpt energi i stadens verksamheter	168,02 GWh			170 GWh
<p>Analys</p> <p>Avser totalt köpt klimatkompenserad energi för SVOA (exklusive energi i bränsle till fordon). Utfall 2021 motsvarar c:a 3% ökning från 2020 års mängd köpt energi.</p>				

Bolagsmål 4: När nollvisionen för oplanerade leveransstörningar 2030

Analys

För att tillgodose den växande stadens behov har vi ökat takten i förnyelsen av våra ledningsnät och övriga anläggningar. Vi har en hög driftsäkerhet och trygga leveranser utan störningar för vare sig våra kunder eller för miljön. Genom aktiv dialog ser vi till att minimera kundpåverkan i de avbrott som ändå behöver planeras in. Genom smarta och effektiva interna processer kan verksamheten fokusera på leveranser till kunden. Vi anpassar löpande vår verksamhet efter ett förändrat klimat. Utbyggnaden av Henriksdals reningsverk säkerställer en robust avloppsrening för den växande staden och innebär stora miljövinster för både Östersjön och Mälaren. Avfallshanteringen fungerar smidigt med hjälp av smart teknik, kundnära lösningar och effektiva processer.

Indikatorer	Periodens utfall	Ack. Utfall	Målvärde	Årsmål
  Praktisk uthållig produktionskapacitet i m ³ /h	19 500			19 500
<p>Analys</p> <p>De åtgärder som planerades under året för att upprätthålla produktionskapaciteten är genomförda och läget bedöms följa den tänkta utvecklingen gällande att säkra nuvarande anläggningars kapacitet. Mycket arbete kvarstår dock under ett stort antal år för att säkerställa kapaciteten i långsamfiltern (LF).</p> <p>På Lovö vattenverk har djup-djuprensningar av LF genomfördes under året enligt plan med goda resultat vilket bidragit till att årsmålet uppnåtts. På Norsborg har flertalet långsamfilterrenoveringar och återfyllningar med sand genomförts under året. Med tiden kommer praktisk uthållig kapacitet öka på Norsborg. När 4 nya långsamfilter på östra verket står färdiga, så kommer t ex uthållig kapacitet öka med c:a 2500 m³/h.</p>				
  Andel reklamationer vid avfallshämtning (% månad)	0,28 %	0,21 %	0,3 %	
<p>Analys</p> <p>Reklamationsnivåerna är fortsatt låga och ligger ackumulerat på 0,21% vilket är väl under målvärdet 0,30%.</p>				
  Rent och hälsosamt dricksvatten enligt SLVFS 2001:30, § 7. (Uppfyllda gränsvärden)	103			103
<p>Analys</p> <p>Samtliga dricksvattenprov enligt ordinarie provtagningschema bedöms tjänligt, helt utan anmärkning. 5 ordinarie dricksvattenprover har skapat omprovtagning, alla omprover var tjänliga.</p>				
 Andel genomförda av årets planerade åtgärder inom ramen för RSA	72 %	75 %	61 %	
<p>Analys</p> <p>Ett par åtgärder återstår att färdigimplementera sedan föregående RSA.</p>				